

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pouč, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez izdodbe vpošiljatelj naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne petiti-vrste po 12 h, če se ostanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravljalstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljalstva telefon št. 85.

Poraz Slovencev pri volilni reformi.

Volilna reforma za Slovence na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem je v odseku dognana. Slovenska narodnost in svobodomiselnost izhajati iz tega boja popolnoma poraženi. Odklonjeni so bili slovenski predlogi za Štajersko in Koroško, mereči na pomnožitev slovenskih mandatov, odklonjen pa tudi predlog za izločitev mest in trgov od kmetijskih občin na Kranjskem in to zadnje s pomočjo svobodomiselnih (!) Čehov in Poljakov. Vladni predlogi, ki so slovenstvo v imenovanih kronovinah tako razburili, so vsi sprejeti, a ne samo to, — kakor bi se hotela usoda iz Slovencev norca delati, — natvezila jim je vrhu tega še nemški mandat na Kranjskem za peščico Kočevcev. Nemška večina je uganjala v odseku prave orgije. Do 80.000 Slovencev na Koroškem je tako pomešanih med Nemce, da ne pridejo nikdar do svojega zastopnika, a med blizo 40.000 Slovencev pliberškega okraja je toliko nemškega in oziroma socijaldemokratskega življa, da so Slovenci tudi v tem edino jim namenjenem okraju v največji nevarnosti, da ne prodrejo s svojim kandidatom. In kako je na Štajerskem! 400.000 Slovencev, katerim bi šlo 9 mandatov, dobi samo 7 mandatov in vrhu tega — kar nas še bolj boli, — je to, da so spodnještajerska mesta in trgi, ki so bili polagoma na tem, da si jih osvoji Slovenci, združeni v nemško skupino, tako da ni več upanja jih pridobiti. Temu nasproti so pa slovenski trgi, ki so dosedaj volili v mestni skupini, degradirani v kmetijske občine. In v istem hipu, ko ima nemška večina brezobraznost zavreči slovenske predloge, ustvari nemški mandat na Kranjskem za 14.000 Kočevcev! Kaj se pripravljajo na Primorskem in kako se hoče tam potlačiti

slovenstvo in hrvatstvo na korist Italijanov, to je „Slov. Narod“ pojasnil v zadnjih številkah.

Statistika, pravičnost, doslednost za Slovence nima mesta, velja zgolj brutalna sila nemške večine. In te krivice, ta nasilnost se hoče zavarovati za nedogledne čase, tako, da le dvestretjinska večina bi mogla na tem kaj spremeniti.

V ta položaj sta spravila slovenstvo dr. Kramar, ki je načelnik „svobodomiselnih“ čeških poslancev, in dr. Šusteršič, ki ima drzno čelo, da se imenuje slovenskega rodoljuba. Ona dva poleg socijaldemokratskih demagogov, sta poglavitna pospeševalca volilne reforme in vladna svetovalca. Ona dva sta poznala vladne predloge, še predno so prišle v javnost in bile so jima prav. Soprovzočitelja sta torej tega, ki je pravi zasmeh in satira na enakost volilne pravice. Opravičeno se obračunava proti njima srd slovenstva, da sta sodelovala pri tej spaki, ki spravlja slovensko narodnost in bodočnost v največjo nevarnost. Premišljeno pravimo: srd slovenstva se obračuna proti njima in ne samo srd narodno napredne stranke. Prepričani smo, da tudi že pametni in narodni kranjski klerikalci obsojajo to reformo, videč, kako obliko je dobila za Slovence, in se tudi njeni kolovodje samo še delajo, kakor bi jim ugajala. Kako bi tudi moglo biti drugače. Na Koroškem in Štajerskem nima narodnonapredna stranka tal in jih tudi ne išče. Tam je vse klerikalno, pa ravno od tam prihaja najglasnejša obsodba take volilne reforme, združena z obupnim pozivom na poslanstvo, da se vpré z vsemi silami, da bi postala kendar zakon. Zadnji „Mir“ poudarja da so Koroško pokopali nemški krščanski socijalci in klerikalci; toga pa ne moti, da v isti sapi navdušeno vabi na katoliški shod v Ljubljani!!

Na Štajerskem diktira duhovstvo tako brezozirno volilec kandidate,

kakor na Kranjskem. Torej vse klerikalno. Če bi nas v tem za slovenstvo osodepolnem boju vodilo zgolj nasprotstvo proti klerikalizmu kakor vodi naše klerikalce pred vsem vnama klerikalizem, — bi ne ganili mezinca. Da jim je prvo klerikalizem, so pokazali naši klerikalci s svojim postopanjem glede kočevskega mandata. Pridobili so krščanske socijalce, — zapretivši jim, da je sicer cela reforma v nevarnosti, in jo hočejo zaprečiti, — da so izjavili v zboru nemških strank, da le pod tem pogojem glasujejo za Kočevski mandat, če nemške stranke, odklonijo naš predlog glede izločenja mest in trgov. Tako so Nemci sprva namenjeni za naš predlog glasovali, glasovali proti njemu, da dobe kočevski mandat. Niso pa naši klerikalci v pregled svojih zaveznikov zisto pretnjo, ko je šlo za Koroško in Štajersko, kar bi bili lahko z istim uspehom storili in tako slovenskim predlogom pridobili večino. Tako so posredno omogočili slovenskim klerikalci kočevski mandat, ki bi sicer ne bil pridobil, samo da so vrgli Plantanov predlog in oropali naša mesta in trge svojega zastopstva!

Toda sedaj ne pomagajo rekriminacije proti onim, ki so spravili to nesrečo nad slovenski narod. Ni še izgovorjena zadnja beseda. Sklepi volilnega odbora še niso zakon in dolga je še pot, predno to postanejo. Na tej poti se zna še marsikaj spremeniti. To nado tudi gojimo.

Bil se bode še hud boj v zbornici in vočigled temu boju se mora slovenska javnost v celosti dvigniti in varovati ter svoje poslance brez ozira na stranke in kronovine, katerim pripadajo, prisiliti, da zagrabijo tudi za najskrajnejše orožje, da ubijejo ta nestvor, ki uniču-

je obstanek in razvitek slovenskega naroda.

Med vladnimi predlogami je tudi predloga za spremembo pravilnega reda, ki meri na to, da se osobito manjšim strankam onemogoči posluževati se skrajnih sredstev. Brezozirno postopanje nemštva v volilnem odseku kaže, v kak položaj bito spravilo slovenstvo in posebno njegove po številu slabejše panoge. Pregreha bi bila, če bi slovenski poslanci sedaj pritrdili tej predlogi in tako dali iz rok orožje, katerega se jim bode poprijeti, če nočejo postati izdajice in grobokopi svojega naroda.

Govor poslanca Plantana v odseku za volilno reformo dne 11. julija.

Visoki odsek! Kritika, katere so bili deležni moji dne 5. julija visokemu odseku predloženi preminjevalni predlogi od strani poslanca dr. Šusteršiča in ministra notranjih del dne 6. t. m. me silijo na primeren odgovor.

Posl. dr. Šusteršič mi je očital, da sem za utemeljenje svojega preminjevalnega predloga navedel jako pomanjkljiv statističen material. Temu nasproti moram še enkrat konstatirati, da sem sestavil svoj statistični material na podlagi uradnih izkazov statistične centralne komisije o ljudskem šteju za leto 1900, in na podlagi uradnih podatkov c. kr. davčnih uradov in županstev. Več se pač ne more od mene zahtevati, kakor da citiram uradne podatke. S tem sem zadostno zavrnil očitjanje, da je moj material pomanjkljiv.

Nadalje se je mojemu predlogu ugovarjalo, da naj se po moji želji ustanovita dva „popolnoma nemo-goča“, dva „takoiimenovana“ mestna volilna okraja in da so trgi in kraji, ki sem jih navedel, gnezda, ki sploh nimajo mestnega značaja, in ki nimajo nobenih skupnih interesov, ker so raztreseni po celi deželi.

Posl. dr. Šusteršič je tudi trdil, da slabo poznam razmere na Kranjskem, če mislim, da bodeta volilna okraja, katerih ustanovitev predlagam, pripadala moji, to je narodno-napredni stranki.

Da ovržem te ugovore in dolžitve moram naslednje navesti:

Pravi se, da je zaradi krajevne razdalje nemogoče združiti vsa kranjska mesta, trge, sedeže sodnij ter industrijalne kraje v dva volilna okraja.

Nikakor ne morem priznati, da bi bil ta ugovor opravičen, zakaj kar sta vlada in ta visoki odsek v drugih kronovinah pripoznala kot dopustno in odobrila, to mora biti dovoljeno tudi za Kranjsko.

Konstatirati hočem v tem oziru le nekaj slučajev, in sicer na podlagi vladnega načrta in temu dodanega statističnega materijala. Tako na pr. obsega Nizja Avstrijska celo množino volilnih okrajev, ki obstoje iz številnih občin in krajev, ki leže daleč narazen v različnih sodnih okrajih.

34. volilni okraj obsega 27 občin in krajev, in od njih imajo mnogi le 400 prebivalcev; 37. volilni okraj obsega 19 krajev in občin iz 7 sodnih okrajev; 43. volilni okraj obsega 19 krajev; 29. volilni okraj obsega 20 občin iz 8 okrajev.

Nadalje na Gorenjem Avstrijskem: 4. volilni okraj obsega 17 občin, mest in vasi iz 7 okrajev; med temi je 10 krajev, ki imajo po 600, 400, 300 in celo 200 prebivalcev!

Na Solnograškem je 2. volilni okraj sestavljen iz 26 krajev, občin, mest in trgov. Od teh šteje Hal-lein 4400, Manglau 5600 prebivalcev; 13 trgov in vasi pa šteje samo po 300, 400, 500, 600 in 700 prebivalcev.

Ta mesta, trgi in vasi so raztresene po vsem Solnograškem, in vendar so prideljene mestnemu volilnemu okolišu! Zakaj se je to zgodilo tukaj, vkljub temu, da se ne gre za narodnostne manjšine???

LISTEK.

Nina.

Po Sokolovi kresni veselici sta sedela dva gospoda v veliki kavarni pri zadnjem oknu v kotu in se razgovarjala prav živahno. Bila sta oba še precej mlada; vendar je imel prvi že častitljiv golovec na glavi in dokaj ostrih potez na obrazu. Drugi je bil mnogo manjši, životnejši in vedno židane volje. Smejalo se je, če je eksercirala krokarska muha po tovarševi pleči; smejalo se je, če mu je ugasnila smotka; smejalo se je, če je zagledal svoj rdeči nos v ogledalu: vse je bilo vseč temu skromnemu veseljaku.

Blizu njiju pri drugi mizici je dre-mucal in kimal jako elegantno oblečen postaren gospod. Sicer je bila kavarna na tem oddelku skoro prazna.

„Nikar se ne reži venomer,“ je dejal plešoglavec, „in ne moti spanja pravičnih!“

„I kaj pa hočeš, ko sem pa pridelal toliko veselja in poleg tega še izdatno pomagal tožnemu Korotanu!“ se je branil veseljak. „Polzenjsko pi-

kaj še vem kaj, pa ne bi bil Kranjec zadovoljen? Haha, haha ...

„Pogovoriva se kaj pametnega!“ je svetoval plešec.

„Dobro! — Danes sem videl na veselici gospodično, ki je bila čisto podobna moji prvi ljubici! Oh, kje so tisti časi! Veš kaj? Vlečiva! Kdor potegne krajšo vžgalico, ta predavaj zgodovino svoje prve ljubezni, pa brez hinavščine! — Hm, ako nočeš, se pojdem zabavat tjakaj k buljardom!“

Prijatelj se je dolgo branil take „neumnosti“, naposled se je pa le vdal in potegnil krajši klinček. Veseljak je slovesno objubil, da se ne bo smejal več tako na glas, ampak da se bo brzdal kolikor mogoče in se kvečjemu malo namuzal, kadar se mu bo zdelo posebno prijetno na tem svetu.

„Dvanajstleten porednež sem zahajal po dvakrat na teden k teti Apoloniji, ki me je učila razbijati po starem klavirju“, je začel primorani pripovedovalec. „Teta je bila živahna in hudomušna nagajivka, komaj deset let starejša od mene; meni pa je rada kazala strogo učiteljski obraz. Vedla se je precej afektirano, početkoma menda nalašč pozneje nehotoma. Poizkušala je oponašati bogve katere imenitne junakinje iz plitvih nemških romanov, in se zibala v ženski bar-

po samih prstih po našem planetu. Doma je bila malone vedno drapirana z belim šalom in dolgimi resicami. Odložila ni tega zagrinjala niti ob klavirju. Kadar je igrala „prestissimo“, je vse mahadralo in se majalo ob njej, šal in kodri; v takih časih je bila teta Apolonija zelo podobna hudobni boginji potresa.

Takrat je bivala pri moji stari materi poleg tega njena mnogo mlajša sestra Nina. Bila je Italijanka; njena mama jo je poslala k svoji sestri sem, da bi hčerka obiskovala nemški zavod v Gospodskih ulicah, koder so pa učiteljice, nič pokvarjene po nobeni učenosti, znale same tako malo, da se gojenkam ni bilo bati nobenega pretiranega duševnega truda.“

Gospod pri sosedni mizici si je mencial oči.

„Sednajstletna Nina je bila izredno lepa devotka. Prekrasne so bile njene zamišljene rjave oči, ki je v njih gorel tih tajen ogenj, včasih se pa zasvetil strasten blisk. Zlasti lepi so bili njeni zobčki, beli kakor sladkor. Večkrat sem ji povedal kaj prav neumnega, samo da se je zasmejala in da sem mogel videti te prebebe zobe. Pa kaj ti jo naj še opišem na dolgo in široko! Doma imam

njeno ukradeno fotografijo; če hočeš, pa jo pridi gledat k meni!

V lepo Nino sem se torej zaljublil precej prvi teden tako, kakor se je more zaljubiti dvanajstletno srce nadepolnega paglavca. Kadar sem srečno absolviral hudo uro ob klavirju, sem bil takoj pri izvoljenki; gledal, občudoval sem je verno in tiho marsikatero četrto ure, dočim je pisala naloge za svoj skisani institut. Doma pa sem oponašal njene dražetne kret-nje. Nina je hodila nekoliko enostransko; imela je nekaj na levi nogi takoj nad gležnjem. Odslej sem hodil tudi jaz po strani, seveda le, kadar sem bil sam. O svoji vroči ljubezni nisem izdal nikomur ničesar, ker sem se bal po pravici, da bi bila moja najsvetejša čuvstva zlobnem človeštvu le v zasmeh.

Žalibog nisem bil njen častilec samo jaz. Izmed njenih trabantov naj ti imenujem le dolgega, bledega inženirja z dolgočasnimi zalizci pred ušesi. Početkoma se mi je zdel vzvišeno bitje polno tajinstvene modrosti, menda zato, ker mu že dolgo ni bilo treba hoditi v šolo in pa, ker je imel vedno mnogo denarja. Kako in kdaj je jel zahajati v hišo, tega ne vem več. Znal je s prsti lepo bobnati po mizi; pa tudi na gitaro je znal brenkati in počasi izpustiti pravi mila

glasove. Ta mož se mi je zdel izmed vseh Nininih oboževalcev najnevarnejši.

Nekoč smo sedeli v hladnici sredi vrta Nina, teta, inženir in moja zaljubljena porednost. Kraj je bil jako prijeten; bilo je tam polno brenčev in komarjev. Bledolci inženir je žgečkal gitaro in izžgečkal od strun celo morje žalobnih molovih akordov, tako da so bili poslušalci kmalu pripravljeni na samomor ali vsaj na kakšen boljši pogreb. Potem je začel prepevati, seveda nemško. Ko pa je presunljivo pogledal Nino in napačno izrekal: „Tu hast Diamanden unt Bärlen!“ sem se mu zamežal na vse grlo. Mislim sem, da bom živel kvečjemu še par minut, ker mi bo počiti v kratkem na licu mesta. Uzaljeni inženir je dejal, da sem vseh slabih muh poln in da bi on prej belouško naučil polke-mazurke, kakor mene lepih manir. Poslovil se je kmalu in odšel. Teta Apolonija mu je preskrbela častno spremstvo do vrat.“

Ob teh besedah je bledi gospod ob drugi mizi hlastno izpil kozarec vode.

Pripovednik je nadaljeval: „Medtem pa me je potegnila Nina za roko k sebi. Mislim sem, da me ho-

Na Štajerskem je 7. volilni okraj sestavljen iz 20 občin in trgov, ki leže v 15 sodnih okrajih; posamezni kraji štejejo le po 400, 500, 600, 700 prebivalcev. Ravno tako je v 8. volilnem okraju združenih nič manj nego 22 malih mest in trgov iz 14 sodnih okrajev s samo nemškim prebivalstvom in štejejo nekateri med temi le po 800 prebivalcev. 10. volilni okraj obsega 23 malih mest in trgov iz 15 različnih sodnih okrajev, ki so razkropljeni povsem Spodnjem Štajerskem od Ormoža, Maribora do najjužnejše deželne meje, med temi je mnogo vasi in trgov z 500, 600, da, celo z 300 prebivalci.

Tudi v Bukovini je mnogo krajev s 400, 500, 700, 800 prebivalci združenih, na pr. v 4., 6., 9. volilnem okraju.

S tem sem na temelju vladne predloge dokazal, da so skoro v vseh kronovinah prideleni mestnim volilnim okrajem tudi manjši, daleč narazen ležeči trgi in vasi, celo z manj kot 200 prebivalci. Torej ni oddaljenost med mesti itd. nikak vzrok za odklonitev mojega predloga.

Meni so precej znane avstrijske kronovine z njihovimi mesti in trgi, in moram na temelju svojih lastnih opazovanj izjaviti, da se trgi in vasi v raznih kronovinah v splošnem ne razlikujejo dosti, in da posebno kranjski trgi in sedeži sodišč niso prav nič slabši kakor po Štajerskem, Solnograškem, Gorenjem Avstrijskem itd. Zato pa tudi ne smejo biti po svojem gospodarskem in kulturnem pomenu nič slabše taksirani kakor po drugih kronovinah.

Ako je v drugih deželah za mesta, trge in druge važnejše kraje vlada ustanovila poseben volilni okraj, potem zahtevam jaz isto pravico tudi za kranjska mesta, trge, sedeže sodišč in industrijalne kraje.

Dr. Šusteršič je izjavil, da pripada mnogo trgov in vasi, ki jih hočemo prideliti v oba predlagana volilna okraja, njegovi, to je klerikalni stranki, in da se motim, ako menim, da bi ta dva volilna okraja pripadala moji, to je svobodomiselnim stranki.

Temu nasproti moram odgovoriti, da razumem toliko manj, zakaj se dr. Šusteršič upira tako predlaganim mestnim volilnim okrajem, ako itak pripadeta ta dva volilna okraja njegovi stranki!

Saj priznavam sam, da potiska nekaj trgov in važnejših krajev na Kranjskem politični voz klerikalni stranki; ali mi nismo imeli nobene tendenčne strankarske volilne geometrije prisestavi naših spremenjvalnih predlogov, temveč mi smo ravnali po principu, da predložimo

vsa mesta in trge in sedeže sodišč brez razlike in ozira na njihovo politično barvo, da se izločijo iz kmetskih volilnih okrajev.

To smo storili iz dvojnega vzroka. Prvič je notorično dejstvo, da ti trgi in kraji zastopajo čisto druge gospodarske interese, kakor poljedelci, zato tudi smejo in morajo zahtevati posebno zastopstvo. Drugič smo hoteli vnaprej onemogočiti očitjanje, da smo iz strankarsko-političnega stališča izbrali trge in kraje, da kreiramo čisto liberalni volilni okraj.

Mi smo torej stali na gospodarskem stališču in nismo delali razlike med svobodomiselnimi in klerikalnimi trgi, vkljub temu, da dobro vemo, da več trgov in sedežev sodišč prisega na klerikalno zastavo.

S tem smo hoteli dokazati svojo popolno objektivnost, in zato smo zdaj počaščeni z očitjanjem, da se motimo, ako menimo, da bomo zase pridobili oba mestna volilna okraja.

Jaz moram z vso odločnostjo poudariti, da se gre tu v prvi vrsti za stvarne, to je gospodarske razloge, vsled katerih zahtevamo dva nova mestna mandata, in zato za vsa mesta in trge zahtevamo isto pravico brez ozira na to, ali bode ta dva mandata pripadala svobodomiselnim ali nasprotni stranki.

Mi smo hoteli samo za kranjski meščanski, t. j. srednji stan ustanoviti primerno zastopstvo, kar zahteva pravica.

Kdo bo zmagal v teh dveh predlaganih volilnih okrajih, je danes negotovo. Mi, svobodomiselnim, imamo vsekakor opravičeno upanje, da moramo danes ali jutri voliti svoje zastopnike, med tem ko je sicer srednji stan, inclusive industrialno delavstvo za vedno brez rešitve izgubljeno v morju poljedelstva, ki je udano skozinsko klerikalni komandi, in mora kot politični faktor izginiti s površja.

Če pa bi se naši politični nasprotniki temu upirali, da bi bili prideljeni mestnemu volilnemu okraju, je temu lahko pomagati in mi radi dopustimo, da se izločijo klerikalno misleči kraji, da ne bodo združeni v istem volilnem okraju s svobodomiselnimi. Ostane še vedno dovolj mest in trgov, ki bi tvorili 2 volilna okraja.

Preidem k očitjanju, da manjka interesna skupnost po vsej deželi raztresenim mestom in trgovam itd.

V tem oziru se sklicujem na naslednja, notorična dejstva:

Pri nas na Kranjskem se nahajajo povsod nasprotstva med mesti in kmetskimi občinami, česar ne more noben človek utajiti. To je od nekdaj tako in bo najbrže tako ostalo tudi v prihodnosti, ker obstoji med tema dvema slojema interesna razlika. K temu pride še enakost oprave

vil, poklicov in gospodarstva mest in trgov.

Tu pride torej v poštev interesna skupnost teh enakovrstnih občin vsled podobne socialne strukture, ki razlikuje srednji stan od podeželnega prebivalstva in ga opredeljuje. Torej enakost interesov brez ozira na krajevno oddaljenost mest in trgov je tu odločilna.

In ta moment je dne 23. februarja t. l. povdarjal tudi baron Gautsch in ga označil kot merodajnega za ustanovitev mestnih mandatov.

To stališče je zavzela vlada po vseh drugih kronovinah, izvzemši edino južno, večidel od Slovanov zasedene dežele.

Ker Slovenci na Kranjskem živimo v istih socialnih razmerah v mestih in trgih itd. kot Štajerci, Solnogradčani, Šlezijci, Bukovinci, Gorenje Avstrijci itd., mora vlada tudi nam nasproti deliti pravico v isti meri, kakor je to storila napram ostalim kronovinam.

To vse velja tudi za ostale kraje, kjer se nahajajo sodišča in drugi uradi, ker tam je vedno več obrtnikov, trgovcev, in stanovalci se pečajo po poklicu z oddajanjem stanovanj uradnikom in obrtnikom.

Le na kratko bi še nekaj rad pripomnil na izvajanja dr. Šusteršiča o raznih kranjskih gnezdih.

Predvsem povdarjam, da naši trgi in vasi niso niti za las slabši kakor po drugih kronovinah, in kar dokazujejo statistična data, imajo tudi isto velikost in pomen kakor v drugih deželah.

Kar se n. pr. tiče Kranjske gore, moram opomniti, da je to jako prijazen kraj v izredno krasni in slikoviti gorski okolici, kjer se nahaja okrajno sodišče, davkarija, župni urad, šola, več gostiln, trgovcev in obrtnikov, kjer biva vsako leto na počitnicah jako odlična družba iz višjih civilnih in vojaških krogov. To letovišče je od leta do leta večje in potemtakem pridobiva kraj na obsežnosti in zunanjem izgledu, tako da prekaša marsikateri trg v drugih kronovinah.

Mojstrana je na glasu kot postojanka za turiste, odkoder se najlažje pride v Vrta in dalje v Soško dolino, na Triglav itd. Tudi tu cvete promet s tujci in podaje kot razumljivo temu kraju jako lep pogled, s čimer se razlikuje sam na sebi od vasi.

Razen tega se nahaja tu zelo važna portland-cementna tvornica z mnogo delavci in uradniki, ter ima ta kraj razmeroma isti pomen kot trgi.

Prebivalci imajo s tvornico najožje gospodarske zveze, ker so tam v službi kot delavci ali vozniki ter žive od tega.

Dolina je zelo ozka in prebivalci ne morejo živeti od tega, kar jim daje zemlja. Sedaj so stanovniki vsled tvor-

nice dosti imoviti, in to od leta do leta bolj.

Goričane, Medvode sta industrijska kraja z obilo delavstva, razen tega tudi kot letovišči priljubljeni in imata čisto drug življenjski vir kot vasi po deželi.

Toplice so na Dolenjskem zelo prijazno, krasno se razvijajoče zdravilišče s svetovno znanimi žveplenimi vrelci. Obisk tega splošno znane, zelo zdravilnega kopališča je od leta do leta večji, in se zdi to kopališče s svojimi krasnimi, novimi hišami, kot jako lep trg. Vsi ljudje, ki pridejo sem, hvalijo Toplice, kjer se ljudstvo živi skoro edino od tega, da daje stanovanja v najem zdraviliškim gostom, nadalje od trgovine in obrti.

Torej tudi ta kraj, čeprav ne uživa trških privilegijev, ima gotovo tako velik gospodarski in socialni pomen kot kak trg.

Vidite torej, spoštovani gospodje, da je pripovedovanje o kranjskih gnezdih le pretiravanje razmer in pomenja poniževanje naše, sicer ubožne, ali lepe domovine, ter moram zoper to v imenu svoje domovine kar najodločnejše protestirati. Doslej nismo slišali od nobene strani takšnega zasmehovanja kake kronovine, in je dr. Šusteršič najmanj opravičen napasti s kamenjem kranjsko deželo.

Končno se mi je očitalo, da sem ustvaril tako slaba volilna okrožja, da volilni okraj Škofja Loka-Kamnik-Brdo ne tvori niti zvezanega ozemlja.

Da, jaz sem na predloženem zemljevidu sam pokazal, da sodna okraja Škofja Loka in Kamnik ležita sicer drug poleg drugega, ali sta v svojem južnem delu ločena po ozki črti Kranjskega okraja. To pa ni noben pregrešek, ker ti okraji so čisto enake gospodarske in kulturne kakovosti in imajo torej čisto enak značaj in isto klerikalno mišljenje.

Zato in ker je število prebivalstva ravno primerno, sem jih združil k enemu volilnemu okraju, a vsi drugi sodni okraji se med seboj znatno razlikujejo v gospodarskem in kulturnem oziru.

Severni sodni okraji so bili vsi združeni v 5. volilni okraj in drugi najbližje ležeči k VI. volilnemu okraju Škofja Loka, kar je popolnoma odgovarjalo naravni legi in kakovosti sodnega okraja.

Opozoril bi še na to, da je tudi vladna predloga ustvarila večkrat volilne okraje iz ločenih ozemelj, n. pr. 4. volilni okraj na Goriškem, kjer občina Gorica tvori en volilni okraj z Ločnikom in sodnim okrajem Korminom, čeprav leži med Gorico in Korminom mnogo drugih krajev.

Kar je bilo dovoljeno vladi, vendar ni nikak pregrešek, in more biti dovoljeno tudi meni ter tako odpade tudi ta pomislek.

S tem sem izpodbil vse ugovore, naperjene zoper moj preminjevalni predlog, na temelju dejanskih razmer in izjav v soglasju z Gautschevo vlado.

Dr. Šusteršič je izjavil, da nima nikakih posebnih želj glede vladne predloge, kar je popolnoma naravno. Pomisliti se namreč mora, da je dr. Šusteršič vodil z baronom Gautschem ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledic, ker sad tega ljubimkanja je bila ravno razdelitev volilnih okrožij na Kranjskem, po kateri je meščanstvo in industrijalno delavstvo politično ubito in nemo. Dr. Šusteršič se je kot naravni oče gorko zavzel za tega svojega nezakonskega otroka, kateremu je tudi ekselencija Bienert poddelil svoj blagoslov. Več potem pač ne more zahtevati.

Značilno pa je, da se je mogel notranji minister sklicevati samo na to, kar je posl. Šusteršič navedel zoper mene, ne da bi mogel nastopiti le z enim edinim tehtnim razlogom zoper moj predlog in zoper mojo razdelitev volilnih okrajev.

Gospod minister zametuje čisto navadno vse propozicije, ne da bi se dal na njihovo proučevanje. Tako n. pr. ni niti opazil dejstva, da po moji predlogi obstoji X. volilni okraj iz enega samega zvezanega političnega okraja Krško, a v vladni predlogi je ta politični okraj iz strankarsko političnih vzrokov razkosan, in so niti pridružene Trebnje, da je tako zagotovljena klerikalna večina. Menim, da je moja razdelitev volilnih okrožij vendar bolj naravna, kakor vladna osnova, in da je tudi pravičnejša. V splošnem se moja razdelitev volilnih okrožij kolikor mogoče naslanja na vladno predlogo, le da so morali biti postavljeni večji volilni okraji, ker sta bila predložena dva manjša mestna okraja.

Ali vladi se ne zdi potrebno, da bi se bolj natančno ukvarjala z mojo razdelitvijo volilnih okrožij, ker je zvezana s klerikalno stranko zoper nas, in hoče vzdržati nepravilno razdelitev volilnih okrajev.

Vlada absolutno noče preskusiti naših predlogov ali se z nami pogajati, na drugi strani pa je takoj pripravljena 14.000 Kočevcem dati nemški mandat za enega slovenskega.

Jaz protestiram zoper to ostudno mešetarenje z mandati imenom svoje stranke kar najodločnejše, ker ne moremo dovoliti, da se je nam na ta način en mandat naravnost izvil.

Dokler ni odstranjena očita krivica, ki je bila Slovincem na Koroškem in Štajerskem prizadeta po sklepih v tem odseku, ne bomo dovolili nikdar, da se za Kočevje ustvari nemški mandat, in to je enoglasno mnenje vseh Slovencev v naši domovini.

Gospoda, zadnji čas se vrše neprestana pogajanja gledetako zvanega kočevskega mandata med nemškimi strankami, vlado in dr. Šusteršičem in se namerava za ta, edino Kranjcev se tičočim mandat

Dalje v prilogi.

ozmerjala. Pa je bilo vse nekaj drugega!

„Povej mi odkritosrčno, katera ti je bolj všeč, teta Apolonija ali jaz?“ me je vprašala in me pogledala s svojimi lepimi očmi, da sem kar zatrepetal.

„Teta Apolonija me je že tudi vprašala tako,“ sem ji odgovoril tiho. „Seveda sem ji rekel, da mi je najbolj všeč ona; dejal sem ji pa to zato, da ne bi imel preveč sitnosti pri klavirju. V resnici pa si mi všeč samo ti, Nina!“

Ob poslednjih besedah sem povsile oči. Tedaj se je sklonila Nina k meni in me poljubila! Ta poljub, oh ... Ne grohotaj se, mrzlica kromarska!“

Veseljak pa se je smejal venomer in se veselo tolkel po kolenih. „Povej mi vendar, kako more dvanajstleten fant tako opazovati in čutiti!“ je ugovarjal pripovedovalcu.

„Vse to sem na novo doživel in prečutil pozneje v spominu!“ se je zagovarjal pripovedovalec. „Kaj veš ti o psihologiji, zgaga šampanjska! Inženirja sem pa vendarle odpravil odtod! Jezdil je namreč vsak četrtek mdom omenjenega vrta. Konec vrtnege zidu je bil pod košatim kostanjem oder s klopmi. Tu gori smo

sedeli večkrat popoldne, kadar je bilo tudi v hladnici prevroče. Jezilo me je vselej, kadar je prihajal mimo dolgi inženir in se postavljaj na svojem belcu. Odkar me je primerjal z belouško, sem kuhal bridko osveto. Ko je jezdil prihodnji četrtek mimo, sem mu pokazal za Nininim hrbtom v vidno znamenje svojega zaničevanja jezik in vseh deset raztegnjenih prstov. Bledi gospod me je pogledal s tako ostrim pogledom, da bi se bil jaz revež lahko obril z njim, ako bi bil imel takrat že kaj brade. V svoji jezi pa je menda nehotoma izpodbodel konja, da je poskočil. Ubogi jezdec je sedel takoj na belčevem vratu in dokaj smešno je bilo videti, kako se je počasi zopet skobacal v sedlo. Odkrat ga nismo videli nikdar več.“

„Kaj pa Nina?“ se je smejal veseljak.

„Vzela je Italijana.“ Tedaj je vstal elegantni postarni gospod, ki je bil navidezno dremal pri sosedni mizici, plačal in odšel hitro.

„Vraga!“ je dejal plešoglavec. „Da ga nisem spoznal prej! Predolgo ga že nisem srečal nikjer. Vidiš, to je tisti inženir, ki je nekdanj tako silil za lepo Nino.“

Rado Murnik.

Osvetnik.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

Krištof in Krvosrd sta rahlo slekla s trupla meniško haljo. Truplo sta skrila v neki drugi rakvi. V tem, ko je Krištof oblekel haljo in potegnil čez glavo kapuco, je Krvosrd z mečem dvignil več kamnov iz tal in napravil v obok precej široke luknje, da bi Krištof lahko gledal na zborovalce in slišal vse njih pogovore.

„Tu ste popolnoma varni. Kamne odstranim in če kdo zasledi te luknje, ne bo mislil, v kak namen so bile narejene. In zdaj moram iti, kajti zadnji čas je.“

Krištof je ostal sam med mrličmi. Ko se je ozrl po teh truplih, ga je spreletela skoro zóna. Mrličji so izgledali, kakor bi bili živi. Ta je bil sklonjen na svoj meč, ki ga je držal z obema rokama, drugi je slonel na svojem sedežu in s sklonjenimi rokami zrl v zrak, kakor bi molil.

Krištof se je vsedel na stol, kjer je bilo prej z meniško haljo oblečeno truplo. Na desni in levi od njega sta sedeli trupli dveh viteзов.

„Kaj mi je prišlo na misel, da sem naložil tako težko nalogo,“ je

vzdihnil Krištof, ko je sedel že dlje časa med mrličema, zatopljen v svoje misli. „Saj bi lahko izvršil svoje maščevanje tako, kakor je izvrše v takih slučajih drugi ljudje. Ali bi ne bilo pametneje, če bi vzel svoj meč, če bi stopil v vrsto kamniških mestjanov in šel z njimi v boj proti Nikolaju Kolovškemu? Saj bi vendar zadostovalo, če bi poklal ves ta rod. Ko bi se pridružil kamniškim mestjanom, bi mi peli slavo križem cele domovine. Zmagal bi gotovo, ker imam dovolj bogastva, da postavim na noge tri in štiri take armade, kakor Nikolaj. Ako bi premagal Kolovške, bi dobil njihova posestva, in ako bi že propadel, bi me vsaj po smrti častili kot hrabrega junaka in zvestega sina in brata. Ali — ne morem. Sam bog vedi, zakaj da ne morem tako ravnati, zakaj hočem iti svojo pot, na kateri me bo spremljal sum in na katerem bom naletel samo ob sovraštvo in zaničevanje, zakaj hočem izvesti obljubljeno osveto.“

Krištof se je zatopil v svoje misli. Upri glavo ob dian svojih rok in zrl nem predse v tla. Naenkrat se je zganil.

„In Judita, moja zlata, sladka Judita?“ Kakor bolesten vsklik so se mu izvile te besede iz prsi. „Ali naj

jo pustim med ljudmi, ki me bodo sovražili in zaničevali, ali naj jo vodim s seboj po teh trnjevih in nevarnih potih, po katerih bom moral hoditi? Saj lahko še premenim ves svoj načrt. Nikomur na svetu nisem zaupal niti najmanjšega dela tega svojega načrta, nihče mi ne more očitati, da nisem izpolnil, kar sem obljubil. Ali — pač. Vest mi to lahko očita. Vse prepozno. Kar sem sklenil, moram uresničiti, naj velja tudi sreča in življenje.“

Težki in mučni so bili duševni boji, ki jih je bil Krištof Zlatopolja sam s seboj v vlažni rakvi pod kamniško cerkvijo, sredi več generacij mrličev. Zajedel se je v svoje misli tako, da ni slišal šuma, ki je prihajal iz jame pod cerkvijo. Šele ko je postal šum podoben bučanju, se je Krištof zavedel in spoznal, da so se zborovalci že sešli na svojem shodišču.

Krištof si je izbral odprtino, skozi katero je najbolje videl zborovalce. Izmed vseh je vzbudil največjo njegovo pozornost sključen mož v dolgi suknji, obrobjeni s kožuho. Na glavi je imel baret, izpod katerega so padali gosti snežni beli lasje na tilnik. Vodil je za roko lepega dečka, ki se je s svojimi velikimi

event. nov mandat na Štajerskem za Slovence kreirati.

Protestiram odločno zoper to, da bi se takšna kupčija sklepala brez našega dovoljenja, in povdarjam, da dr. Šusteršič sam nima pravice o usodi Kranjske odločevati. Tudi jaz sem poslanec Kranjske in zastopam kranjska mesta v tem odseku.

Izjavim, da ne podpisem nikakega dogovora glede novega mandata na Kranjskem, ki bi se sklenil za mojim hrbtom med nemškimi strankami in posl. Šusteršičem.

Ako se ustanovi za Kranjsko nov mandat potem kompromisa, morajo biti o tem edini vsi kranjski poslanci.

Protestiram torej odločno, da se še nadalje pogaja o novem mandatu na Kranjskem na doslej priljubljeni način, ali da se namenoma brez mojega dovoljenja sklene kompromis, katerega bi moral kar najstrožje pobijati tu v odseku in pri obravnavi v zbornici kot pravno neveljavnega.

Pri tej priliki konstatiram še naslednje: Dr. Šusteršič, dr. Kramar in dr. Adler so najogljivejši zagovorniki predloge o volilni reformi. Ako je njim v istini le iz stvarnih razlogov ležeče na tem, da se posreči volilna reforma, naj pomagajo nam, da pridemo do svoje pravice, in potem bomo tudi mi radi sodelovali, drugače pa samo dokažete, da zagovarjate iz egoističnih motivov reformno delo. Dr. Šusteršič noče čisto navadno obeh mestnih mandatov dovoliti, zato ju noče dovoliti niti vlada, in krivica v vladni predlogi ima postati zakon samo vsled trmoglavosti in napuha dr. Šusteršičevega.

Ako vlada to dovoli, če noče rešiti kranjskega meščanstva v zadnji uri, potem postane skrivna z vsemočnim Šusteršičem in bo imela tudi nositi posledice za svojo nerazumljivo popustljivost.

Vladi moram iz globine svojega srca izreči pomilovanje, da nima toliko energije in samostojnosti, da bi nam vključil dr. Šusteršiču dovolila 2 mestna mandata, ki nam po vseh pravicah nedvomno gresta.

Mi ne zahtevamo nikake milosti iz roke dr. Šusteršiča, mi zahtevamo od vlade varstvo zoper oholosti dr. Šusteršiča, ki nima pravice, da bi vseh 10 mandatov Kranjske zase reklamiral. Vlada nam mora dati pravico! Volilna reforma ne sme na Kranjskem ustvariti novih krivic na mestu starih.

Zahtevamo za srednji stan in industrijalno delavstvo pravičnega zastopstva, ker vladna predloga nas hoče vsega oropati in za vedno izdati klerikalni stranki. To se ne sme zgoditi, in zoper to se bojujemo!

temnimi očmi nekoliko plašno oziral po jami in po zborovalcih. Stari mož je dečka pripeljal skoro tik pod odprtino, kjer je imel Kristof svoje epazovališče. Tam se je vsedel na velik kamen in stisnil dečka k sebi.

„Sedi na moja kolena“, je dejal starec. „Dolga pot, ki si jo moral napraviti peš, te je gotovo utrudila. Ah, deček moj, kako žalostna je tvoja usoda. Nisi rojen, da bi moral ponoči begati peš po svetu in se skrivati po podzemskih jamah. In krivda zadene edino mene. Naj mi odpusti bog, da sem ti dal življenje, moj ljubi otrok.“

„Ne žalostite se oče,“ je tolažil leček starega moža, „ne tožite, oče, nego veselite se. Današnji dan je zadnji dan najine sramote in zadnji dan najine sužnosti. Od tod, iz tega temnega brezdnega odideva na beli dan z orožjem v rokah na boj za osveto in za svobodo.“

„Da, da, moj sinko,“ je menil sivolasec. „Povedal si resnico. Bližajo se važni dnevi. Morda ne bova mogla kmalu zopet tako zaupno govoriti med seboj, kakor zdaj. Zato slušaj moj svet, ljubi dečko. Če boš kdaj imel kakega pravega in resničnega prijatelja, ne zapusti ga nikdar. Jaz sem imel takega prijatelja in jaz sem ga izdal in sem ga zapustil, morda zaradi tebe, moj sin, morda zaradi tega, da bi ti bil mogel za-

Volilna reforma je krparija, polna krivic in pristranosti in mi jo bomo pobijali z vsemi sredstvi in skušali preprečiti, ako bodo moji popolnoma utemeljeni preminjalni predlogi odklonjeni. Mi smo prijatelji volilne reforme, ali zato ne sme obstajati iz samih kričeh krivic.

S tem apeliram še enkrat na pravno čuvstvo vseh strank in jih prosim, da glasujejo za moje predloge. Ne zahtevam nič drugega nego to, kar že imajo ostale kronovine, in nobenemu drugemu narodu se ne zgodi vsled tega krivica. Zlasti apeliram na svobodomiselne stranke v tem odseku, da se zvesti svojim principom postavijo pri glasovanju na našo stran; ako se to ne zgodi, potem dokažete, da niste zvesti svojim principom in da ni več nikake skupnosti političnih načel, temveč da so to le prazne besede brez vsakega pomena.

Vladi pa bi posvetil svarilo:

Svobodomiselni Slovenci smo bili vedno pretirano devotni, zvesti patriotije in smo vedno mirno in potrpeljivo nosili vsa bremena za državo, tako, da se je zdelo povsem naravno, ako smo vse mirno in potrpeljivo prenašali, kar nas je zadelo. To pa se bo v prihodnje temeljito preduргalo, če vlada res hoče dr. Šusteršiču naljubo oropati kranjsko meščanstvo njegovih političnih, najvažnejših pravic. Naj se vlada ne igra zločinsko z nami, ker na ta način nastanejo posledice, ki jih bo vlada še grenko obžalovala.

Po volilni reformi Slovincem na Koroskem in Štajerskem prizadete krivice so vzbudile po slovenskih deželah vihar ogorčenja, in začelo se je pomisleka vredno gibanje.

Ako se zdaj še objavi kranjskemu meščanstvu in industrijalnemu delavstvu politična obsodba na smrt, ter se izvrši eksekucija, potem bo visoka vlada doživela, da bo tudi potrpežljivi rod Slovincem spremenil svoje politično mišljenje in prepričanje in se s silo postavil po robu suženjstvu in političnemu poniževanju. Vžgal se bo boj v moji domovini, zaneten po tej volilni reformi, ki ne odgovarja našim potrebam in pravici; njegove posledice so nedogledne, ker to je boj na življenje in smrt.

Še je čas, da se to popravi, in jaz kličem v tej zadnji uri, ker bi rad preprečil vsako nesrečo, visoki vladi: Dajte pravico našemu meščanstvu! Caveant consules! Odgovornost bo nosila samo vlada, mi smo storili svojo dolžnost.

Primorska prodana.

Na Dunaju, 13. julija.

Goriški in istrski Slovenci in Hrvatje so bili danes prodani.

pustiti več graščin in slavnijše ime. Toda moji računi so se izjalovili in jaz sem kriv, da nimaš danes strehe, kjer bi se mogel mirno odpokiti. Vzeli so mi vse. Podrli so moje gradove, pobrali moje imetje in kot berač bom danes prisostvoval zborovanju teh ljudi, ki jih tu vidiš.“

„Ne kot berač, oče, nego kot plemenitaš, kot pravičen mož in hraber junak bodete predsedovali temu shodu. Premagajte, oče, svoje obupanje, zakrite solze, ki tako slabo pristojajo v časti in bojih osivelim lasem in ne dvomite več, da pride ura, ko zadene osveta Nikolaja Kolovškega.“

„Kako naj premagam svoje obupanje in z adušim svoje solze, ko vidim, da ti krvave noge od silnega napora, ko vem, da si lačen in žejen in utrujen na smrt.“

„Oče — lačen in žejen sem samo maščevanja. Toda, glejte, bližajo se nama močje. Zborovanje se začne. Dvignite svojo glavo, oče, da vsakdo spozna viteza Pyrsa s Črnala.“

Stari vitez Pyrs se je res hitro vzravnal. Otrl si je solze in bistro pogledal moža, ki so se mu bližali in ga spoštljivo pozdravljali. Odzdravil je prijazno, a s ponosom odličnega in mogočnega velikaša, potem pa se pomenkoval z možmi, dokler niso bili zbrani vsi zborovalci. (Dalje prih.)

Razprava je bila prav kratka.

Bartoli je namnil uspeh dolgih konferenc med ministrskim predsednikom, med Italijani in med Šusteršičem, Spinčičem in Gregoričem. Ta uspeh je privoljenje Slovincem in Hrvatov, da dobe Italijani v Istri in na Goriškem po en nov mandat, da bodo imeli v obeh teh deželah po tri poslance, kakor Slovenci in Hrvatje, zato pa dobi Trst namesto šestih mandatov le pet.

Edini narodnonapredni poslanec Gabršček se je dvignil proti temu sramotnemu „kompromisu“, vsi drugi Slovani so bili zanj, Šusteršič in klavni dalmatinski vitez Ivčević sta celo priporočala in glasovala za ta „kompromis“ ter je bil tudi sprejet.

Proti Bartolijevemu predlogu je glasovalo 7 Nemcev in slovenski naprednjak Gabršček, za predlog so glasovali vsi drugi Slovani, Nemci in Italijani.

Državni zbor.

Dunaj 13. julija. Sejo je otvoril predsed grof Vetter ter naznanil, da je poslanec Plantan odločil svoj mandat v odseku za volilno reformo. Koncem seje je bil mesto njega izvoljen v odsek posl. Oskar Gabršček. Nato se je pričela razprava o nujnem predlogu agrarjev glede surtakse na sladkor. Zbornica je predlogu priznala nujnost in ga tudi končno v meritornem oziru sprejela.

Potem se je nadaljevala debata o obrtni noveli. Zbornica je po daljši debati sprejela zakon v drugem in tretjem čitanju, na kar je prišlo na vrsto prvo čitanje vladne predloge o podržavljenju severne železnice.

Posl. dr. Elvert, ki se je kot edini govornik o tem predmetu oglašal za besedo, je naglašal, da imajo Nemci težke narodne pomisleke proti podržavljenju severne železnice, ter podvrgel ostri kritiki finančno tehnično stran zakonske predloge. Svoja skoro dveurna izvajanja je dr. Elvert končal z besedami: Na vsak način se mora paziti na to, da ne bo pri podržavljenju severne železnice ubila politika narodnega gospodarstva. Na predlog posl. Baerenreitherja se je nato pričela razprava o trgovinski pogodbi s Švicco. Ko sta govorila o stvari poročevalci Licht in posl. Baerenreither se je debata zaključila.

O častni aferi Eldersche-Malik je poročal posl. Krolikowski naglasujoč, da zbornici ne more predložiti referata, ker ni bil sklepčen glavni odsek. Posl. Choc se je pritoževal radi netočnega poročevanja državnozbornske korespondence in brzojavnega korespondenčnega urada ter zahteval, da v tem oziru intervenira predsednik.

Posl. Iro se je pritoževal radi nesklepnosti narodno-gospodarskega odseka, posl. Zuleger je pa zahteval, naj bi predsednik razpisal nadomestne volitve v narodnogospodarski odsek za one člane, ki trdovratno izostajajo od seje. Nato se je seja zaključila. Prihodnja seja bo v torek dopoldne.

Volilna reforma.

Dunaj, 13. julija. Pogajanja italijanskih poslancev za vlado so bila danes dopoldne končana. Vlada je ugodila zahtevi Italijanov, da dobe Italijani v celem 18 mandatov in da se premestita po en tržaški in tirolski mandat na Goriško in v Istro.

Dunaj 13. julija. Razburjenje v nemških krogih radi 7. slovenskega mandata na Štajerskem se je precej poglobilo, zlasti ker so nemški ministri v klubovi seji nemške ljudske stranke obljubili, da se bo pri razpravi v plenarni seji 7. slovenski štajerski mandat ali črtal, ali se pa bo dal Nemcem kot nadaljna koncesija še peti mandat v Gradcu.

Dunaj 13. julija. V tukajšnjih slovenskih narodnih krogih je vzbudil silno začudenje kompromis, ki ga je sklenila Šusteršičeva „Slovenska zveza“ z Italijani. Ta kompromis je prava sra-

mota in škandal za Slovence in Hrvatce. V Goricu ima ena tretjina Italijanov prav toliko mandatov kakor dve tretjini Slovincem, vrhutega pa še izgube Slovenci edini mandat v Trstu.

Dunaj 1. julija. Kakor se zatrjuje v političnih krogih, bosta koncem prihodnjega tedna zbornica in odsek za volilno reformo prekinila svoje seje do jeseni. Sodi se, da bo odsek do tega časa rešil razdelitev volilnih okrožij.

Carinski konflikt s Srbijo.

Belgrad 13. julija. „Štampi“ se poroča iz Niša: Veliko iznenadenje je vzbudilo odpotovanje avstro-ogrškega konzula na dan pred zatvoritvijo meje za srbsko živino. Konzul je vzel sabo vse konzularno osebo, da je torej konzularno zastopstvo Avstro-Ogrske v Nišu popolnoma sistirano. Konzul je dal odpeljati tudi vse pohištvo, iz česar se sklepa, da Avstrija računa na to, da bo carinska vojna s Srbijo trajala zelo dolgo.

Berolin 13. julija. „Tagblattu“ se poroča iz Belgrada, da je Srbija pripravljena napram Avstriji znižati vse tarife in naročiti v Avstriji za 26 milijonov frankov vojnih potrebščin proti temu, da se za izvoz srbske živine v Avstrijo pridržijo stari carinski modus.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 13. julija. Gosudarstvena дума je razpravljala danes o povabilu interparlamentarne konference v Londonu.

Duma je sklenila v ponedeljek izvoliti šest delegatov, ki jo bodo zastopali na kongresu v Londonu.

Petrograd 13. julija. Vest, da bi bilo Goremykinovo ministristvo odstopilo, je neresnična.

Memel 13. julija. Ruske križarke so zajele v Finskem zalivu dva angleška parnika, ki sta imela na krovu 80.000 patron in veliko množino dinamita.

Moskva 13. julija. Na oklopnicah „Berezina“ in „Pantaleimon“ so nastali nemiri.

Moskva 13. julija. Dvorna kamarineta je za slučaj sestave parlamentarnega kabineta baje odkrito zagrozila, da bo priredila št. jernejsko noč.

Obrtni vestnik.

Reforma določb obrtnega reda glede napisov na trgovinah in obrtvališčih. Govorili smo že o načrtu zakona o obrambi proti umazani konkurenci, ki ga je vlada predložila poslanski zbornici. O tej predlogi so posvetovanja v obrtnem odseku poslanske zbornice že končana in je pričakovati, da predloži odsek svoje poročilo o tem težko pričakovanem zakonu plenumu v kratkem času. V zvezi z omenjeno predlogo je vladna predloga glede izpremembe onih določb obrtnega reda, ki govore o napisih na trgovinah in obrtvališčih, o obrtnih oznamenilih na izveskih ter o odlikovanjih obrtnih podjetij. Omenjena določila obrtnega reda se bodo sedanjim razmeram primerno preduргala in sicer v posebnem zakonu, torej ločeno in ne v zvezi z obrtno reformo, ki je sedaj v državnem zboru v razpravi. Vlada je izbrala to pot pač zategadelj, ker so zadevna določila v prav tesni zvezi z zakonsko predlogo o umazani konkurenci in je potemtakem na mestu, da se vsa vprašanja, ki se tičejo odpora proti nelojalni konkurenci v kupčijem poslovanju, urede na enotni podlagi. Znana stvar je, da umazana konkurenca prav rada in z veliko spretnostjo sega v pridobitev gospodarskih ugodnosti po renomiranih in dobro uvedenih specialnih oznamenilih in imenih drugih podjetij ter da si lasti prav čisto razna odlikovanja, da tako zavaja kupujoče občinstvo v zmotu. Sedanje nezadostne in čisto ne prav jasne določbe obrtnega reda glede napisov in rabe imen v kupčijem poslovanju zlasti v objavah in oznamenilih, namenjenih najširšim krogom, se dajo v take namene prav dobro izrabljati. Izpremembe, ki jih predlaga vlada v zadevnem načrtu, se tičejo §§ 46, 49, 50 in 58 obrtnega reda.

Po sedaj veljavnih predpisih obrtnega reda so imetniki obrtnih podjetij dolžni, svoja obrtvališča oznamenovati s primernim vnanjim oznamenilom. Treba jim je

torej na tablah, na vratih ali izveskih napravljati napise. Ker govori zakon o primernih oznamenilih, se ne zahteva, rabiti v napisih imena dotičnega obrtnika. Smatra se na primer kot zadostno vnanje oznamenilo, ako trgovec z manufakturnim blagom naredi napis „trgovina z manufakturnim blagom“ ali kovač „kovačnica“. Tako vnanje oznamenilo pa je vsekakor nezadostno in je pač umestno in potrebno, da se določi v zakonu, da je v vnanje oznamenilo privzeti ime trgovca ali obrtnika. V tem pogledu določa načrt, o katerem je govor, da je vnanje oznamenilo le tedaj primerno, ako je navedeno ime in priimek lastnika, odnosno pri protokolariranih firmah navedena firma. Oznamenilo je napravljati na obrtvališčih, če je stanovanje hkratu obrtvališče, pa na stanovanju. Glede stavbnih obrtnikov je pomniti, da morajo imeti oznamenila pri vsaki stavbi in sicer na kakem vidnem mestu. Ako se v kakem kraju nastane obrtnik, ki ima enako ime kakor drugi obrtnik, ki je bil že pred njim nastanjen v onem kraju, ima zadnji pravico zahtevati, da prvi privzame v svoje oznamenilo ali napis kak pristavek, da je moč razlikovati. To pa tudi v primeru, ako ima novo nastanjeni obrtnik sicer popolno pravico napraviti tako oznamenilo. S to določbo se hoče preprečiti zamenjave. Vidi se pa, da je tendenca zakonodajalca, izdati tudi za oznamenila neprotokolariranih imetnikov kupčijskih podjetij slične določbe, kakor so one trgovinskega zakonika za protokolarirane firme, ki merijo na to, da se zabrani zamenjavanje firm. Načrt nadalje določa, da se morajo obrtniki v širšem pomenu besede, torej tudi trgovci v svojem kupčijem poslovanju sploh, zlasti pa pri podpisovanju posluževati vedno svojega polnega imena (ime in priimek), ako niso imetniki v trgovinski register vpisane firme. Vendar pa smejo rabiti poleg svojega polnega imena tudi še kak drugi pristavek, ki služi v oznako osebe ali pa podjetja. Dovoljen je tudi pristavek, ki znači, da je dotičnik naslednik prejšnjega lastnika, ako v to privoli prejšnji lastnik, oziroma njegovi dediči. Ako se po smrti kakega obrtnika nadaljuje izvrševanje obrta na račun vdove ali nedoletnih otrok ali na račun konkurznih ali zapuščinskih mase, je rabiti vedno ime zadnjega imetnika z ali brez pristavka, ki pojasnjuje to razmerje. Glede odlikovanj določa načrt, da se smejo obrtniki le tedaj sklicevati nanje in jih navajati v svojih oznamilih, ako so si pridobili v to pravico v zmislu obstoječih zakonov. Ta načrt je v zvezi s predlogo o obrambi proti umazani konkurenci in ga bode po intenciji vlade uveljaviti hkratu z zakonom o obrambi proti umazani tekmi.

Glasovi iz Idrije.

„Oswald na Krpanovi kobilici“. Prav nič se ne bo svet zgražal, kakšnega urednika je imel „Učiteljski Tovariš“, pač pa se bodo ljudje popraševali kako je mogel biti Oswald služabnik božji in pa c. kr. katehet na rudniški šoli, ker je poslal v svet toliko neresnice. Že tri leta je več sobot oznanjeval v „Slovenou“, kaka krivica se godi c. kr. učitelju v Idriji, ker ne sme več poučevati petja na realki, četudi so baje učitelji njegovo sposobnost cenili za odlično. Prepričani smo, da Oswald prav dobro ve, zakaj se je odyzel pouk petja omenjenemu učitelju, vendar se dela prav nevednega in prav premeteno zavija resnico. Ker mislimo, da Oswald in omenjeni učitelj vsekako želita, da pride resnica na dan, zato jo podajamo prav v kratkem. — Omenjeni učitelj je prevzel pouk petja in poučeval začetkoma v realnem poslopu. Za nekaj časa pa si je izprosil dovoljenje, da sme poučevati v poslopu ljudske šole. Dobil ga je. Nekega dne se je izprehajal po trgu bivši g. župan in še nekaj drugih gospodov. Čuli so vpitje v ljudski šoli in vprašali šolskega slugo, kaj je to. Šolski sluga jim odgovori, da so to učenci iz realke in da imajo petje!! Na vprašanje, kje je g. učitelj petja, jim ta odgovori, da ga še v Idriji ni, ampak je šel k sv. Magdaleni orglat, ker so tam imeli misijon. Ker so bili podobni slučaji že prej na dnevnem redu, je sklenil bivši g. župan da se odvzame takratnemu učitelju petja ta pouk, ki ga je moral slednjič četudi nerad, prevzeti g. Gangl, ker bi sicer ne bilo na realki pevskega pouka. Omenjeno bode, da so nekateri sedanjí Oswaldovi prijatelji že ob prihod g. Gangla v Idrijo omenjali, da bo on moral na vsak način prevzeti pouk petja, ker je pouk in disciplina pri petju pod ničlo. Ker je pa učitelj petja tudi zavezan pri nedeljski službi božji realne mladine voditi petje, je moral prevzeti seveda g. Gangl tudi ta posel. Resnica pa je, da g. Gangl za vodstvo cerkvenega petja pri šolskih našah ne prejema 480 K, kakor piše „Slove-

neo", pač pa dobiva za to le 160 K. V koliko je g. Gangl sposoben za ta posel, pa kažejo najbolj šolski koncepti, ki jih prireja že več let v korist "Podpornemu društvu za realce" in ki so nesli lep čist dobiček 300 K, česar pa o prejšnjem učitelju, žal, ne moremo trditi. O teh koncertih se je pohvalno izražal sam g. dekan Arko in deželni šol. nadzornik g. Hubad. Če pa Oswald s tem pojasnilom še ni zadovoljen, postržemo mu lahko z nekaterimi pismi, ki bodo vsi stvar še lepše pojasnili. G. Oswald, mi smo vam na razpolago!

Kako je Oswald resnično ljuben! Oswald poroča v "Slovencu", da je neka volilka dala pooblastilo napredni stranki le zato, ker ima brata v realci. Kmalu nato se pa zgleda dotična volilka pri g. realnem ravnatelju in ga zagotovi, da je to laž, ker ona tega ni nikdar rekla, saj še nikdar v svojem življenju ni simpatizirala s stranko, katero vodi v Idriji Oswald e tutti quanti. Gospod Oswald, ali je vas kaj sram?!

Oswald in "Črni orel" Že zadnjič smo javili, da je napovedal Oswald "Črnemu orlu" bojkot. Zaradi tega sicer se ne propade imenovana gostilna in tudi Oswald ne umrje od žeje, ker si jo hodi gasit drugam z Aurovim pivom. Ker pa daje g. Auer od prodanega svojega piva gotove procenote "Družbi sv. Cirila in Metoda", je tako — četudi neprostoovoljno — postal Oswald velik dobrotnik te šolske družbe. Zato ima njegov bojkot tudi svojo dobro stran. Ker je žeja velika, so tudi procenti lepi!

Pometič Oswald. Pometanje pred lastnim pragom priporoča liberalcem Oswald v zadnjem sobotnem "Slovencu". Tega nam ni treba, ker je pometal Oswald skozi leta in leta v "Slovencu" a pometal je, da bi vzdignil prah, pa ga ni nič. Boljše bilo vendar, ko bi pometal Oswald pred svojim pragom. Tam je polno gnusobe in gnoja. Ker ni hotel on, bomo pa mi, pa tako, da se bo kar kadilo. Še jetiko lahko dobi. Posebno ob nedeljah, ko bo povsod vse snažno, takrat pa se bo pokadilo, in ljudstvo bo kazalo nanj in na njegove prijatelje obrekovalce in lažnike. In prav kakor napada on poštenjake naše stranke, ki so mirni in tihi, pa mu zato niso všeč, ker ne trobijo v njegov rog, tako bomo okrtali mi vse njegove prijatelje, da bodo vsaj Idričani vedeli, kdo se drži zlobnega Oswalda. Vsako nedeljo bo ta ali drugi na vrsti, to pa tako dolgo, dokler ne preneha Oswald s svojimi nesramnimi in zlobnimi napadi. Dolgo smo prizanašali, sedaj pa je potrpljenja konec. In to je Oswaldova zasluga.

Regulacija Nikave. Po tej kriči večkrat zlobni Oswald v "Slovencu", posebno kadar zabavlja čez liberalno gospodarstvo. Kakor čujemo, je prišel novi občinski odbor na boljše misel. Imamo namreč v Idriji še hujšo potrebo nego je Nikava. To pa je: regulacija Oswaldovega zlobnega jezika. Pravijo, da še od nikoder ni prišlo toliko nesnage kakor od tod.

Pričakovati je govorov! Po Idriji se širijo vesti, da bodo od sedaj naprej vsak teden govori pri Didiču; govoriči bodo o prihodnji zmagi klerikalcev. Kot govorniki se obetajo: Miha in Mihec, Vaclav in Vinček, Rafaelček in Jožek, torej same klerikalne kapacitete!

Oswaldova žalost zaradi poraza pri volitvah je velika in neutolajljiva. Njegovi ožji prijatelji pripovedujejo, da je ves pobit, ker se je ljudstvo obrnilo od njega. Črni general brez armade si tolaži žalost, kakor ve in zna, najrajši seveda s pivom, ki mu hladi pekoče srčne bolečine. Nam se smili poraženi vojvoda, a pomagati mu ne moremo. Slabo je vodil svojo vojsko, zato smo ga nakrcali, da ga je sedaj sram. Oswald naj pusti politiko, vržejo! ga naj med staro šaro, kjer bo imel dovolj časa premišljevat, kako mine vsa posvetna slava in mogočnost. Naj moli za svojo dušo, da ga vsaj na onem svetu obsije usmiljenje božje!

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 13. julija.

Izredni seji je predsedoval župan Hribar, ki je imenoval za overovatelja zapisnika obč. svetnika Grošlja in Hanuša.

Naznanila predsedstva.

Župan Hribar je prebral dopis beljaškega dobrodelnega društva "Drava", ki se v iskrenih besedah zahvaljuje mestni občini za časten sprejem 26. junija ob priliki kresne veselice ljubljanskega "Sokola". Zahvala se je vzela na znanje.

Dalje je mestnemu magistratu došlo 217 K 16 v za popravno cerkve Sv. Jurja na Gradu. Znesek sta zbrali frančiškanska in trnovska župa.

Nato se prečita zapisnik zadnje seje in se brez ugovora odobri.

Poročilo direktorija mestne elektrarne.

Ker je bil obč. svetnik Senekovič zadržan, poročal je upravitelj mestne elektrarne inženir Ciuha o prekritju strehe in napravi preduha v strojništvu mestne elektrarne. Preduh je potreben za odvajanje nezdarih plinov, streha nad strojniščem je pa že itak precej slaba, zato se naj prekrije znotraj s ploščevino, zunaj pa s škrlji. Železna dela naj se oddajo tverdi Žabkar, ostalo naj pa preskrbi upraviteljstvo elektrarne. V to svrhu naj se dovoli kredita 5000 K. Sprejeto.

Poročilo finančnega odseka.

Obč. svetek Svetek je poročal o ponudbi posestnika Filipa Supančiča za odkup parcele št. 4 v stavbnem bloku med Nuskimi, Levstikovimi ulicami in Erjavčevu cesto. V zadnji seji se je pomotoma prodalo št. 1 v istem bloku, a Supančič želi kupiti parcelo št. 4. Vsled tega se je tozadevni sklep zadnje seje razveljavil in se prodaja parceli št. 4 po 10 K m² pod pogojem, da trpi kupec stroške kupne pogodbe in vse ostale stroške.

Isti poročevalec je poročal o ponudbi notarja Aleksandra Hudovernika za odkup parcele št. 1 v istem stavbnem bloku. Sprejeto pod istimi pogoji.

Trgovca Alojzija Lilleg bi rad kupil mestni občinski svet med Bleiweisovo cesto, podaljšanimi Knafovimi in Subičevimi ulicami. Poročevalec isti.

Pri tej točki naznanil župan, da mu je pred uro došel dopis deželnega odbora, ki želi, da bi mu mesto prepustilo brezplačno to parcelo, kjer bi se postavil kot na najpripravnejšem prostoru narodopisni muzej, kakršni so ustanovljeni skoraj po vseh deželah. Župan omeni, da je za narodopisni muzej v Ljubljani določen ljubljanski Grad, kakor je že znano iz tozadevnega njegovega načrta, ki ga je svoj čas predložil. Župan se zavzema za to, da je narodopisni muzej na Gradu, kjer so prostori pripravljeni za kaj takega, kot je narodopisni muzej. Dež. odboru naj se odgovori, da mesto tako dragocenega prostora, kot je oni ob Bleiweisovi cesti, ne more odstopiti zastoj iz finančnih razmer, da pa bo dež. odboru na razpolago Grad za narodopisni muzej.

Temu predlogu se pridruži podžupan dr. vit. Bleiweis. Ker ima dežela pri Sv. Kristofu svet, kjer je nameravala sezidati obrtni muzej, kateri svet se pa baje porabi za delavnice drž. železnice, vpraša podžupana župana, ali se bodo te delavnice sploh delale v Ljubljani ali ne, ker je čul, da se že zidajo v Beljaku.

Župan odvrne, da se je z veliko silo doseglo, da bodo delavnice v Ljubljani in Gorici in da je v to potrebna svota že v investicijskem proračunu.

Nato je bil sprejet odsek predlog, da se ponudniku Lillegu prodajo svet, ki meri okoli 1500 m² po 12 K m², sicer pa pod pogoji kot prejšnjima dvema ponudnikoma. Dež. odboru se odgovori, kot je predlagal župan.

O bilanci mestnega loterijskega posojila in amortizacijskega zaklada k temu posojilu za leto 1905 je poročal tudi obč. svetnik Svetek. Dejanskih dohodkov je bilo 191.489 K 06 v, stroškov pa 139.660 K 14 v, torej prebitka 51.828 K 92 v. V primeri s proračunom 50.717 K 14 v je torej končni uspeh ugodnejši za 1111 K 78 v. Posojilo se je obrestovalo s 6-17% mesto s 4-5%. Poročilo je bilo odobreno.

Poročila stavbnega odseka.

Posestnica Ivana Kavčičeva je ponudila svoj svet, ki je potreben za razširjenje Strossmayerjevih in Strelških ulic, mestni občini brezplačno, ako ji mesto napravi ob njenem svetu tam na zidani podstavi železno ograjo. Se odkloni, ker bi te naprave več stale, kot je svet vreden. Poročevalec obč. svet. Hanuš. Isti poročevalec je poročal o proračunu stroškov za napravo hodnika ob učiteljski v Komenskega ulici. Sedanjí hodnik je iz peščenika in zelo pokvarjen, novi naj pa bo iz porfirja. Stroški bi znašali 1384 K in se naj pokrijejo iz kredita prihodnjega leta. Sprejeto. O prizivu Jaromirja Hannša proti nekemu odloku mestnega magistrata se bo obravnavalo v eni prihodnjih sej.

Poročilo policijskega odseka.

Novi odbor "Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva", izvoljen 12. junija t. l., se potrdi. Poročevalec podžupan dr. vit. Bleiweis. Obč. svetnik Bergant je poročal o udeležbi obč. svetnika Franchettija na ustanovnem shodu avstrijskih posredovalnic za delo in službe na Dunaju dne 10. maja t. l. Franchetti je bil odposlan tja kot zastopnik mestne posredovalnice ljubljanske. V tej zadevi sta bila sprejeta predloga: 1.) mestna posredovalnica pristopi kot članica k zvezi avstrijskih posredovalnic za delo in službe, kadar se

ta ustanovi, da bi se pa v vseh kranjskih mestih in trgih ustanovile podružnice, naj se zveza obrne sama nanje s tozadevno prošnjo; 2.) poročilo obč. svet. Franchettija se vzame na znanje.

O prošnji zadruge prevoznikov za zvišanje pristojbin se bo sklepalo v eni prihodnjih sej.

Poročilo šolskega odseka.

Mestni šolski svet je prošil za šolsko popravilo na 3. mestni deški ljudski šoli kredita 330 K, za popravilo stopnic in nakup zemljevidov na deški 8 razrednici pri Sv. Jakobu 200 K, za nujne poprave in nove naprave na vnanji deški ljudski in meščanski šoli pri Uršulinkah 500 K, za prerasovanje risalnih predlog podrobnega učnega načrta od II. do VIII. razreda ljudskih in meščanskih šol 320 K. Poročevalec obč. svetnik Dimnik. Dovolijo se vsi zaproseni krediti, ki se postavijo v proračun prihodnjega leta.

Isti poročevalec je poročal o dovolitvi kredita 360 K za napravo pisarja v 3. nadstropju hiše baronice De-Traux na Bregu, kjer sta nastanjena 2 razreda II. deške mestne ljudske šole. Sprejeto; kredit se postavi v proračun prihodnjega leta.

Poročilo stavbnega odseka.

Prizivu posestnice Ivane Sternove z Emonske ceste proti nekemu odluku mestnega magistrata se ugoti. Poročevalec obč. svetnik Hanuš.

Sprememba parcelacije Güblovega sveta v Gradišču na 4 stavbne parcele se dovoli. Poročevalec isti.

Centralna parna kurjava za zgradbo mestne višje deklške šole se odda najcenejšemu ponudniku, tvrdki Brückner na Dunaju. Tvrdka bo izvršila vsa tozadevna dela za 13624 K 87 h. Poročevalec isti.

O oddaji naprave železobetonskih stropov za zgradbo mestne višje deklške šole je poročal isti poročevalec. Najcenejša ponudnica je tvrdka Janesch Rajmund na Dunaju, ki bi naredila vsa dela za 21373 K na poseben in še ne dosti znan sistem. Ker stvar še ni nujna, se naj za sedaj ne sprejme nobena ponudba, pač pa naj se gre stavbni voditelj inženir Prelovšek k tvrdki osebno prepričat o njenem sistemu. Sprejeto.

Posestnika Iv. Srebot in Avgust Adamič v Holzapfovih ulicah sta ponudila mestni občini svet za razširjenje in uravnavo teh ulic, če jima mestna občina napravi tlak in žično ograjo ob tem svetu. Ker bi mestno občino, če bi sprejela ponudbi, stal m² 32 oz. 24 fl, se odklonita ti ponudbi.

Dotacije mestnim slovenskim ljudskim šolam.

Obč. svet. Dimnik je predložil prošnjo mestnega šol. sveta, ki prosi, da bi mestna občina vsem mestnim javnim slovenskim ljudskim šolam dajala letne dotacije v skupnem znesku 600 K za nabavo risarskih potrebščin revnim učencem. Sprejeto. Za prihodnje šolsko leto se vzame ta dotacija iz kredita za 1907.

Uredba pobiranja smeti.

Obč. svet. Franchetti je utemeljeval samostalni predlog glede uredbe pobiranja smeti in predlagal:

- 1.) mestna občina naj nakupi prihodnje leto primerno število voz, iz katerih ne bodo letele smeti na vse strani, kot iz sedanjih;
- 2.) smeti naj se pobirajo poleti od 5.—7. zjutraj, pozimi pa od 6.—1/2. zjutraj;
- 3.) smetarjem naj se naroči, po katerih cestah, ulicah in trgih imajo pobirati smeti in kako naj ravna pri tem;
- 4.) policiji se naroča, da odstrani in kaznuje smetarja, če se ne ravna po naročilih.

Predlog se je odkazal policijskemu odseku v posvetovanje in poročanje. Župan naznanil nato, da je današnja seja zadnja pred počitnicami. Med počitnicami bo seja le, če bi prišlo kaj izredno važnega in nujnega. Želi obč. svetnikom prijetne počitnice in zaključil javno sejo.

Poziv.

Dne 14. julija t. l. bo leto, kar je v Novem mestu zamrl slovenski pisatelj Janez Trdina. Vse svoje žive dni je služil edino le svojemu narodu, kateremu je posvetil vse svoje moči. Porojen v dobi, v kateri se takorekoč še govoriti ni dalo o narodni zavesti, se je poprijel svojega naroda z vso ljubeznijo. Že leta 1849. najdemo ga med slovenskimi pisatelji in od tedaj naprej do svoje smrti je neprenehoma deloval na polju slovenske prosvete. Trdina nam je prvi odkril zaklad narodnega življenja slovenskega, prvi je bil on, ki nas je opozoril na vrline in krasoto našega jezika.

Pokojni Trdina je bil pa tudi kremenit, neupčljiv slovenski značaj, kateri se ni nikomur uklonil, mož, kot jih je med nami Slovenci zelo malo. Rajši je žrtvoval vse, kakor da bi se izneveril svojim načelom. Kot učitelj je navduševal mladino za slovenstvo in slovanstvo, in to v časih, ko je še slovenstvo spalo spanje popolne narodne brezbrčnosti.

Ostavljen je ogromno literarno zapuščino — ni pa ostavil imovine. Če kdo, zasluži tedaj gotovo pokojni Trdina, da mu postavi njegov narod spomenik. S tem se bode vsaj deloma izkazal hvaležnega svojemu velikemu pisatelju, velikemu slovenskemu mučeniku in vzor. možu.

Podpisana se obračata tedaj do slovenskega občinstva s prošnjo, da naj po možnosti prispeva k temu spomeniku. S tem pokažemo, da vemo ceniti svoje velike, četudi smo majhen narod.

Prispevki, kateri se naj pošljijo na notarja Aleksandra Hudovernika v Ljubljani, se bodo izkazovali v "Slovenskem Narodu".

V Ljubljani, 1. julija 1906.

Aleksander Hudovernik l. r.,
c. kr. notar.

Ivan Hribar l. r.,
župan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. julija.

— Boj za kranjska mesta in trge. Ko se je v parlamentu pokazalo, da hočejo celo Mladočehi, ki so skozinsko meščanska stranka in imajo v agrarcih in socialcih najhujše nasprotnike, kranjska mesta in trge izročiti klerikalnim agrarcem na milost in nemilost, se je izvrševalni odbor narodnonapredne stranke obrnil do ministra dr. Pacaka in na predsednika mladočehskega kluba dr. Kramarja, jima pojasnil razmere in ju prosil, naj varujeta na Kranjskem tiste principe, ki jih zastopata za svojo domovino. Ta intervencija in prizadevanje posl. Plantana je imelo en uspeh: Češki klub se je baval s to zadevo. Pri tem se je v jako karakternistični luči pokazala resna volja odločilnih mož mladočehskega kluba. Na to klubovo sejo so povabili dr. Šusteršiča, da je zamožgel razviti in zastopati svoje nazore, niso pa povabili posl. Plantana, da bi bil tudi on to storil. Ker v mladočehskem klubu sploh noben človek niti pojma nima o kranjskih razmerah, je Šusteršič seveda imel lahko stališče. Radikalci so pač zahtevali, naj se povabi tudi Plantana, a uspeha niso dosegli. Zvest je ostal sam sebi samo posl. Zazvorka. Na tej konferenci s Čehi je Šusteršič direktno lagal. Zatrjeval je Čehom, da ne stoji za narodnonapredno stranko nobena duša na Kranjskem, zasramoval je kranjska gnezda in zasramoval kranjsko meščanstvo in zatrjeval, da bodo klerikalci vzeli naši stranki tudi Ljubljano. In Čehi se to verjeli ali pa ne verjeli — odločeni so bili pač že prej, da bodo glasovali s klerikalci. Tudi vzrok je jasan. Čehi in Poljaki so danes vladna stranka. Kar so izjavili Čehi, da imajo napram vladi "proste roke", to je švindol. Vlada hoče, naj se reši volilna reforma in ker so klerikalci grozili z obstrukcijo, če se sprejme Plantanov predlog, zato so Čehi in Poljaki napredno stvar izdali. Šusteršič, ki je bil sicer mehak kakor vosek, je celo grozil posameznim Čehom. Poštenemu Zazvorki je grozil Šusteršič, če bo glasoval za Plantanov predlog, da mu člani "lepega kluba" ne bodo več podpisovali interpelacij. Zazvorka je Šusteršiča energično zavrnil, da se z grožnjami pri njem nič ne doseže in mu je v brk povedal, da bo na vsak način glasoval za Plantanov predlog. In držal je tudi besedo. Kakor se vidi, so bila kranjska mesta iz najumazanejših nagibov prodana klerikalcem.

— Shod v "Mestnem domu". Šnočnjega "Slovenca" smo odložili s čutom — globokega občudovanja. Še 99 najizkušenejših ciganov bi ne mogle toliko nalagati, kakor so nalagali šenklaški tiči. Štefetu, Gostinčarju, Moškrcu in drugim je pač še šumelo v glavi od prejetih zaušnic in zato so zapisali, kar jim je ravno na misel prišlo. Da bodo dogodke na shodu popisovali tako, da se ne vidi njih poraz, to je pač umljivo in se temu nihče ne čudi. Toda previdnejši bi morali biti. Če se imeli socialisti in klerikalci večino na shodu, zakaj so potem ponižno dopuščali, da so liberalci vsakih pet minut kakega klerikalca ali socialista, če je postal nesramen, oklofutali, obrcali in iz dvorane ven vrgli? Prav vsakih pet minut je kak klerikalec ali socialist na hodniku pobiral svojega rojstva kosti. Ali večina kje na svetu dopušča, da se njene pristaše tako ven meče, klofuta in brca? Sicer pa imamo od socialno-demokratske strani tiskano priznanje, da so naprednjaki klerikalce in socialiste ven metali in da je vsled tega prišlo do zaključnja shoda. Socialisti sklicujejo za jutri shod in vabijo nanj s tiskanimi listki, ki jih raznašajo po mestu. Na teh listkih je tiskano: "Shod naprednjakov v četrtek je bil razbit, ker so naprednjaški razgrajči napadli zborovalce, ki so napravljali medklince." To se pravi: socialisti in klerikalci so hoteli z vpitjem in razgrajanjem preprečiti glasovanje o naprednih resolucijah, ker so vedeli, da bi shod te resolucije z ogromno večino sprejel. Naprednjaki so poskusili največje razgrajče iz dvorane pometati in pri tem se je vnel pretep. Ko bi ne bil vladni zastopnik Wratscko shoda zaključil, bi bili naprednjaki tudi vse klerikalce in socialiste iz dvorane pometali in potem lepo v miru naprej zborovali. Gospodu Wratscku se je seveda mudilo, da je klerikalce in socialiste rešil iz stiske. Zaključil je shod in poslal policijo, da je odstranila iz dvorane vse občinstvo. V ostalem pa povemo odkritosrčno, da nas le zabava, ko beremo, kako se skušajo tepeni Štefe, Gostinčar e tutti quanti predstaviti kot — zmagovalce.

— Štefetovi medklinci na shodu v "Mestnem domu". Štefe je namazal v "Slovencu" vse polno svojih medklincev, ki jih je baje izpregovoril na shodu v "Mestnem domu". Ker teh medklincev razen dveh ali treh nihče ni slišal, je seveda iasno, da si jih je Štefe samo mislil ali pa jih klical s svojo boljšo polovico doma v postelji, kjer sta se tožila o hudih udarcih, katerih sta bila oba v obilni meri deležna, kajti tudi gospa Štefeška so se udeležili pretepa. Toliko v pojasnilo glede Štefetovih medklincev.

— Razporoka in ljubljanski škof. Naš dični škof je izdal novo pastirsko pismo o razporoki. Da bodo ljudje videli, kako dobri katoličani smo, hočemo to pastirsko pismo natisniti. Izšlo je to pastirsko pismo, ki se je čitalo z vseh prižnic, v zadnji številki uradnega "Škofijskega lista" in se glasi tako-le:

O sv. zakonu.

Vernikom zoper krive preroke.*) Včeraj sem imel dolžnostno opravila v neki župniji blizu Ljubljane. Ob tej priliki zaidem v malo družbo, kjer smo se o raznih žalostnih in veselih dogodkih našega časa pogovarjali. V tem razgovoru se mi je pripovedovalo, kako neki mož in njegov sin mladenič in mož ki sebi vabita, češ, da jim bota razne posebno za kmetiški stan prekoristne stvari razlagala. In res sta mladeničem in možem tekom leta marsikaj koristnega povedala.

Vendar se je to zbiranje marsikomu jako sumljivo dozdevalo, za kar je že čas zbiranja razloge dajal, namreč ravno ono uro se shajajo, ko je v bližnji cerkvi krščanski nauk in blagoslov. In glejte, ravno sedaj se je pokazalo, da je ta sum res opravičen, dotična moža sta v svoje razlage prav mnogo krivih naukov vpletla, posebno onda, ko je eden izmed njih zagovarjal razdružljivost zakona in civilni zakon. O tem so poslušavci molčali in šele zadnji čas je nekdo to skrivnost izdal.

*) Naj se ta list prav počasi in razločno vernikom z lece prebere in pojasni.

Vidite kačje zvijače! Pod pretezo koristnega pouka se mladeniči in moške vabijo in ko so se pridobili, da takim zvitiim ljudem, ki grde svoje namere skrivajo, zaupajo, onda se jim začnejo razlagati krivi, da celo proti verski nauki. Ali ne vidite grabežljivih volkov v ovčji obleki?!

Ker tudi od drugod čujem, da se zelo širi krivo mnenje o taki stvari, kakor je zakon v katoliški cerkvi in da se Vam hoče namesto resnice vrniti laž in zmota, da, krivovera, naj Vam prav kratko razložim, kaj je v zakonu in zakonski zvezi trdna in nepobitna resnica.

I.

Verska resnica je, da je med kristjani zakonska zveza pravi zakrament novega testamenta. To zvezo samo je Kristus povzdignil v vidno in podelilno znamenje milosti božje, da moreta zakonska vse dolžnosti svojega stanu potrpečljivo in točno izpoljevati, ter živeti v edinosti, ljubezni in zakonski zvestobi. Od tod sledi, da je med kristjani zakonska zveza sama na sebi zakrament in da vsaka zveza med kristjani, ki bi ne bila zakrament, bi tudi ne bila veljavna zakonska zveza, ampak le grešno skupno življenje, kar je gotovo cerkvena resnica.

II.

Verska resnica je, da je zakonska zveza že sama po sebi nerazdružljiva. Tako je hotel Bog, ko je prvemu možu ženo dal; to je potrdil Kristus z besedami: „Kar je Bog združil, naj človek ne razdružuje“.

Taka nerazdružnost je tudi naravnemu pravu bolj primerna; saj nerazdružnost zahteva že ljubezen ženina in neveste, potem potrebna vzgoja otrok, sreča družin in blagor držav.

Ta nerazdružnost je pa potrjena in dovršena, odkar je zakonska zveza postala zakrament. Verska resnica je, da se zakon, sklenjen med kristjani in z izpolnitvijo zakonske dolžnosti izvršen, nikoli in nikakor razdružiti ne more, edino smrt ga razdere.

Res pa je, da ima cerkev oblast, zakon proglasiti kot neveljaven, ako je bil v resnici že v začetku neveljaven zaradi neodstranjenega razdiravnega zadržka, toda od začetka veljaven in izvršen zakon mora razločiti le smrt enega zakonskih. Cerkevna oblast more tudi v gotovih slučajih iz važnih vzrokov dovoliti, da se zakonska ločita od mize in postelje; nikdar in nikoli pa ne more tako ločeni skleniti druge pred Bogom veljavne zakonske zveze, dokler živi zakonski sodrug.

III.

Verska resnica je, da ima edino cerkev oblast soditi o veljavnosti zakona, postavljati razdirajoče zadržke in od njih oproščati, ako niso božjega ali naravnega prava. Edino ona more zakonskim, če nimajo razlogov, dopustiti da žive ločeni, akoravno zakon veljaven ostane; saj je zakon zakrament; upravo zakramentov pa je Kristus edino cerkvi izročil. Država nima pravice postavljati zadržkov, ki se tičejo bistva zakonske vezi; nima pravice razsojevati veljavnosti zakona ali vernikom dopuščati, da ločeni žive; ona more postavno določevati le premoženjske in državljanske razmere zakonskih in njihovih otrok. Državne postavbe glede bistva in veljavnosti zakona izdane torej pred Bogom in cerkvijo ne veljajo in se edino po njih noben pred Bogom veljaven zakon skleniti ne more.

IV.

To so glavne verske in gotovo cerkvene resnice o sv. zakonu. Kaj od tod sledi?!

1. Kdor zagovarja razporoko ali trdi, da se zakonska zveza med kristjani sklenjena in z zakonskim življenjem izvršena more razvezati, taji naravnost versko resnico o nerazdružnosti take zveze in je krivoverec.

2. Kdor zagovarja civilni zakon t. j. poroko brez ozira na cerkev, edino po državnih postavah in pred državno osebo, taji zopet versko resnico, da je zakon zakrament in se mora torej tako skleniti, kakor zahteva cerkev in je krivoverec.

3. Kdor zahteva, naj o zakonski zvezi med kristjani postavbe daje država ali drž. zbornica, taji versko resnico, da ima edino cerkev pravico take postavbe dajati, oropa cerkev njenih od Boga danih pravic, zapeljuje državo na postavbe grešne in pred Bogom neveljavne in je zopet krivoverec.

V.

Krščanski možje in mladeniči! ali bote zahajali k možem, ki Vas vabijo k predavanjem z hudobnim namenom med dobre nauke pomešati laži, zmote, krivoverske nauke in jih Vam vcepiti v sree, da sami ne veste kdaj? Kaj Vam koristi tečna hrana, kateri je pa strup primešan, ali bi jo vživali, če bi to vedeli? Naj se taki možje duhovnikom dobrikajo, naj še k sv. maši hodijo in se Vam sladkajo, to je sama prekanjenost, da bi Vas laglje premamili, to je le navidezna ovčja obleka, pod katero je skrit grabežljivi volk. Prosim Vas, bežite

proč od njih! Stariši, pazite na svoje sinove, da se ne izgube! Ako Vam je neumrjoča duša mar, stopite na noge zoper tako prenevarna shajanja!

V Ljubljani, 7. junija 1906.

† Anton Bonaventura škof.

Umeje se samo ob sebi, da bomo o vsebini tega lista še govorili, za zdaj pa vprašamo v pismu omenjenega očeta in sina, kako je s to stvarjo?

— **Nepriljubljenost ljubljanskega škofa.** Da je ljubljanski škof skrajno nepriljubljen celo pri mlajših duhovnikih in semenišnikih, je bilo opaziti v četrtek opoldne na Št. Peterski cesti. Škof se je peljal mimo Prešernovega spomenika, katerega se je pred meseci strašno ogibal, po celi imenovani cesti v hišo svoje svakinje gospe Jegličeve. Po Št. Peterski cesti zadnji čas vedno mgoli črnosuknježev in tako je bilo tudi v četrtek opoldne. Ali mislite, da je kdo pozdravil škofa, ko je pridiral mimo njih. Tudi eden ne! Kakor čujemo, tudi pri svoji svakinji ni opravi tako kot je želel. Kot vsakdo ve, je škof velik dolžnik svojega pred kratkim umrlega brata! Več praviti bi bilo menda odveč!

— **Ravnopravnost na železnici.** Oba graška lista sta prinašala pretečene dni dolgovne in obrekljive članke zaradi „slovenske predrznosti“, da si je nekdo upal zahtevati v Beljaku-Toplice vožnji list za Kranjsko goro v slovenskem jeziku. Kakor se zdravi človeški pameti mora zdeti, da je železniške uprave dolžnost, da v narodno mešanih krajih nastavi uradnike zmožne obeh jezikov, tako je gotovo najponižnejša zahteva slovenska in samo tudi majhen del obveznosti prometne uprave železniške — in naj bo ta tudi ces. kr. — nasproti potujočim Slovincem ta, da v krajih, kakor na Spodnjem Koroškem, osobito okoli Beljaka znajo uradniki poleg nemških tudi slovenska imena krajev, ki imajo dvojezične napise celo na železniških postajah. In če tega ne, da imajo vsaj dvojezičen zaznamak čisto slovenskih krajev in imen in so dolžni pogledati vanj in dati tudi Slovincu vožnji list na slovensko ime. Čuje se, da imajo uradniki take dvojezične zazname, in da so dolžni ozreti se vanje, nikakor pa ne nesramno (in ne „vljudno“ kot poročajo graški listi) odgovoriti „das versteh ich nicht“. — Pričakovati bi bilo tedaj, da c. kr. železniško ravnateljstvo v Beljaku pouči prizadetega uradnika vključno protektoratu nadutega Tepnerja, to tembolj, ker tudi pritožne knjige ni hotel dati na zahtevanje, kar je vsak uradnik napram vsakemu potniku dolžan. Toda c. kr. ravnateljstvo v Beljaku bo gotovo pohvalilo dotičnika. Pač pa se sliši, da hoče napram od graških listov denunciranim slovenskim železniškim uradnikom preiskovalno postopati. In zakaj? Zato ker so slučajno navzoči zavrili neumestno, nesramno umešavanje gori imenovanega stotnika Tepnerja, ki ima gotovo žandarmerijo za svojo telesno stražo in za poljubno porabo tedaj, ko mu zmanjka sape, in ko sprevidi, da nima rekrutov pred seboj; kajti drugače je pač ne bi klical tako smešno brez pomena, zato ker se mu reče, da se nima vmešavati v stvari, ki ga ne brigajo. — Tako si mislijo Nemci, da se sme naređiti z nami, kar se hoče. V čisto slovenskih krajih morajo imeti postavbe dvojezične, če še tako smešno transkribirana imena, v krajih pa, kjer so povsod okoli Slovinci in kjer mnogo potujejo Slovinci, naj slovensko imenovanje kraja bo žandarmerijsko prepovedano. Vsaj tako se hoče zdeti človeku, ako naj se veruje, da je dobila c. kr. žandarmerija v Kranjski gori ukaz poizvedovati po krivcih. — Take razmere so mogoče le pri nas v Avstriji, kjer je železnica in žandarmerija v službi vsemogočnega nemštva. Upamo, da se o tej zadevi vožnjih listov, kakor tudi o izgovoru „Tagespošte“, da so na listih samonemški napisi, še ni spregovorila zadnja beseda. Naši poslanci pa naj store vse potrebne korake, da dobimo svoje pravice, in da dosežemo,

da je naš denar na železnici istotoliko vreden, kot denar kakoga Tepnerja.

— **Letošnja velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda** bo 2. avgusta v Logatecu. Zborovanje bo ob polu 11. uri, ob 1. obed in ob 5. vrtna veselica. Vse to se vrši v prostorih hotela Kramar.

— **Za „Narodni sklad“** so darovali povodom desetletnice županovanja gospoda Ivana Hribarja člani mestnega sveta ljubljanskega 192 K.

— **Predrznost nemškutarkega poštnega uradnika.** Neki gospod pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu na Štajerskem je dobil nedavno pošiljatev z Goriškega. Naslov je bil slovenski. To je poštnega uradnika v Lučnanah tako razkačilo, da je zapisal na sprejemnico: „Veranlassen Sie andersmal eine deutsche Adresse, da die Amtssprache deutsch ist.“ Kaj vse si hoče domišljati zdaj že vsak nemškutar na kaki pošti! Ali ga bo treba prijeti za ušesa!

— **Mestna blagajna ljubljanskega.** Zaradi snaženja uradnih prostorov ostane mestna blagajna prihodnji ponedeljek in torek, to je dne 16. in 17. julija t. l., za promet s strankami zaprta.

— **Imenovanje mestnih uradnikov.** V snočni tajni seji občinskega ljubljanskega so bili imenovani: gosp. Danilo Šapljara računskim oficijalom, g. Janko Svetlin računskim asistentom, gosp. Dragotin Šebenik kancelistom in g. Avgust Speil računskim praktikantom.

— **Šolska vest.** Vadnični učitelj na tukajšnji pripravnici gosp. Josip Verbič je imenovan za glavnega učitelja na ženskem učiteljišču.

— **„Osa“.** Štev. 36. Vsešina: Lepa trojica. — Program „Lepega kluba“. — Po starem kapitlu. — Nova veselica. — Iz klerikalnega tabora. — Sanje novoporečenega državnika. — Iz kluba modrijanov. Pismo Janezka Fitoljara iz škofskih zavodov itd. — Podoba: Iz misijonske pridige na Gorenjskem. — Daj, daj in daj!

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je oddala domača pivovarna „G. Auerjevih dedičev v Ljubljani“ prvi prispevek od prodanega piva v korist naše družbe v znesku 501 K 12 v. Ako bodo Slovinci razumeli klic „Svoji k svojim“ tudi dejansko, upamo, da dosežemo v kratkem večje uspehe iz dohodkov družbenega piva. Zato vas vabimo ponovno: Zahtevajte povsod pivo iz pivovarne „G. Auerjevih dedičev v Ljubljani“, kar podpirate s tem slovenskega podjetnika in obenem našo šolsko družbo.

— **Ustanovni občni zbor vdovskega in sirotinskega zaklada društva zdravnikov na Kranjskem** se je vršil dne 10. t. m. Izvoljeni so bili: Predsednik: dr. V. Gregorič; I. podpredsednik: dr. A. Mahr; II. podpredsednik: dr. J. Jenko; upravitelj imovine: dr. J. Geiger; namestnik: dr. O. Krajec; zapisnikar: dr. J. Zajc, namestnik: dr. Dolšak; revizorja: dr. Alfr. pl. Valenta, dr. J. Oražem. Delegata društva zdravnikov: dr. E. Bock in dr. D. vitez Bleiweis. Z ustanovitvijo penzijskega zaklada, ki razpolaga sedaj že z glavnico nad 19.000 K, je storila organizacija zdravniškega stanu na Kranjskem izdaten korak naprej. Pristopilo je dosedaj 30 zdravnikov. Preverjeni smo, da ga ni zdravnik na Kranjskem, ki bi ne upošteval važnosti te institucije in ji ne pristopil.

— **Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.** Vsak posestnik pozna enostranske predsodke velike množice in ve, da se goji nasproti hišnim posestnikom bolj ali manj očitno neka mrznja. Ta čisto neopravičena animoznost je v mnogih ozirih uprav značilna in jasno osvetljuje, kakšen neugoden položaj da ima stalno meščanstvo v naši javnosti. Tako nepovoljno mnenje izvira navadno od posameznih nezadovoljnih nežev ter ga širi dalje nerazodna množica, a mora se mu s stvarnimi dokazi stopiti nasproti. — Kar se priznava pri obrtnih zadrukah ali pri uradništvu kot opravičena obramba, to se imenuje, ako se ga loti organizovani stan hišnih posestnikov, takoj — sebičnost. In zakaj? Zato, ker si hišni posestniki ne puste kože čisto odreti, nego zahtevajo, da se tudi njihove pravice čuvajo. Hišni posestniki naj torej, kakor delajo to že vsi drugi stanovi, zastopajo svoje koristi vsestransko s krepko organizacijo. V tej borbi za svoje koristi pa imajo že sedaj na razpolago „I. društvo hišnih posestnikov“, ki jim bude rade volje vedno na pomoč. Te stanovske koristi pa bodo moglo društvo hišnih posestnikov le tedaj uspešno zastopati nasproti širši jav-

nosti, ako pride tudi pri nas, kakor že v vseh drugih večjih avstrijskih mestih, do krepke organizacije vseh hišnih posestnikov. Žalibog, da je pri nas v Ljubljani še dosti premalo razuma za tako organizacijo. Še polovica vseh ljubljanskih hišnih posestnikov ni pri našem društvu; večina stoji na strani brez kakoga zanimanja za skupne naše koristi. Dokler se ljubljanski hišni posestniki ne oklenejo kar trumoma naše organizacije, dotlej ostane njen delokrog vedno jako omejeno. Zatorej opozarjamo še enkrat na to, da je gotovo v interesu hišnih posestnikov samih, da društvu pristopijo in ga tako podpirajo v njegovem prizadevanju; zakaj v času, čigar poseben znak je snovanje različnih gospodarskih organizacij, tudi hišni posestnik ne sme zaostati. To tem manj, ker se da gospodarski in finančni uspeh in zavarovanje posestva le z dobro organizovano zvezo doseči. Ako naj enaka dunajskega osrednjega društva pri reformi hišnega davka tiste nade izpolni, ki se vanjo stavijo, je brez-pogojno potrebno, da se tudi v vseh provincialnih mestih med hišnimi posestniki kar najživahneje za to agituje. Gre se sedaj za znižanje hišnonajemninskega davka, za zvišanje odstotka za vzdrževanje, za primerno oddajanje praznih stanovanj, za posredovanje pri prodajanju in kupovanju hiš i. t. d.; to so za hišnega posestnika življenska vprašanja, ki se zamorejo le v nalašč za to ustanovljenem društvu reševati in pospeševati. V tem oziru so vsa provincialna mesta daleč pred nami, in povsod, koder so se ustanovila društva hišnih posestnikov, se v njih razvija živahna delavnost za pravične koristi hišnih posestnikov, le ljubljanski hišni posestniki se ne morejo še prav vzdamiti iz svoje mlačnosti. Zatorej še enkrat pozivljamo vse hišne posestnike, ki našemu društvu še niso pristopili, ali pa kot člani svoje dolžnosti še niso storili, da to v svojo lastno korist čim preje store; zakaj če vsi zainteresirani to že pred leti ustanovljeno „društvo hišnih posestnikov“ krepko podpirajo, potem in le potem bodo imeli različni, za korist hišnega posestva započeti koraki gotov uspeh. Zatorej se „Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani“ za gotovo nadeja, da se odzovejo tudi pri nas vsi posestniki brez razlike strank opetovanemu vabilu za pristop. Društvena pisarna je na Kongresnem trgu šte. 6. kjer se med 6. in 7. uro zvečer sprejemajo vsakovrstne želje in dajejo vsa hišnega posestva se tikajoča pojasnila.

— **Vzor predsednika klerikalnega društva.** Pod tem naslovom smo že parkrat prinesli lepe reči o predsedniku tekstilnega društva v ljubljanski predilnici, Francetu Jeraju. Možu, ki je z zadnjega shoda v „Mestnem domu“ odnesel tovor bunk in sunkov, smo očitali, da si je iz delavskega denarja dal plačevati, kar bi bil moral sicer sam trpeti, vendar pošteni Jeraj ni zinil besedice tedne in tedne. Šele pred kratkim je v cunjici „Naša noč“ podal izjavo, ki vsebuje same osle, lopove, lažnjivce, sodrgo, cigansko tolpo, barabe, ki pa je pri tem — brez podpisa! Izjava brez podpisa! Jeraj zna! Jeraj trdi, da mu ne moremo ničesar dokazati! Naj on dokaže, da ni res, 1.) da si je za pot v Št. Vid nad Ljubljano dal izplačati iz društvene blagajne 5 K. 2.) da je za svojo osebo na sliki, kjer so se fotografirali skoraj vsi delavci in delavke predilnice, zahteval in dobil iz društvene blagajne zopet 5 K! To smo mi trdili pred par meseci že in na Jerajubi bilo takrat, da „bi bil dokazal, da to ni res!“ Ker se takrat ni oglasil, je s tem priznal naše trditve in ga zdaj razni osli, barabe in ciganska tolpa ne bodo očistili.

— **Vilharjev spomenik.** Kakor se nam poroča iz Postojne, so že jeli kopati temelj za podstavek k spomeniku. Kamnoseška dela, kakor tudi izvršitev ozadja je prevzela tvrdka Zacharia v Nabrežini. Spomenik, ki bo po sodbi strokovnjakov naravnost impozanten, se odkrije, kakor je bilo javljeno, 12. avgusta t. l. Pri odkritju bo imel slavnostni govor gosp. prof. dr. Josip Tomlinšek iz Ljubljane. Odbor za proslavljenje Vilharjevega spomenika izda v kratkem izbrane Vilharjeve pesmi s pesnikovim životopisom in kratko oceno njegovih umotvorov. Knjiga bo zelo elegantno opremljena. Čisti dobiček knjige je namenjen v prid sklada za Vilharjev spomenik, kateremu še nedostaja v pokritje vseh stroškov več tisočakov. Naj bi

rodoljubi ne le pridno darovali za spomenik, nego tudi marljivo kupovali Vilharjeve izbrane pesmi. Naj bi ne bilo nobene slovenske, zlasti ne notranjske hiše, ki bi ne imela Vilharjevih poezij!

— **Za Vilharjev spomenik** je nabrala zavedna čestitka Vilharja, gospi Milena Lavrenčičeva v Ljubljani pri odhodnem sestanku tretjetletne mestne višje dekleške šole 15 K. Posamezne darovalke in darovalci so izkazani v rubriki: „Daria“ v današnjem listu. — Živeli častiti darovalci in nabiralci! Naj bi našli obilo posnemovalcev!

— **„Ubagli“ častnik.** Domobransko sodišče zasleduje zaradi desertiranja arhitekta Ivana Jagra, neaktivnega poročnika domobranskega polka št. 27. v Ljubljani. Strašno! Kaj ne vedo, da je Jager v Ameriki? Če hočejo, jim preskrbimo še njegovo addresso, da pa Jager ne bo iz Amerike hodil na kontrolne shode, se pač samo ob pri se razume.

— **Prispevki za „Trgovski dom“.** Keglaško društvo „Sloga“ 25 K 70 v in omizje trgovskih sodelavcev „Sidro“ 25 K 60 v, nabranih po kresu sv. Cirila in Metoda na vrtu g. F. Babičema. Darovateljem izreka odbor društva „Merkur“ toplo zahvalo s prošnjo, da bi jih še mnogi posnemali.

— **Za Rusa Markoviča** so darovali: g. dež. tajnik Korošec 1 K, g. „Muhar“ 1 K in vesela družba pri Lloyd po g. Gabru 5 K. — Denar smo izročili gospodu Etbinu Kristanu, ki ga je oddal Markoviču, ki je danes odpotoval v Gradec.

— **Razstavljene slike.** Amateur-fotograf F. Ran Vesel je razstavil pri Kancu v Židovskih ulicah več slik, narejenih v različnih tehnikah („cijanotipija“ itd.). Slike so pokrajinske, motivi iz Kamniških planin, od Adrije itd. Mladi nadarjeni fotograf je s temi slikami pokazal velik umetniški čut, zato naj si vsakdo ogleda te lepe, izborno dovršene slike.

— **Cvetlice na okna in na balkone!** V zlati Pragi se je udomačila hvalevredna navada, da so okna in balkoni najlepših ulic okrašeni s cveticami. Naš list je to že opetovano omenil in pozivljaj ljubljanske prebivalce, naj bi v tem oziru posnemali Pražane. Sedaj se je za stvar jel zanimati tudi mestni magistrat, ki je razpisal tri nagrade po 50, 40 in 30 K za one hišne posestnike, katerih hiše bodo imele na oknih in balkonih najlepše cvetlice. Ljubljancem, zlasti pa Ljubljankam, na delo sedaj, naj se Ljubljana v kratkem spremeni v krasem cvetlični vrt!

— **Daria za Vilharjev spomenik.** G. Hrast Ivan v Ljubljani 3 K, sl. generalni zastop bankne „Slavije“ v Ljubljani 100 K, g. Krainer Franc v Postojni 6 K, g. Dekleva Alojzij v Postojni 10 K, g. Koščal Josip v Postojni 2 K, g. Može Ivan v Vipavi izgubljen stav 10 K, pevsko društvo „Vipava“ dohodek veselice 12 K 60 v, g. Počkaj Ivan na Ubelskem 1 K 20 v, g. Kovač Franc v Košani 2 K, g. Dolenc Anton, c. kr. red. ladje poročnik v Pulju 10 K, na sv. Ivana dan vesela družba pri g. Alojziju Durjava v Matenji vasi 5 K, g. Kočvar Franc v Postojni 2 K, g. Bergoč Ivan v Kleniku 5 K, g. Požar Ivan v Belskem 2 K, g. dr. Sket Jakob, c. kr. profesor v Celovcu, 5 K, g. Seneković Andrej, gimn. ravnatelj v Ljubljani, 4 K, gospi Brinšek Minka iz Trnovega nabrala v Trstu pri gg. Tomažič Pavet 2 K, Prelog Josip 4 K, Prelog I. 8 K, Prim F. 5 K, Valenčič Avgust 5 K, Novak Peter 4 K, skupaj 25 K. — Srčna hvala! — Odbor za Vilharjev spomenik.

— **V katalogu,** izdanem od ravnateljstva londonske razstave (katalog of the Austrian Exhibition London 1906) je navedeno, da so razstavljeni kapniki iz Postojnske jame med predmeti, ki jih je razstavila Koroška. Pod zaglavljem „Carinthia“ str. 201 stoji: „Cave of Adelsberg, Stalactite-formations.“ Opozarjamo na to pomoto pristojne faktorje, ker treba, da se odpravijo.

— **Vrtna veselica prostovoljnega gasilnega društva Vič-Glince,** katera se vrši jutri, 15. t. m. na vrtu g. J. Trauna na Glincah s sodelovanjem sl. tamburaškega kluba „Triglav“, utegne biti kakor vse priredbe omenjenega društva zanimiva ter so vse priprave za njo urejene. Prostoren senenat vrt bode okusno okrašen, zvečer pa ga bode razsvetljevalo nebroj balončkov. V velikem salonu bode za mladino ob zvokih tamburice ter domače godbe obsežen prostor za ples, za otroke pa gugalnica ter razne druge otroške igre. Na posebnem prostoru bodo razstavljeni krasni dobitki in se bode vsakemu posetniku veselice nudila prilika, poskusiti srečo. V zrak se spusti velik zrakovplov, zvečer pa se zažge umetalen ogenj. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 10 kr. za osebo; gasilci v društvenem kroju in otroci

so prosti. Veselica se vrši ob vsakem vremenu in je pod streho prostora za 1000 oseb. Udeležbo je prijavilo tudi že več bližnjih bratskih gasilnih društev: Ker omenjeno društvo vrlo napreduje in je čisti dobiček namenjen za napravo gasilnega orodja, vabi k obilni udeležbi najljubšeje občine.

— **Iz Spodnje Šiške.** Šiška napreduje. G. Keršič, tovarnar za izdelovanje voz, ekipaž itd., je preustrojl v zadnjem času svojo tovarno v popolnoma modernem zmislu. Nabavil si je stroj s 25 konjskimi silami ter v svoji tovarni upeljal tudi električno razsvetljavo. Tovarna g. Keršiča je edina na vsem Kranjskem in se sme kot taka smatrati tudi edino podjetje, spadajoče v to vrsto obrti. V tej tovarni se izdelujejo vse vrste najfinjših do za kmeta rabljivih voz itd. in smelo se trdi, da je tako izborna urejena, da se lahko kosa z enakimi tovarnimi izven Kranjske in na to so lahko Šiškarji ponosni. Tudi javne kopeli se nahajajo v naši Šiški in te si je nabavil ter jih okusno napravil g. tovarnar F. Burger. G. F. Burger ima že itak obče znano tovarno za izdelovanje del, spadajočih v mizarstvo in stavbno stroko. Tovarna za stavbinske stvari se udeležuje vseh večjih podjetij in je nje lastnik pri solidnem delu, ki ga izvršuje, zelo priljubljen in iskan. Pri napravi javnih kopeli mu je najhujše nasprotovalec gosp. župan Burjevc, a ni se ustrašil njegovega nasprotstva, stroškov in truda, da napravi v prid in blagor Šiškarjem tudi javne kopeli. Obžalovati je le, da pri mali odškodnini, katera se zahteva za perilo (40 vin.), ni tak obisk, kakor bi moral biti pri prebivalstvu, 4500 duš, katere šteje danes Šiška. V Šiški se nahaja tudi tovarna testenin g. Zelenka. Ta tovarna si je v malem času obstoja pridobila jako lep renome in to s finimi testeninami, realno postrežbo in točnostjo. Radi tega pa je tudi tovarna testenin na zelo dobrem glasu in želeli bi bilo, da bi se jo, kakor domače podjetje, tudi vsestransko podpiralo. Iz teh podatkov je razvidno, da je prišla tudi Šiška živeti, in to je znak napredka. Še večji napredek in še več podjetnosti bi imeli ljudje, ako bi ne imeli pred g. županom Burjevcem tako velik „rešpekt“. Vsek pravi: „Kaj se bodeš pa trdil, ko mi nazadnje župan vse tako obrne, da delam in se trudim le za davke in osebnih dohodkov?“ Res je in gola resnica, da, ako bi oče župan imel količkaj vesti in srca za svoje občane, ravnal bi drugače, namreč tako, da bi Šiška še bolj procvetala, še bolj oživela v omiki, od njega se pa kaj takega ne more zahtevati, kajti, ako mu kdo reče in mu pokaže črno, takoj brzo obrne in trdi, da je belo. Radi tega je skrajni čas, da se mož prostovoljno poda v zasluženi pokoj in ne izziva znova Šiškarjev od dolžnega odpora. Gospod Burjevc! Ura je že pozna, kasno je že! — odlašite! Markov.

— **Dekan Anton Žlogar,** ki je doslej sitaril v Smartnem pri Litiji, je imenovan za kanonika pri kapitlju v Novem mestu. Šmarčani bodo z ajdovico pokadili za njim.

— **Ljubavni roman kranjskega kaplana.** Iz St. Janža se nam piše: Že dolgo časa niste nič slišali iz našega prijaznega St. Janža, dasi bi dogodljaji zadnjega leta zanimali celo slovensko javnost, kajti v njih se zrcali prava ligorijanska morala, ki jo prinese mladi kaplani iz semenišča. Tako je prišel pred dobrim letom k nam kaplanovat mladi gosp. Andrej Zgaga, ki je kmalu zmešal vsem Marijinji devicam s svojo lepo vnanjostjo in zgovornostjo mlade glavičice. Hodile so češče k spovedi, nego je bila njih navada, samo da so mogle govoriti oči v oči v neposredni bližini z lepim gospodom. A že čez kakih 14 dni je pričel vse te ovčice prezirati ter se zagledal v čez vso mero v njega zaljubljeno poštarico, ki je porabila vsak prosti trenutek, da je prihitela v župnišče ter tako mogla občevati s krasnim Drejkom. Ker pa ni imela mnogo prostega časa, on pa vsak dan 24 ur, se je odločil Drejko sam, da jo obišče pri vsaki priliki v njenem stanovanju. Takoj po maši jo je mahnil k ljubici na pošto in h kosilu se ga je moralo navadno klicati, potem pa je presedel zopet celo popoldne pri njej, z eno besedo, bil je kuhan in pečen na pošti. To se je seveda hitro opazilo, zlasti sosed, mimo katerega je moral vedno hoditi. Ko se je slednjemu to vedno obiskovanje zazdelo le prepohujljivo, ga je neki večer vračajočega se s pošte k večerji opomnil, da njegovo postopanje ni vzorno, ampak pohujljivo, da ga imenujejo že šolarji in vaški otroci navadno le mladega poštarja. Nato pravi dobresedno: „Zatorej opustite vsaj nekoliko svoje nadaljno obiskovanje pošte, kajti sicer bova drugo zapela.“ Prišel dom, je razložil celo afero g. župniku Nemaniču. Nato sta se pobožno gospoda posvetovala, kako in na kak način naj bise maščevala nad „surovim“ sosedom. Me-

sto da bi župnik pohvalil sosedu, sta se dogovorila, da ga očitno napadeta prihodnjo nedeljo v cerkvi. To se je tudi zgodilo in obenem oznanilo, da se od sedaj dalje ne bo hodilo niti z Bogom niti pogrebom niti procesijo mimo njegove hiše, češ, da si ni nikdo svest niti življenja niti osebne časti pred tem človekom. — Med tem časom je zahajala poštarica v župnišče, organist je prenašal ljubavna pisma, proti večeru sta pa šla na sprehod, kot gardedama ju je spremljal gosp. župnik. Lepo vam je bilo videti to pisano črno obrobjeno skupino! Župnik na desni, poštarica v sredi in kaplan na levi strani. S tem sta božja namestnika hotela pokazati sosedu, da se ga nihče nič ne boji in da je gosp. župnik sam na kaplanovi strani. Ali Drejkotu ni zadostovalo, da se je samo sprehajal v njeni prijetni družbi, pričel je torej zopet zahajati k njej, a sedaj ponoči, češ, da me sosed ne bo videl. Zgodilo se je nekoč po takem ponočnem obisku, da je božji maziljenec pozabil svoje črevlje na pošti ter prišel bos domu. To je pa slednjič tudi župniku oči odprlo in prišlo je do razpora med blagoslovljenima. Župnik je naznanil vso stvar premisliljivemu škofu, ki je takoj odločil novo, a ne ravno oddaljeno faro nesrečnemu Drejku. V teku treh dni bi moral nastopiti novo službo, a on ni mogel zapustiti drage mu Pepinke. Preselil se je torej iz župnišča na pošto, kjer je preživel svoje zadnje ure. Ko slednjič vendar sprevodi, da mu ne kaže drugega, nego oditi na novo faro, zapusti s težkim srcem prijetno stanovanje pri svoji ljubici. — Občno mnenje je bilo, da bo sedaj konec tega očitnega pohujšanja, a motili smo se. Spočetka sta si pridno dopisovala, a že po preteku enega meseca se pripelje na kolesu v najhujšem dežju z dežnikom na rami na obisk h poštarici. Ostal je pri njej celih 24 ur, seveda tudi ponoči. Ti obiski so se nato večkrat ponavljali. — A prišla je kazen, in sicer dvojna kazen, ki je zadela seveda samo poštarico. Najprej je bila odstavljena ter izgubila službo vsled nerednosti v uradovanju, druge kazni znamenja se pa tudi že javljajo in gre govorica, da bo kmalu mati. — Kdo je kriv vse te njene nesreče, menda ni treba posebej poudarjati. Vsega vidni g. škof seveda tega ne vidi, medtem ko gledajo v tako črni luči vsak korak tistih „ferdamanih“ liberalcev. Zatorej, g. škof, ne zdihujate nad slednjimi, ampak pometajte najprej pred svojim pragom ter pazite na svoje duhovnike, da ne bodo v pohujšanje celemu narodu, da ne bodo kradi časti mladim neizkušenim dekletom ter jih spravljali na vsakojake načine v nesrečo!

— **Z Rake** se nam piše: Dne 7. t. m. se je poslovil od nas zelo priljubljeni c. kr. orož. stražmojster g. Josip Rankel in odšel na svojo novo postajo v Zagorje ob Savi. Rankel je bil tukaj kot orožnik vedno na pravem mestu, v družbi pa ljubezniv družabnik, radi česar je bil pri nas splošno priljubljen in spoštovan. Na njegovi novi postaji mu želimo vse najboljše, nam pa ostane on v najprijetnejšem spominu.

— **Na sumu, da je otroka umorila,** je aretovana 32letna vdova Ana Urajnar v Hudejem pri Trebnjem. Urajnar trdi, da je otrok mrtev prišel na svet, na kar da ga je položila v neko grmovje, odkoder je pa drugi dan izginil.

— **V c. kr. okrajni šolski svet v Radovljici** sta bila izvoljena pri okrajni učiteljski konferenci dne 12. t. m. v Koroški Beli za dobo 6 let gg. Andrej Grčar, nadučitelj v Radovljici in Ivan ega, učitelj istotam.

— **Iz Kranjske gore.** Julija meseca 1904 zginolega davčnega kontrolorja Jereba sta dobila dva posestnika iz Kranjske gore, ko sta šla pogledat za ovčami v Mali Peščenici (Pišenci) v hudourniku, ki teče izpod Slemenca in Suhega vrha. V četrtke dopoldne se je napravila ekspedicija, da pobere ostanke, kolikor jih bo še dobili, in da najde mesto smrti. Visoko gori pod Suhim vrhom v jarku, katerega obdajajo le redko poraščeni grmi in strme stene in kjer pada hudournik čez navpično skalo se je dobila puška in patroni in spodaj vsepovsod v jarku do izliva v Peščenico posamezne kosti in ostanke obleke. Vse to se je preneslo v Kranjsko goro in zagreblo 14. t. m. — Pokojni Jereb je bil blaga, odkrita gorenjska duša, ki je pa moral ravno vsled tega prebiti mnogo preganjanja. Zbolel je na umu in šel v tej zmedenosti v gore iskat smrti. Nesrečnemu uradniku blag spomin.

— **Postojnsko jama** je obiskalo meseca junija 949 oseb, poleg tega pa na binkoštni ponedeljek okoli 6000 ljudi.

— **Strelna mu je zavila vrat.** Kakor poroča „Notranjec“, je v Orehku na Notranjskem strelna v grajski hišici zavila vrat zidarskemu kuharju, da je moral k zdravniku. Ko je udarila vanj,

je zakričal prestrašeno: „Dajte mi vode, strela me je ubila!“

— **Utonila je** v Volčjemgradu na Krasu kakih 45 let stara Uršula Stofa, in sicer v občinskem vodnjaku. V 10 letih so utonili v njem 3, 2 moška in ta ženska.

— **Krava je poginila** vaščanu Radohovcu v Koritnicah pri Knežaku, ko se je telila. Škode je 300 K. Naše ljudstvo je pač nespametno, da ne pokliče v takih resnih slučajih živino-zdravnika, kakor se tudi pri obolelih ljudeh brani zdravnika zaradi stroškov. Pokliče ga seveda, ko je že vsaka pomoč odveč.

— **Iz Košanske doline.** Zagotovo smo pričakovali, da se bode vsaj letošnje leto v našem kraju pričel delati tako potrebni vodovod, ali žalibog zelo smo se varali, kakaj o njem ni ne duha ne sluha in se tudi živa duša nič ne briga zanj. Tisti, ki bi imeli delati na to, imajo dobre pitne vode še preveč, za Košance si pa mislijo: pustimo te ljudi, saj so pridni, pri tem pa jako potrpežljivi pa naj trpe še naprej kot so do sedaj. Zakaj da tako željno pričakujemo tega vodovoda, naj nekoliko povem. Vasi Kal, Neverke, in Dolnja Košana imajo za napajanje živine tako imenovani kavec. V teh kavecih je neka črna, smrdljiva voda in polna žab in drugih živalic, ki gotovo živini škodujejo, nikakor pa ne koristijo. Zimski čas so ti kaveci zamrznjeni in morajo kmetje vsak dan sploh sekati led in potem v skafih to smrdljivo vodo nositi na dom in napajati z njo živino. Ta voda pa po zimi pod ledom še veliko bolj smrdi kakor poleti in ni čuda, ako od tega grdega smrada bolehalo ljude in živina. Nadalje ima dolnja Košana studenec za pitno vodo, in to na Urbici, ta studenec pa ne rabi samo za pitno vodo, temveč se pere tem tudi perilo odraslih in otrok, pa tudi od bolnikov. Samo ob sebi se razume, da je ob takih dnevih voda grda, kalna in podobna vodi kislega mleka. Človek naj si le pride ogledat, kakšna in kako da se zajejme voda iz tega studenca, pa mora zgubiti tek tudi do tiste hrane, ki se s tako vodo kuha, kako pa naj bi jo še pil. Ženske ali otroci, ki zajemljejo to vodo, morajo po kamnitih stopnicah v studenec in od tam vodo s korcem v skaf zajemati. Tako delo seveda ni kaj čisto in ni čuda, ako se vidi povrh vode plavati bolhe, kak las in še kake druge mrčese, potem pa pijemo tako vodo! Ali ne bi bilo umestno na korist človeškega zdravja in snage, da bi se ta studenec popolnoma zagradil, da ne bodo otroci vanj hodili in tudi ženske ne, ali se boede kdo čudil, ako rečem, da vse mogoče, da se od nemarnih ljudi urin popušča v tem studencu. Kje pa so vendar naši gospodje deželni poslanci, ki se zmenijo za nas toliko kot za lanski sneg? Mogoče pa vendar prav pride ta že tako dolgo obljubljeni vodovod za prihodnje leto kot agitacija za deželnozborske volitve? Zavedeno ljudstvo naj bi se malo bolj pobrigalo in trkalo na duri, mogoče se vendar kaj doseže. — **Košanski rodoljub.**

— **Samonemške napise na glavni trafiki v Radečah** ima ondotni nemškutar, trgovec Fr. Gschella. Dasi opozorjen noče Gschella — kako pristno nemško ime! — odstraniti samonemških napisov. Opozorjamo merodajne faktorje, da Gschella prisili, da napravi na svoji trafiki če ne samo slovenske, pa vsaj dvojezične napise. Sicer ima Gschella le proviziorno trafiko, katero je prevzel po ranjem Trejčniku, vendar kadar bo razpisana, bo gotovo kompetital zanj in jo gotovo tudi dobil. Čast Radeč zahteva, da ne bo samo nemškega napisana glavni trafiki in tuji, ki vsako leto v velikem številu posejajo ta trg, naj spoznajo, da so v slovenskem kraju.

— **Notar dr. Stöcklinger v Radečah** je razobesil nad svojo pisarno cesarski orel s samonemškim napisom „K. k. Notariat“. Ker je ta napis nedopusten in nezakonit, obračamo se na notarsko zbornico kranjsko, da pouči dr. Stöcklingerja, kake so predpisi glede napisov nad njegovo pisarno.

— **Utonila je** v soboto v Radečah pri Zidanem mostu 3letna hčerka mizarja Kovačiča v potoku Zapoti. Letos že drugi slučaj.

— **Ošpice ali dobrci** so se pojavili v šentjurski občini pod Kumom. Obbolelo je nad 50 otrok.

— **Krasen vzgled krščanske ljubezni do svojega bližnjega** je prav značilno pokazal župnik Cerjak v Rajhenburgu v sledečem slučaju. Pred enim mesecem je za legarjem smrtno zbolel ondotni organist, tako da ni nihče pričakoval, da še kdaj okreva. Pomilovali so vsi vrlega, narodnega in dobrega fanta, ki se je tekom časa pravi priljubljen pri vseh tržanih. Naša krščanska vera nas uči in celo zapoveduje, da se mora bolnikom pomagati in jih obiskovati. Gotovo je storil vse to tudi v najlepši meri župnik Cerjak, bi si vsakdo mislil? Toda žalibog, ni bilo tako. Pomagal mu je drugače, s tem namreč,

da je močno bolnemu organistu na nesramen način, kakor se izprevidi iz pisma, katerega mu je bil pisal na smrtno postelj v bolnišnico, odpovedal službo ter mu s tem vzel vsakdanji kruh. To je, kakor je pravil organist sam, na njega grozno vplivalo; tako da se mu je že na boljše obračajoče zdravje v kratkem znatno poslabšalo. Da je bilo to pri taki hudi bolezni, kakor je legar, smrtno nevarno, se razume. Dotično pismo je tako, kakoršnega lahko piše le hnavski in fanatični rimski kat. duhovnik. Čuje se, da je glavni vzrok odpovedi to, da organist ni tako agital za Korošca, kakor pobratim kaplana Berka, Tinček, brat župnika Cerjaka. Drugi vzrok pa je, ker je dobil novega organista iz Podređe, ki mu bo pri polovični plači opravljal še hlapčevska opravila, ter da od vzame organistu bero, ki se začenja še-le meseca septembra, dočim mora zapustiti organist službo že prvega septembra. S tem je napravil župnik čin, katerega bi se moral sramovati vsak pošten človek, najbolj pa on kot namestnik božji. Sicer bi pa vprašali župnika, kdo mu je dal oblast odpovedati organistu službo, ker gotovo ga ne plačuje on, ampak farani. Zagotovimo ga, da zvedo ta slučaj brezsrčnosti vse njegove ovce in kako ga bodo sodile, si lahko sam predstavljamo.

— **Deželna meščanska šola v Celju** je imela ob začetku t. š. leta 133, a ob sklepu 109 učencev. Izmed teh je bilo 53 Slovencev in 56 Nemcev(?). Z odliko je zvršilo svoj letnik 14, a s prvim redom 85 učenecv; ponavljalni izpit imajo 3, drugi red pa 7 frekventantov. Poučevali so: ravnatelj, veroučitelj, 4 redni učitelji in 1 pomožni učitelj. — Sloveščina je bila za Slovence obvezni predmet ter se je poučevala v vsakem razredu po dve uri na teden.

— **Odgovor „učitelju“-dopisniku „Našega lista“** V 25. šte. „Našega lista“ podtika — z ozirom na zborovanje naše „Zaveze“ v Šostanju — neki „učitelj“ meni besede: „dajte nam polovico Tavčarja — pa bomo začeli delovati!“ ter me hoče prav neslano osmešiti. Osmešil pa je dopisnik korenito le samega sebe, kajti navedenih besed nisem govoril jaz! „Ergo“ se meni pač itak ne bo treba „ustreliti zaradi tega dramatičnega konflikta“, kakor piše g. dopisnik. No, ker me je ljubeznivi tovariš(?) vendar pustil milostno živeti, tudi jaz ne zahtevam, da bi se moral zdaj on ustreliti — vsled te grde blamaže. Svetujem pa mu, da naj v prihodnje vsaj nekoliko natančneje in vestneje prebere poročilo, na katero hoče reagirati! — Griže pri Celju, 11. julija 1906. — Černej.

— **Kako znajo nemški** V „Domovini“ čitamo tole besedilo, ki je bilo zapisano na neki dopisnici: „An hern Anton Korošec, hilšvehter, Kraljev Partii im Pölschah. Wile Grüse fon deine schwestri.“ Ta „schwestri“ je pisala bratu „hilšvehterju“ na drugi strani dopisnice popolnoma pravilno slovenski, le naslov je moral biti tako okusen. Kdaj se spametujejo ljudje!

— **Nemškurska olika.** Pri zadnjem koncertu v „Narodnem domu“ v Slovenski Bistrici so nemškutarji metali v vrt kamenje, gnili jajca in drugo. Za to pobalinstvo je dobil Grilov uslužbenec 8 dni, Tegerjev 5 in Šehönov 3 dni zapora. Mojstri naj te fantaline pri prihodnjih slovenskih prireditvah zaprejo v kak kurnik, da se jim poleže njih nemškutarska navdušenost.

— **Dvanajst dni brez jedi** je bil lovski pes posestnika Matevža Napotnika pri Sv. Radegundi nad Mozirjem. Ko je gonil divjačino, padel je v 15 metrov globok prepad. Ko so ga rešili čez 12 dni, je kot brezumen skakal okoli svojih rešilcev, od veselja lajal in jim lizal iz hvalečnosti roke.

— **Nova slovenska posest v Ptuj.** Hišo ranjke gospe Schwabove v Ptuj je kupila posojilnica ptujske za 30.000 K. Hiša stoji na ugodnem prostoru.

— **Nesreča.** Na Lipici na Koroškem so podirali danes teden neko kovačnico. Nenaodoma se je pa podrl zid in zasul dva delavca. Eden je bil takoj mrtev, drugemu je pa zlomilo nogo.

— **Pri deželnem sodišču v Celovcu** se nahaja v preiskovalnem zaporu 20letni Jernej Pleschounig, rod iz St. Vida na Koroškem. Pleschounig je bil zasledovan zaradi hudodelstva vlomov, ki jih je izvršil na Koroškem. Pri aretaciji so dobili pri njem več znamk in kolkov in se sumi, da vse to izvira od kake tatvine. Aretovanec, ki se je tudi nazival Werdinig, pravi, da je šel spomladi, oziroma poleti iz Celovca skozi Beljak, Videm, Trst, Ljubljano, Bruck v Judenburg, kjer je bil prijat. Kjer se je ob označeni poti izvršila kaka tatvina znamk ali kolkov, naj se oškodovanec obrne do prvega varnostnega oblastva, ki bode potem o zadevi poročalo deželnemu sodišču v Celovcu.

— **Nagla smrt.** V Gorici je umrl nagloma zadet od kapi pekovski moj-

ster A. Glesič. Kap ga je zadela v prodajalnici.

— **Detomor.** Terezija Šorli je umorila v Zarakovcu pri Grahovem na Goriškem svoje drugo novorojeno nezakonsko dete moškega spola. Mati je nesla svoje umorjeno dete na pokopališče v Orehku ter je tam pokopala. Detomorilko so aretirali.

— **Razmere v občini Veprinac okrajno glavarstvo Volosko.** Po tolikem čakanju in odlašanju se je vendar zgodilo, da se bodo občinske volitve v tej občini vršile dne 18. julija v III. razred, a 19. julija za I. in II. razred. Na kateri strani bo zmaga, smo jako radovedni. Borba bo huda. Na eni strani se bodo borili italijanska komora združena z Nemci (namreč par privdanih natkarjev, ki so se s pomočjo tujega denarja postavili na nogo), na drugi strani pa hrvatsko-slovenska stranka. Natančnosti in izid teh volitev, kar bode gotovo Hrvate in Slovence v Istri zanimalo, bomo svoječasno javili.

— **Tujci v Opatiji.** Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1905 do 4. julija t. l. 21.666 oseb, od 28. junija do 4. julija t. l. jih je prišlo 586, a 4. julija je bilo v Opatiji nastanjenih 1306 oseb. Kakor se po teh številkah vidi, se je pričela letna kopalniška sezija. Tujci prihajajo kar trumoma v Opatijo in dosti posla je, da jih spravijo vse na določeno mesto. Kakor je zdaj soditi, bo Opatija letos jako dobro obiskana.

— **Umrl je** v Zagrebu banski svetnik Josip Evgen Tomić, eden najzaslužnejših hrvatskih pisateljev. Znan je zlasti kot izborn romanopisec.

— **Logar ubil krčmarja.** V Brestacu na Hrvatskem je logar Mato Vrbljanin krčmarja Kosa ustrelil s puško, ker mu ni hotel dati drugega vrčka piva, ampak zahteval, da prvega prej plača. Kos je bil na mestu mrtev.

— **Otroke kradejo** neznani ljudje v Rumi na Hrvatskem. V kratkem so izginili trije otroci. Sodijo, da so jih ukradli cigani, ki mlademu otroku izkopljejo oči, razrežejo ustnice, nasekajo nos, skrivajo noge, pohabijo roke itd. in jih potem vodijo po semnjih, cerkvenih shodih itd., kjer dobe za svoja grozodejstva miloščino od ljudi.

— **Tatinski služabnik.** Pri trgovcu Rudolfu Kralju v Zagrebu je bil uslužbenec Mirko Punčec. Ker se je kazal jako poštenega in delavnega, mu je gospodar zaupal. To zaupanje je pa Punčec izrabil, da je mesece in mesece jemal iz trgovine Kraljeve razne stvari in jih nosil svoji ljubici Bizjak, ki je blago razpečevala naprej. Pri njeni hišni preiskavi so našli celo skladišče najraznovrstnejšega blaga. Kralj je bil oškodovan približno za 2500 K. Punčec je dobil 6, Bizjakova pa 4 leta ječe.

— **Ubog priznan čez 35 let.** Pred 35 leti so našli trgovca Jova Ljubovića iz Nebljava na Hrvatskem ubitega v nekem gozdu. Vse poizvedbe po zločincu so ostale brezuspešne. 20. marca t. m. je pa priznal neki Ilija Korda sinu ubitega, notarju Gavri Ljuboviću v Petrovem selu, da je on izvršil umor nad njegovim očetom s svojim pokojnim bratom Josipom. Vedel je, da je Ljubović prodal par volov na Reki, pa ga je počakal, ubil s sekiro in mu vzel denar. Ilija Korda je bil obsojen na 18 let ječe.

— **Slovensko pevsko društvo „Ilijirja“ v Borbeku na Renskem.** Piše se nam iz tega društva: Naznaniamo Vam, dragi v domovini, da priredi naše društvo dne 26. avgusta veselico v proslavo rojstnega dne cesarja Frauca Jožefa. Ta dan se bo razvila društvena zastava. Da se nam je naše upanje izpolnilo, gre čast vsem dobrotnikom. Izrekamo torej srčno zahvalo vsem slavnim društvom in vsem posameznikom, kateri so nam pritekli na pomoč s svojimi darovi, in s tem ojačili in okrepili svoje brate, sinove slovenske domovine. Porok, da se bo veselica izvrstno obnesla, so nam razna slavna društva, ki so z veseljem na naša vabila obljubila, da nas posetijo. Njih imena priobčimo pozneje. Pri zadnjem zborovanju je društvo soglasno sklenilo naprositi „Zvezo slovenskih pevskih društev“ v Ljubljani, da prevzame zastavo v oskrbovanje. To se zgodi, ako se razpusti „Ilijirja“, nakar spada zastava „Zvezi slovenskih pevskih društev“ v Ljubljani. Razpusti se pa društvo, če ni več kot pet članov in to takole: Šest članov ima pravico društvene stvari v redu voditi; ako je manj kot šest članov, se društveni obstojo določi na tri leta; ako se po preteku treh let ne zviša število društvnikov, se društvo razpusti, vkljub temu pa ostane še zastava dve leti tukaj shranjena. Šele potem se pošlje „Zvezi pevskih društev“ v Ljubljani z opombo, da se ta ozira na to, da ko bi se namreč kje ustanovilo društvo pod imenom „Ilijirja“ in bi bila večina članov sedanjega društva „Ilijirje“, potem podari „Zveza“ novemu društvu zastavo pod pogoji, ki jih stavi sama. Odbor

pašega društva „Ilirija“ pa mora posrbeti, da redno sporoča vsako leto ob obletnici ustanovitve tega društva, t. j. maja meseca „Zvezi slovenskih pevskih društev“, koliko članov da društvo šteje, koliko izletov je napravilo in kam ter koliko imetja premore blaginja. Ako bi pa odbor pozabil ali pa ne hotel objaviti natančnosti, naj se „Zveza“ sama obrne na tukajšnji občinski urad, da ta da preiskati vso stvar. — Zastava velja 660 mark. Obrisan je na eni strani iz kota v kot na pošev slovenska barva, v sredini lira, obdana z lipovim perjem in slovenskim napisom, ime, kraj in dan ustanovitve tega društva in pa vrstice: „Le za slovenski dom in rod — Bog srečno vodi nas povsod.“ Na drugi strani je barva rmenomodra, v sredini prapor združenih slovenskih pokrajin pod imenom „Ilirija“. Prapor nam kaže ladjo, ki plava po širnem morju kot Slovenec po vesoljni zemlji, in le s pogumom se otresa srditih navalov. Prapor je obdan z lavorjevimi vencem in z nemškimi napisom. Tudi vidimo zapisano ime društva, dan in kraj blagoslovljenja zastave in pa moto: „Herz an Herz und Hand in Hand, hoch das Lied das uns verband.“ Večje natančnosti popisemo, ako bi to želela „Zveza“. Na svidenje torej bratska društva in posamezniki, na dan 26. avgusta! S pevskim pozdravom vas vse uljudno vabi odbor. — Opomba. Prosimo, da se oglasijo vsi, kateri so nam poslali darove, ki pa še niso izkazani v časopisih, kar se je primerilo slavnemu zboru „Glasbene Matice“ v Ljubljani, ki nam je poslal pred meseci znesek 20 K, pa ga še do danes nismo prejeli. Zbor nas je opomnil, nakar smo naznanili, da ne vemo o tem nič. Darove sprejemamo še do 10. avgusta, da bomo imeli ob času veselice vse v redu. Pošljete se na naslov: Franc Biček, Spielstrasse 4, Borbeck, Rheinland. Denar mora biti na eno osebo naslovljen.

— **Bodimo dosledni povsod.** Slovenci imamo neko razvado, katero je treba korenito odpraviti. Ta razvada se opaža ponajveč po nekaterih hotelih in boljših restavracijah, in sicer na slovenskem ozemlju in celo v Ljubljani je mnogo tega narodnega greha. Ako pride kak Nemec ali Italijan v kak hotel, morajo hotelirski uslužbeneci absolutno z njim govoriti v njegovi materinščini, sicer pa pokaže hrbet in odide. Istotako je v hotelih z zglasilnicami. Nemci, Italijani, Angleži, Francozi itd. se povsod vpišejo v njihovem jeziku in tudi streči se jim mora tako, kakor zahtevajo sami, sicer pa pokažejo vsakdo hrbet in odide drugam. In mi? Kamorkoli prideš, te obsuje hotelska služinčad in začne — sicer ne prav povsod, pač pa večinoma — okoli tebe skakati in žlobudrati mnogokrat v nemščini, ki je faktično ne razumeš. Saj se vendar vse to rekrutira iz slovenskih fantov in deklet, ki mnogokrat komaj ve, da je „miza — Tisch“. Slovence se tem spakam pokori in tudi zglasilnico izpolni v blaženi nemščini in tako je „nemški gost“. Takih slučajev je pisec teh vrstih celo v Ljubljani — doživljal že na stotine. Zahtevajte povsod na slovenskem ozemlju, kadar potujete, da se z vami govori slovensko, sicer pa pokažite hrbet in kmalu boste dobili v materinščini, kar bodele le pozeleli. Priporočiti pa je še, da se ponekod na nemški in natakariji, kadar vidijo Slovence, drže kakor tri dni pred smrtjo in se mu za hrbtom še posmejujejo. To je napaka, katere nima noben drug narod in ki nas zelo ponižuje. Ne hlapčujemo, saj čez svoj denar smo sami gospodje in kdor tega ne upošteva, se bode moral naučiti, sicer mu pa pokažimo, kakor delajo naši nasprotniki, hrbet. Torej tudi tukaj moramo biti dosledni, ako si hočemo povzdigniti svoj ugled.

— **Ljubeznivo julijsko vreme.** Danes je v Ljubljani mrzlo, da nam površniki kar čisto nič ne presedajo. Oster sever brije mrzel dež v obraz. Pa tudi drugod se je temperatura znatno znižala. Kakor se nam poroča iz Žirovnice, je na Stolu zapadel sneg in je v Žirovnici toplota le 9° E. Tudi Kamniške planine so vse bele, ravno kar zapadlega snega. Pa sv. Jakob je pred nosom!

— **Se mu ni obneslo.** Dne 12. t. m. je Fran Pavlič poveril gosp. Andreju Mozetu 110 K denarja in se takoj odpeljal s plenom v Ljubno na Zgornjem Štajerskem. Moze je za njim takoj brzojavil tamošnji policiji, ki je nepoštenjakoviča izsledila in dejala pod ključ.

— **Samomor.** V hotelu „pri Slonu“ se je včeraj popoldne obstrlil potovalec R. Jesenko. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je danes zjutraj umrl.

— **Izgubljene in najdene reči.** Vdova Ana Šiškarjeva je izgubila črno žensko bluzo in sive ženske hlače, vredne 60 K. — G. L. L. je izgubil 8 K vredno lornjeto. — V trgovini gospe Berte Sevarjeve na Sv. Jakoba trgu je bila najdena srebrna verižica. Dobi se na magistratu. — Gospa A.

B. iz Spodnje Šiške je izgubila denarnico s 6 K in zlatim prstanom, vrednim 18 K, na pokopališču pri Sv. Križu 11. t. m. pri pogrebu Francelja Šmolca. Pošteni najditelj naj odda to v Spodnji Šiški št. 5 proti nagradi.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi danes zvečer koncert v hotelu „Ilirija“ (Kolodvorske ulice). Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 vin. — V ponedeljek zvečer je v meščanskem hotelu „Lloyd“ (Sv. Petra cesta) društveni koncert z a. člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlane plačajo 40 vin.

— **Velik vojaški koncert** se vrši jutri popoldne ob 4. uri na Kolerjevem vrtu. Vstopnina prosta.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 1. do 7. julija 1906. Število novorojencev 23 (=30.86‰), mrtvorojencev 1, umrlih 24 (=32.25‰), med njimi je umrl za vrtico 1, za jetiko 6, vsled mrtvouda 2, za različnimi boleznimi 15. Med njimi je bilo tujecev 16 (=66.66‰), iz zavodov 20 (=83.33‰). Za infekcijskimi boleznimi so obolieli, in sicer za ošpicami 2, za škrlatico 1, za vrtico 2 osebi.

* **Najnovejše novice.** — Nemiri v Koreji. Korejci so se jeli puntati proti Japoncem. V južni Koreji so upori na dnevnem redu. Vodja upornikov je Min Čon Sik. Japonci so poslali vojne pehote in konjenice na jug, da udušijo upor. Korejanci so se umaknili na zapad in se utaborili ob obali Rumenegega morja.

— Ljubavna drama. V tovarni majolik prof. Lewinskega v Lvovu nastavljeni inženir Majewski je dvakrat ustrelil iz revolverja na 19letno slikarico Marijo Paluk in jo težko ranil. Nato je usmrtil samega sebe. Majewski ni bil v zadnjem času duševno normalen.

— Nesreča na železnici. V Buffalu v Severni Ameriki je neki osebni vlak trčil v tovarni vlak, ki mu je vozil nasproti. Ubityh je bilo 6 oseb, težko ranjenih pa 45.

— V Varaždinskih Toplicah je Josip Devčić pomagal neki dami v kupe. V tem hipu se je vlak premaknil in Devčić je padel pod vlak. Bil je takoj mrtev.

— V Trenčinu na Ogrskem je trčil dopoldanski osebni vlak na tovarni vlak, ki so ga baš na postaji ranžirali. Dva vagona sta bila razbita in 11 oseb težko ranjenih.

— Kapitan Dreyfus oproščen. Francoska komora je sprejela predlog Messinyja, naj se kapitan Dreyfus zopet sprejme v armado s 473 proti 42 glasom.

— Radi razžaljenja veličanstva obsojen. Češki pisatelj Horalek, ki je nastopil kot radikalni kandidat za kolinski volilni okraj, ki ga je do sedaj zastopal minister Dr. Foit, je bil včeraj radi razžaljenja veličanstva obsojen na 3 mesece težke ječe. S tem bo najbrže rešena država!

— Najdene bombe. V Jakinu na Laškem so našli v nekem stranskišču v ulici Cadični tri bombe, ki jih je vrgel v stranišče neki Borretti.

— Bolgari v Zagrebu. Kakor poroča beogradski „Trgovinski Glasnik“, namerava okoli 600 sofijskih meščanov napraviti izlet iz Sofije v Zagreb. Bolgari se pripeljejo s posebnim vlakom v Zagreb. Hrvatski listi izražajo željo, da bi Bolgari priredili ta izlet začetkom meseca septembra ob priliki vseskolškega zleta.

— Nesreče v gorah. Pri Taufersu je turist Reichhammer iz Kolonije ponesrečil. Našli so ga v jarku težko ranjenega. — Pri Breitlauenu so našli mrtvo truplo neznanega turista. Padel je 20 m globoko in si zlomil vrat.

— Dijaki z Ruskega na lvoški univerzi. Naučno ministrstvo je dovolilo, da se smejo absolventi 7 učnih zavodov iz carstva poljskega inškrbirati kot izredni slušatelji na lvoškem vseučilišču.

— Praznovni kmetje. V kopalšču Lubiji v Galiciji je umrl ugledni trgovec Balaban. Mrliča bi imeli prepeljati v Lvov. Temu so se pa uprli kmetje, češ, da bi prevoz mrliča povzročil velike vremenske nezmene. Kmetje niso hoteli dovoliti prevoza mrtvega trupla, dokler ni vladni komisar pozval orožništva in vojaštva na pomoč.

* **Zanimiv zakon.** Pretekli teden je predložil poslanec Spens Smid zbornici v državi Luiziana v Ameriki zanimiv predlog, tičoč se ženitve. Glavne točke Smidovega predloga se glase: mladeničem, ki še niso izpolnili 24. leta, je pripovedano dvoriti mladim dekletom. Predno prične mladenič dvoriti kakšnemu dekletu, mora o tem prej obvestiti njene roditelje. Takisto mora tudi pred sodiščem obljubiti, da ima njegova ljubezen za cilj „dober motiv“ to je da on nima drugega namena, kakor da dekleta prepriča, kako ugodna bi bila

zanjo možitev z njim. Nadalje določa zakon: Vdovcem nad 40 let je prepovedano dvoriti dekletom pod 18 leti. Najzanimivejša točka je pa ta le: vsi otroci, ki se rode iz postavnega zakona, se bodo vzgojevali in izobraževali na državne stroške. Da bi se mogel ta predlog uradno snižiti zahteva Smid, da se odobri kredit 17 milijonov dolarjev.

* **Tatinski Buffalo Bill.** Ko je bil Buffalo Bill zadnjič na Bunaju in po ameriški navadi s pomočjo evropske kratkovidnosti odnesel lepe tisočake kot od drugod tako tudi iz tega mesta, se ni le s tem zadovoljil, ampak pobasal seboj tudi 1000 vrčkov nekega gostilničarja, ki je hotel prodajati v cirkusu pivo. Ko se je gostilničar pritožil, ker so vrčki naenkrat izginili, ni hotel nihče v cirkusu vedeti ničesar, kam so prešli. Buffalo Bill je odšel z Dunaja, gostilničar pa le ni miroval, ampak poslal te dni v Segedin na Ogrsko, kjer je zdaj imenovani cirkus, nekega zanesljivega človeka, ki je našel pri Američanih vseh ukradenih 1000 vrčkov. Ko je prijel nato poslovdjo cirkusa, Walterja, je bil ta silno grob in tako kričal, da je moral Dunajčan oditi, obenem pa je pri oblasti naznanil Walterja zaradi tatvine.

* **Odstavljen korejski cesar?** Kakor poročajo angleški listi, nameravajo Japonci sedanjega korejskega cesarja, ki Japoncem ni prijazen, odstavit in na prestol posaditi princa Yavito.

* **Koliko prehodi pismonoša?** Povodom službenega jubileja nekega francoskega pismonoše se je sestavil sledeči račun: Pismonoša prehodi povprečno 32 km na dan; na leto je 335 dni v službi, v enem letu torej prehodi do 11.000 km. V 25 letih svojega službovanja je torej prešel 275.000 km. Ako se primerja s tem obseg zemlje, ki znaša na ravniku 40.000 km, se pride do zaključka, da bi bil prišel pismonoša v tem času sedemkrat okoli zemlje. Ako se nadalje vzame v račun dnevno breme pisem, časopisov itd. z 20 do 25 kg, potem je donesel pismonoša v 25 letih svojega službovanja 200.000 kg papirja v hiše svojega rajona.

* **Birokratizem na Francoskem.** Kako „teško“ delo imajo uradniki na Francoskem, se je šele sedaj pokazalo. 35 let si ni drznil noben minister ustaviti početja lenih uradnikov, dasi je bilo to vsem znano. Šele sedanji minister za notranje zadeve Clémenceau je imel pogum, da je začel opazovati in nadzirati delo uradnikov. In pokazale so se lepe stvari! Več sto uradnikov nima drugega posla, kakor da pride vsak mesec po svojo plačo. Pa so še drugi. V ministrstvu za mornarico je uradnik, ki ga deset let sploh ni bilo v urad. Ko je sedaj zvedel o ministrovih preiskavah je prišel v prostore, kjer je pred desetimi leti delal, a tam ima sedaj svoje prostore avtomobilski klub. Drugi je moral vpraševati hišnika, kje je njegova pisarna, ko je prišel v pisarno, ga ni nihče poznal. In bil je vendar dobro plačan inšpektor. Mnogi imajo vsa druga opravila, države jim da samo ime in plačo. Clémenceau misli, da bo znižal s svojim delom budget za eno tretjino. Vprašanje je samo, kdo bo zmagal v tem boju, alion, ali uradništvo, ki bo delalo z vsemi silami med znanci poslanci, da ga vržejo.

* **Rekord francoskega brzo-parobroda „La Provence“ za najhitrejšo vožnjo iz Evrope v Ameriko.** V zadnjih letih se je mnogo pisalo o uspehih nemških parobrodov. Nemška parobrodna društva so kar preplavila vse časopise in s poročila o nemških uspehih, hvalehla hitrost in udobnost nemških parobrodov, kakor da so Nemci prekosili že vse narode na svetu. Res so se drugi narodi le redkokdaj oglasili in vsled tega se je že začela utrjati misel, da so v tej stroki Nemci na vrhuncu in daje nemogoče jih prekosti. Zda pa poročajo „Newyorker Staatszeitung“ in drugi listi, da je takozvanega „Oceanwindhunda“, hamburški parobrod „Deutschland“, prekosil parobrod francoske linije „La provence“ na prvi poti in sicer glede hitrosti. Primerilo se je slučajno, da sta ta dva parobroda zapustila ob enem času kontinent. S tem je bilo dano znamenje za pridobitev rekorda. Stroji so delali na vse kriplje. Potniki so med sabo delali stave za velike vsote in z največjim zanimanjem sledili poročilom poveljnistev obeh parobrodov. Zadnja dva dni je vendar francoski parobrod zmagal nad nemškim, ker je prej dospel v Newyork in si s tem pridobil rekord. V parobrodskih krogih je ta zmaga francoskega parnika napravila velik vtisk.

* **Emancipacija japonske žene.** Pojav japonske žene je vezan z nekim posebnim čarom. Vidi se, kakor da bi ta lepa, bogato oblečena bitja s tankimi vratovi in finimi prsti ničesar drugega ne delala, kakor da se gledajo dan za dnevom v zrcalo, češje svoje črne kite s svetlimi češlji, prevračajo bogati nakit v dragocenih omarah in poslušajo pripovedovanje služkinj ali igranje na kitaro. Ali zdi se, da je to sanjarsko življenje japonske žene, kakor je opisuje Utamaro, prenehalo v tej moderni dobi na Japonskem za vedno. Tudi med ženami na Japonskem, ki so bile do sedaj samo kras hiše in igrača gospodarjeva, se je pojavila emancipacija in vedno bolj napreduje. V rusko-japonski vojski so pokazale žene, koliko je v njih energije, spretnosti in velikodušja, a v zadnjem času so se pojavile v njih tudi druge sposobnosti tako na uradnem kakor industrijalnem polju. Število deklet, ki so se posvetile učenju, se je v zadnjih desetih letih pomnožilo v razmerju ena proti osmim. Danes se že bolj išče učiteljice kakor učiteljev in v kratkem bodo ženske zavzele znatna mesta vsake vrste.

* **Uspeh.** Prvikrat je spal brez mrčesa. „Povej! Kaj mu je pomagalo?“ „Tekel je k trgovcu in zahteval — Zacherlin!“

Izpred sodišču.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Aretovanju se je protivil. Ludvik Stopar, sobni slikar v Ljubljani, je na binkoštno nedeljo v Carmanovi gostilni na Gradu razgrajal in nekaj vrčkov pobil. Poklicanemu stražniku se ni pustil aretovati; prijel ga je z eno roko za vrat, z drugo pa za levo roko s pripombo: „Če me ne boš izpustil, te bom tako ob tla obrisal, da ne boš več vstal.“ Obsojen je bil na 8 mesecev težke ječe.

Siloviti berač. 71 let stari berač Tine Podobnik je bil pod policijskim nadzorom in mu je bila Vrhnika odkazana za bivališče. Tine Podobnik se pa ni na to oziral, marveč se je potepal okoli in beračil. Ko ga je orožnik aretoval, je rekel, da ne gre z njim, in da bi uklepanje preprečil, zgrabil za konec verižice in jo z vso močjo držal. Zagrabil je tudi za orožnikovo puško, katero mu je bilo težko z rok iztrgati. Obsojen je bil na 11 mesecev težke ječe.

Krojaška nasilnost. Janez Lopatič, krojač iz Cerkelj, je preživel zaradi raznih hudodelstev že nad 22 let po ječah. Bil je tudi dvakrat zaradi uboja kaznovan. Dne 15. rožnika t. l. je prišel v sprejemno pisarno deželne bolnice ter zahteval od poslujočega uradnika, da ga takoj sprejme. Na pripombo, da naj nekoliko potrpi, da pride zdravnik, je začel vpiti, da ga mora takoj sprejeti in pometal s palico knjige in listine s pisalne mize, potem pa še uradnika s palico udaril po levih lehteh in ga zmerjal s hudičem. Obsojen je bil na 20 mesecev težke ječe.

Telefonska in urbojavna poročila.

Trst 14. julija. Vest, da so klerikalci sklenili z Italijani glede volilne reforme za Primorsko tak kompromis, da pomeni velikansko zmago za Italijane, je vse resnično narodne kroge vprav konsternirala. Zlasti proti c. kr. penzijskemu Spiničcu in Gregorčiču vlada nepopisno ogorčenje.

Dunaj 14. julija. Snoči po sprejetju načrta za Primorsko v odseku za volilno reformo, so imeli Kramar, Šusteršič, Spiničič in Gregorčič dolgo konferenco z Beckom. Opomba ured: Kaj pa mu bodo ti poštenjaki zopet prodali?

Dunaj 14. julija. Zakon o zavarovanju privatnih uradnikov pride v terek potom nujnega predloga novič na razpravo v poslanski zbornici. Sprejet bo odsekov predlog. Ker pa bo s tem zakon zopet spremenjen, kajti odsek ni pritrdil premembam, ki jih je sklenila gosposka zbornica, mora stvar novič priti pred gosposko zbornico. To se zgodi še tekom tega meseca.

Dunaj 14. julija. Tu in po vsi Nižji in Gorenji Avstrijski je bil danes zjutraj strahovit vihar. Temperatura je tu padla na 9°, v Išli na 7°, v Inomostu pa sneži.

Petrograd 14. julija. Med člani dume se zatrjuje, da je bila demisijska ministrstva že takorekoč sprejeta, ko se je zgodil atentat na admirala Čuknina. Ta atentat je v dvornih krogih povzročil silen strah in je bil povod, da car noče odpustiti sedanjega ministrstva.

Varšava 14. julija. Tu se je zgodil atentat na admirala Bajkovskega. General ni bil ranjen, pač pa sta dve krogli zadeli njegovo soprogo.

Pariz 14. julija. Uradni list prija lja danes imenovanje Pi-quarta generalom in Dreyfussa majorjem.

Pariz 14. julija. V parlamentu se govori, da pride v najbližjem času do premembe v ministrstvu.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

O uspehih žetve, ki se na Ogrskem prav pridno nadaljuje, ne prihajajo več tako briljantne vesti, kakor tik pred žetvijo. Tudi Amerika in Rusija se pritožujeta, da je rezultat zaočal za pričakovanjem. Seveda to ne vpliva ugodno na cene in jih polagoma potiska kvišku. Hitrejši skoke onemogočuje splošna rezerviranost od strani konzuma, čim pa bodo mlini in trgovci segli po večjih množinah, bomo imeli bržčas takoj tudi manjšo ali večjo hös na trgu.

Pšenica se tekom tedna trdno vzdržuje in sempatje naznanja višje cene. Kurz se je povzpela na 7.60 in tendira nadalje višje. Novo blago bo iz provenienije Tisa morda že koncem t. m. dobavno. Blago od tod bo letos jako lepo in ga obeta biti po množini toliko, da bo prišlo tudi k nam, kar se iz nekaterih okrajov od zadnje letine sem ni zgodilo.

Koruza ne ve, pri čem je. Če posije solnce, se omehča, če dežuje, se ojači — v vsem pa ne naznanja obsežnih sprememb. Deževno vreme vpliva za razvoj rastline jako slabo. Če se skoraj ne napravi gorko poletno vreme, bomo doživeli razočaranja. Oves lavira semjente, nedostaja pa mu pravega temelja, na podlagi katerega bi se cene razvijale. Pri tem pridelku vlada popolna anahija. Moka postaja v ceni trdnjša, naslanja se na trdnjšo tendenco pšenice.

Sladkor predtedenskih cen ni izpremenil.

Spirit ravnotako. Riž naznanja trdnjše cene, konzum pa je slab.

Petrolej ima neizpremenjene cene.

Kava zahteva za točni zeleni Santos višje cene.

Jediino olje je proti prejšnjemu tednu dvignilo cene za skoro 6 kron.

Mast in slanina dvigate svoje cene vsled homatij s Srbijo.

— **Okrajna posojilnica in hranilnica v Škofji Loki.** Poročilo o poslovanju tega zavoda za čas od 1. januarja do 30. junija 1906: 885 strank je vložilo na hranilne vloge 221.229 K 23 v, 549 strank je dvignilo na hranilne vloge 187.803 K 77 v, 33 strank je prejelo posojil 82.642 K 16 v, vloženo v tekočem računu 24.485 K 34 v, dvignjeno v tekočem računu 14.634 K, vrnjena posojila 39.461 K 56 v, denarni promet 750.215 K 30 v. — Stanje per 30. juni 1906: Blagajna 14.161 K 82 v, posojila 670.675 K 73 v, inventar 1771 K 41 v, naloženi denar 48.072 K 27 v, prehodni zneski 9001 K, vrednostne listine 4000 K, hranilne vloge 715.280 K 67 v, deleži 5694 K, tekoči račun 9851 K 34 v, rezervni zaklad 6900 K 95 v, dividende 281 K 19 v.

6dprto pismo*)

visokemu deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani.

Vsled dolgoletnega pripravljanja zaradi zidanja šole v Igvasi, občina Stari trg pri Ložu, se je vendar uresničila in je bila konkurenčna dražba dne 8. t. m.

Oklic kakor tudi dražba pa sta bila nepravilna, nepostavna in pristranska. Oklicano je bilo namreč le v enem slovenskem dnevniku in to le dva dni pred dražbo. Tudi običajnega oklica pred domačo cerkvijo ni bilo, tako da nobeden domači obrtnik tega ni vedel, ter se je med vrščo dražbo šele zvedelo, kaj da se vrši. Nepravilno in pristransko vršila se je tudi dražba.

Med dražbo namreč je prišel neki obrtnik, kateri je tudi slučajno zvedel, da se dražba vrši, ter hotel tudi on konkurirati. Kar se mu je pa takoj povedalo, da je dražba zaključena, dasiravno od navzočih tega nobeden vedel in slišal ni.

Dotični obrtnik se je tudi izrazil, da še za dva tisoč ceneje prevzame, kar se mu pa iz zgoraj navedenega ni dovolilo. Zato prosimo visoki deželni odbor, da našo opravičeno pritožbo v znanje vzeti blagovoli.

Večina davkoplačevalcev.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa z. kon.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imeno-
vat bolester utešujoče, mislice in živce krep-
čujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo
francosko žganje in sol“, katero se splošno
in uspešno porablja pri trganju po udih in
pri drugih naslednjih prehladih. Cena ste-
klenici K 1.90. Po poštnem povzetju razpo-
šilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL,
c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuh-
lauben 9. V zalozah po deželi je izrecno za-
hlevati MOLL-ov prepartat, zaznamovan z
varstveno znamko in podpisom. 2 31—10

Uživanje zabeli poleti. V vroči letni
dobi se mnogi ljudje vzdržujejo z abelami,
da bi ne imeli težav pri prebavljanju. Vse-
led tega je poletje najprimernejši čas za uporabo
fine rastlinske zabele, kakor je n. pr. Ceres
ker je lažje prebavljiva kot vsaka živalska za-
bela. Ta se iztisne v lastnem zavodu v Ustju
na Labi iz kokosovih orohov in je vsled tega
garantirano najčistjša in najlažje prebavljiva.

Se dobi povsod!
Kalodont
885 neobhodno potrebna zobna Crème 18
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Postavno varovano.
Vsako ponorejanje in po-
matkovanje je kaznivo.
Edino pristen je Thierryjev
balzam
le z zeleno znamko „redovnica“
Staroslovno, neprekosno
proti slabemu prebavljanju, krom-
želodcu, koliki, kataru, prsnim
boleznim, influenci itd. itd.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih
steklenic sli 1 velika specialna
steklenica s pent. zamaškom
K 6—franko.
Thierryjevo centifolijsko mazilo,
povsod znano kot non plus ultra
proti vsem še tako starim ranam vnetjem, ranitvam, ab-
scesom in oteklina vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.60
se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.
Brošura s tisočimi originalnimi zahvalnimi pismom gratis in franko
V zalozgi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih
drogerijah. 4056—30

Proti zobobolu in gnilobi zob
Izborbo deluje dobro znano
antiseptična
**Melusine ustna in
zobna voda**
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodnom 1 k.
Bl gorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.
Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekosljiv pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čam. Obenem pa prošim, pošljite še
3 steklenice Melus. ustne in zobne vo e.
Dovolim, da to javno oznamim, ker
je res hvale vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1906.
Dež. lekarna Ml. Leusteka
v Ljubljani, Rasljeva cesta št. 1
log novozgrajenega Fran Jožetovega
inbi mosta. 48—28

Darila.
Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljub-
ljani so od 1. do 30. junija 1906 poslali
prispevke in darila p. n. gg. in društva:
Upravništvo „Mir“ 285 K; upravništvo „Slo-
venec“ 31 K 34 v; upravništvo „Soča“ 10 K.
Podružnice: Ženska v Kamniku 140 K;
šentpeterska ženska v Ljubljani 308 K; šent-
peterska moška v Ljubljani 214 K; v Šem-
pasu 33 K 20 v; za Skočijan in okolico
36 K; šenklaško-franciškanska ženska v
Ljubljani čisti dobicek Svetčevega večera
365 K; šentjakobsko-trnovska ženska v
Ljubljani čisti dobicek Svetčevega večera
365 K; moška v Trstu 800 K. Občine:
Ljubno na Štajerskem 20 K; Vrtovin pri
Gorici 10 K; Vojsko 20 K; Radovljica 30 K;
Borovnica 50 K; St. Peter na Krasu 30 K;
Skočice ob jezeru 10 K; Postojna 30 K.
Posojilnice: v Rajhenburgu 10 K; v Or-
možu 50 K; savinska v Zalcu 50 K; v Se-
nožečah 10 K. Društva: Prostov. požarna
bramba v Mozirju 9 K 60 v; „Narodna ti-
skarna“ v Ljubljani 200 K. Volilo pok. prof.
Janeza Trdina v Novem mestu 383 K 58 v.
Razni: Profesorji kegljari pri „Zlatem je-
lenu“ po prof. Jakobu Zupančiču v Gorici
15 K; cand. jur. Avgust Leitgeb v veseli
družbi pri Petranu v Crmojli nabranih 6 K
50 v; vesela družba na Dolskem 17 K 86 v;
gostilničar Peter Kurež na gostiji g. Petra
Arnuš v Podvincih nabrane 3 K; župnik Iv.
Sakser pri Sv. Jakobu ob Savi 4 K; češki
tehnik pri obisku Postojnske jame 20 K.
Ivana Rudolf, postarja soproga 3 krone.
Za „Veselo knjižnico“ 125 K 30 v. Za
mladinske spise 150 K. Za narodni kolek
107 K. Za 6 družbenih koledarjev 8 K 80 v.
Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani.
Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Slav.
Posojilnica v Zagorju ob Savi 30 K. — Ve-
sela družba pri veselici društva „Naprej“ v
Gradcu 4 K 80 v. — nabrala kot kazni za
vsako nemško besedo ali tučko. — Gospod
Jos. Šepetavec iz Idrije 20 K — povodom
izvolitve županom moški podružnici sv. Ci-
rila in Metoda v Idriji. — Gospica D. M. v
Ljubljani 2 K. — Skupaj 56 K 80 v. Srčna
hvala! Živeli zavedni Slovenci!

Za Vilharjev spomenik: Sl. Posojil-
nica v Zagorju ob Savi 15 K. — Na odpo-
dnom sestanku tretjeletni višje dekliške šole
v Ljubljani nabrala gospica Milena Lavren-
čičeva 15 K — katere so darovali gg. Požar,
dr. Orel, prof. Sič, gđc. Wesner a 2 K,
prof. Sinkovič, Razinger, gđc. Supančič a 1 K,
— gospica Karlin 1 K 60 v in gg. gojenke
2 K 40 v. — Skupaj 30 K. Lepa hvala! Ži-
vel čast. darovalci in darovalke! Naj bi
našli mnogo posnemačev!

Zahvala.
Iz oporoke po umrem g. Ivanu
Čerinu je prejele podpisano gasilno
društvo od dedičev 10 kron, dalje je
nabral pri pogrebščini gospod Josip
Jebačin K 12-10 v prid našega
društva. Iskrena hvala!
V Štepanji vasi, 14. julija 1906
Odbor prost. gasilnega društva.

Umrli so v Ljubljani.
Dne 7. julija: Meta Franko, posestnikova
žena, 56 let, Radeškega cesta 11, jetika.
Dne 8. julija: Karol Pajsar, slikarjev sin,
3 mes., Strelške ulice 15, Atrofija. — Ignacij
Tomiz, črevljar, 68 let, Karlovska cesta 7,
Arterio sclerosis.
Dne 9. julija: Ciril in Metod Simič,
uradnikova sina, 1 dan, Miklošičeva cesta 6,
življenske slabosti. — Ivan Mehle, delavec,
79 let, Radeškega cesta 11, ostarelost.
Dne 10. julija: Feliks Gregorič, posest-
nikov sin, 2 in pol mes., Strelške ulice 15,
jetika.
Dne 11. julija: Fran Vedrnjak, gimnazijec,
14 let, Rimska cesta 23, srčna hiba.
Dne 12. julija: Marija Plahutnik, mestna
uboga, 72 let, Karlovska cesta 7, ostarelost.
— Rudolf Dobnikar, prejemnik, 67 let, Kar-
lovska cesta 3, vodenica.
Dne 13. julija: Pavel Lozar, trgovec,
36 let, Mestni trg 7, vsled izkrvavenja.
V deželni bolnici:
Dne 6. julija: Ivan Ravnhir, gostac, 69 l.,
Arterio sclerosis. — Josip Jarc, mizar, pom.,
21 let, jetika.
Dne 7. julija: Josip Prevc, zasebnik,
63 let, kap. — Angela Sinkovec, zidarjeva
hči, 14 m., davica. — Helena Knez, kajzarica,
50 let, kronični črevesni katar.
Dne 8. julija: Elizabeta Vingovc, gostija,
65 let, jetika.
Dne 9. julija: Valentin Šilc, posestnik,
53 let, vsled raka.
Dne 11. julija: Fran Miša, prisiljenec,
21 let, Fractura pelv. compl. — Ivan Cerin,
posestnik, 52 let, kap.

Borzna poročila.
Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani“.
Uradni kurzi dun. borze 13. julija 1906.
Naložbeni papirji. Denar. Blago.
4 1/2% majska renta . . . 99 60 99 80
4 1/2% srebrna renta . . . 99 65 99 75
4% avstr. krona renta . . . 99 70 99 90
4% zлата . . . 117 90 118 10
4% ogrska krona renta . . . 95 05 95 25
4% zлата . . . 113 40 113 60
4% posojilo dež. Kranjske . . . 99 15 100 15
4 1/2% posojilo mesta Spiljet . . . 100 50 101 50
4 1/2% Zadar . . . 99 70 100 70
4 1/2% bos.-herc. železniško . . . 100 50 101 50
posojilo 1902 . . . 99 50 100 30
4% češka dež. banka k. o. . . 100 85 101 85
4% z. o. . . 100 85 101 85
4 1/2% zast. pisma gal. dež. . . 100 10 101 10
hipotečne banke . . . 100 10 101 10
4 1/2% pešt. kom. k. o. z . . . 105 60 106 60
10% pr. . . 105 60 106 60
4 1/2% zast. pisma Innerst. . . 100 20 106 70
hranilnice . . . 100 — 100 20
4 1/2% zast. pisma ogr. centr. . . 100 — 100 20
dež. hranilnice . . . 100 — 100 20
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban. . . 100 — 100 40
4 1/2% obl. ogr. lokalnih že- . . . 100 — 101 —
leznic d. dr. . . 100 50 101 50
4 1/2% obl. češke ind. banke . . . 99 90 100 —
4% prior. lok. želez. Trst- . . . 99 90 100 —
Poreč . . . 320 60 322 60
4% prior. juž. žel. kup. 1/2 1/2 . . . 100 35 101 35
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o. . . 213 — 219 —
Srečke. . . 279 50 281 50
od 1. 1864 . . . 155 50 157 50
tiske . . . 286 — 293 —
zem. kred. I. emisije . . . 286 50 293 50
II. . . 258 — 266 —
ogr. hip. banke . . . 97 — 103 —
srbske a frs. 100 — . . . 164 25 165 25
turške . . . 22 — 24 —
Basilika srečke . . . 464 — 474 —
Kreditne . . . 79 — 87 —
Inomoške . . . 85 — 92 —
Krakovske . . . 56 — 61 50
Ljubljanske . . . 49 20 51 20
Avstr. rdeč. križa . . . 30 20 32 20
Ogr. . . 58 — 63 —
Rudolfove . . . 75 — 77 —
Salcburške . . . 515 40 525 40
Dunajske kom. . . 167 40 168 40
Delnice. . . 673 75 674 75
Južne železnice . . . 1683 — 1693 —
Državne železnice . . . 668 50 669 50
Avstr.-ogr. bančne deln. . . 806 50 8 7 50
Avstr. kreditne banke . . . 242 — 243 —
Ogrske . . . 675 — 683 —
Živnostenske . . . 573 75 574 75
Premogokop v Mostu (Brüx) . . . 2741 — 2751 —
Alpanske montan . . . 671 50 672 50
Praške žel. ind. dr. . . 268 — 269 50
Rima-Murányi . . . 590 — 594 —
Trboveljske prem. družbe . . . 140 — 142 50
Avstr. orožne tovr. družbe . . . 11 34 11 38
Češke sladkorne družbe . . . 19 11 19 15
Valute. . . 23 46 23 54
C. kr. cekin . . . 117 37 117 57
20 franki . . . 95 55 95 75
20 marke . . . 251 50 252 25
Sovereigns . . . 4 84 5 —
Marke . . . 11 34 11 38
Laški bankovci . . . 19 11 19 15
Rublji . . . 23 46 23 54
Dolarji . . . 117 37 117 57

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 14. julija 1906.
Termin.
Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 7 71
Rž . . . 50 „ 6 51
Koruza . . . 50 „ 6 10
Oves . . . 50 „ 5 47
Oves . . . 50 „ 6 59
Efektiv.
5—10 višje.

Meteorološko poročilo.
Vikina nad morjem 662. Srednji tlačni tlak 738.0 mm.
Jul. Avg. Sept. Okt. Nov. Dec.
15. 9. zv. 733.2 18.1 brezvetrno oblačno
14. 7. zv. 731.0 11.1 moč. szah. dež
2. pop. 733.3 13.3 p. m. szah. oblačno
Srednja večerajšnja temperatura: 19.2°, nor-
male: 19.7°. Padavina v mm 25.7.

učenec
v kavarno EGGIA v Ljubljani.
2564
Rudolf Jesenko
danes ob 7. uri zjutraj v starosti 24 let
nenadoma preminul.
Pogreb dragaega rajnega se vrši
v nedeljo, dne 16. julija 1906 ob 4. uri
popoldne iz deželne bolnice.
V Ljubljani, 14. julija 1906.
2553 **Žalujoči ostali.**
Mesto vsacega posebnega naznanila.

Zahvala.
Povodom težkega udara usod,
ki nas je tako kruto zadel ob smrti
našega nadbudnega, srčno dobrega
otroka
Franca
učenca III. gimnazijskega razreda
se nam je izkazalo od vseh strani
toliko odkritosrčnega in toplega so-
čutja, da se ne moremo vsakemu
posebej zahvaliti. Zato izrekamo tem
potom vsem onim, ki so skušali
našo bolelost s sočutjem olajšati, našo
najiskrenejšo zahvalo. 2559
V Ljubljani, 13. julija 1906.
Globoko žalujoča rodbina Vedrnjak.

Zahvala.
Povodom prebride izgube na-
šega iskreno ljubljene soproga,
oziroma očeta, brata, svaka in
strica, gospoda
Ivana Čerina
gostilničarja in posestnika
izrekamo vsem, ki so nas tolažili
ter dragaega rajnega spremili k
večnemu počitku, iskreno zahvalo.
Osobito pa se zahvaljujemo sl. ga-
silnim društvoma v Štepanji vasi
in Bizoviku ter darovalcem prelepih
vencev. 2560
V Štepanji vasi, 12. julija 1906.
Žalujoči ostali.

GISSHÜBLER
naravno
alkalična kislina
najboljša zdravila in osvežujoča pijača,
ki se je vedno dobro obnesla pri želod-
nih in črevesnih boleznih, pri boleznih
ledic in mehurja, in jo priporočajo naj-
odličnejši zdravniki kot bistveno pod-
piralno sredstvo pri Karlovo-
vskih in drugih kopalnih zdraviljenjih,
kakor tudi po rabi teh toplic in za na-
daljno zdravljenje. 94—1
V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastner-ju
in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih
špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Kompletne uniforme
za voj. oskrb. akcesista srednje po-
stave se ceno prodaja.
Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 2550 1

Ravnokar je izšla
KORISTKA.
Povest iz gledaliških krogov ljub-
ljanskih v polpreteklem času.
(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)
Ta povest je jako zanimiva ter izborna
opisuje dogodke neke koristke izza
časa Mondheimovega gledališkega rav-
nateljstva.
Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.
Dobi se v knjigarni
L. SCHWENTNER v Ljubljani
Prešernove ulice.

Sprejme se takoj
učenic
v kavarno EGGIA v Ljubljani.
2564
Žensko kolo
dobro ohranjeno, se ceno prodaja.
Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 2561

Prodajalko
sprejme takoj 2558—1
JAKOB ZALAZNIK
na Starem trgu v Ljubljani.
Dobro ohranjeno
motorno kolo
„Type Cles Plessing“, 3—3 1/2 konjske
moči se ceno prodaja pri firmi **Josip**
Kolar & drug v Ljubljani, na Mest-
nem trgu št. 9. 2551

Gospodična
absolventinja trgovskega tečaja, s prav
dobrim izpričevalom, večja popolnoma
slov. in nemškega jezika v govoru in
pisavi ter izurjena v vseh v to stroko
spadajočih vednostih, išče službe za
1. avgust. — Ponudbe pod „M. P.
1906“, poste restante, Ljubljana.
2557—1
Dr. Jul. Schuster
odpotojuje do 31. julija 1906.

Grand hotel „Union“
v Ljubljani 2565
(Ravnateljstvo A. Kamposch).
Danes v soboto, 14. julija t. l.
velik vojaški koncert
c. in kr. pešpolka kralj Belgijcev št. 27
pod osebnim vodstvom kapelnika gosp.
CHRISTOPHA.
Začetek ob osmih. Vstopnina 40 vin.
Vsaki dan v vinski kleti:
šrameljska godba.
Vstop prost. Odprto do dveh zjutr.
V ponedeljek, 16. julija in nastopne dni:
koncerti vojaške godbe.
Specialno točenje origin. plizenjca
iz Zadrzne pivovarne v Plznju.
Fin restavrant. Dunajska kavarna.
Sestajanje vseh tujcev in domačinov.

Boljša služba
se z največjim uspehom iščejo z ogle-
šanjem v našem
kolektivnem oglasniku
v
„Neue Freie Presse“
in v
„Neues Wiener Tagblatt“.
Tudi za naznanila
kupovanj in prodaj
ali za pridobitev zveze s
kapitalisti
je njegova poraba prav primerna.
Prospekt zastoj,
M. DUKES nasl.
anončna ekspedicija
za vse časopise tuzemstva in inozemstva
na Dunaju K.

Vajenca
sprejme večja trgovina z mešanim bla-
gom v večjem kraju na Dolenjskem
Ponudbe pod „A. B. 100“ na upr.
„Slov. Naroda“. 2384—1
Dobro idoča
gostilna v Ljubljani
se odda takoj v najem.
Več se izve v administraciji „Slov.
Naroda“. 2456—1

Upokojen orožnik
išče kakršnekoli primerne službe. Zmo-
žen je slovenskega, hrvaškega, za po-
trebo nemškega in poljskega ter tud
nekaj angleškega jezika. Ponudbe pod
„orožnik“ upravn. „Slov. Naroda“. 2549—1

Več posestev
se prodaja pod ugodnimi pogoji
v Lescach na Gorenjskem.
Naslov se izve v upravn. „Slov.
Naroda“. 2556—1
Za žago na bencinov motor se
išče

žagar
ki zna delati tudi s brastovino.
Ponudbe na upravništvo „Slov.
Naroda“. 2554—1
V Spodnjih Gorjah na Gorenjskem
pri Vinko Janu se odda več
lepih sob
z opravo in tudi kubinjo po zmera-
nem. V hiši je gostilna, kjer se dobi-
vajo pristna vina in dobra jedila. Za
p. n. turiste prenočišče in dobra po-
strežba. Hiša ima svoj ribnik, kjer se
lahko ribari, lastna izprehajališča
utami in senčnat vrt, ter je od Blede
oddaljena samo 20 minut. Na razpo-
lago so tudi vozovi. 2546—1

Na Koslerjevem vrtu
bo jutri, dne 15. julija 1906
velik vojaški koncert
Začetek ob štirih. Vstop prost.
Obilega obiska prosi
Marija Erbežnik
2528 1 restavratorka.

Hiša
visokoprtilična, s petimi stanovanji in
velikim obdelanim vrtom, dobro se obre-
stjujoča, na jako lepem prostoru, pri-
pravna tudi za gostilno ali kak drug
obr., četrt ure od Ljubljane, se zaradi
odpovedanja po nizki ceni prodaja.
Naslov izve se v upravništvu „Slov.
Naroda“. 2548—1
že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gospoke ulice št. 6 2568
priporočila in namešča le boljša
službe iskajoče vsake vrste
za Ljubljano in drugod. Potnik
tukaj. — Natančneje v pisarni.
Vestna in kolikor možno hitro
postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Dva izurjena ključavničarska pomočnika
se sprejmeta takoj v trajno delo.
Ivan Sartori, ključavničar
v Radovljici, Gorenjsko.

Išče se kjerkoli takoj ali pozneje v najem ali na račun majhna gostilna.

Kdo — pove upravnistvo „Slov. Naroda“ 2487 3

Na Gorenjskem se prodaja iz proste roke veliko

zemljišča,

lepega gozda in lepo, tik glavne ceste stoječe poslopje, pripravno za vsako obrt. — Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“ 2431 4

Zagotovljena eksistenca!!

Zaradi bolezni se odda takoj v najem enonadstropna hiša v veliki vasi z veliko okolico. Hiša stoji tik glavne ceste in se nahaja v njej dobro speljana trgovina z manufakturno, špecijalno in železnino kakor tudi restavracija. Pri hiši je tudi lep gostilniški vrt in vrt za zelenjavo. — Naslov pove upravn. „Slov. Naroda“ 2529 1

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAFISOV IN KRBOV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Spretnega akviziterja

išče pod ugodnimi pogoji na Kranjskem že dolgo poslujoča zavarovalnica za življenje in zoper nezgode.
Več pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“ 17—56

Čevljarska pomočnika

enega za mešano delo in enega za damsko delo sprejmeta takoj
IVAN ZAMLJEN
v Ljubljani, na Kongresnem trgu.

Agenti

ki imajo znanje pri privatnih ljudeh, se proti stalni mesečni plači 80 K in visoki proviziji iščejo takoj povsod, v vseh mestih, krajih in okrajih za prodajanje novih patentovanih predmetov, neobhodno potrebnih pri vsakem gospodinjstvu, pri meščanih in kmetovalcih. To agenturo tudi lahko izvršuje vsakdo, ki ima znanje pri privatnih ljudeh, kot postransko opravilo v prostem času. Ponudbe pod šifro „Neuheit 1907“ na naslov Rudolf Mosse v Pragi. 2408 2

Ceno češko posteljno perje!
5 kg novega skubljenega K 9-60, boljšega K 12-; belega, jako mehkega skubljenega K 18-; K 24-; snežno belega, mehkega, skubljenega K 30-; K 36-; Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povratni poštni stroškov. 2263 4
Benedikt Sachsels, Lobes 35.
pošta Plzen na Češkem.

št. 24.328. 2537—1
Razpis.

Za prihodnje šolsko leto je podeliti v hvaležen spomin na Nje Velikanstvo presvitlo cesarico Elizabeto določeno podporo v znesku 400 kron, do katere imajo pravico deklice, ki so dovršile tukajšnjo strokovno šolo in se žele v umetnih ženskih ročnih delih ali v njih posameznih strokah dalje izobraževati in v ta namen obiskovati duhovno strokovno šolo za umetno vezenje, centralni šipkarski kurz ali pa državno umetno obrtno šolo na Dunaju ali v Pragi.

Prošnje za podelitev te podpore je vlagati tukaj do konca julija 1906. Mestni magistrat ljubljanski dne 9. julija 1906.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ustanovljeno leta 1830. Telefon števil. 79.

Modna trgovina J. S. BENEDIKT

Ljubljana, Prešernove ulice
v novi zgradbi „Mestne hranilnice“
priporoča

lepe moške in ženske klobuke

fino perilo, kravate, kakor tudi vse v modno trgovino spadajoče predmete.

Pri nabavi perila za opremo poseben rabat.

Za realno potrebo in strogo solidno blago jamči že mnogo let obstoječa firma.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland cementa in peska.
Streha prihodnosti.

Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in bolj lahka streha kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovce.

Odlikovan s diplomom, zlato medaljo in častnim križcem v Parizu 1904.

Edini izdelovatelj za Kranjsko
JANKO TRAU
Izdelovatelj cementnih
Glince pri Ljubljani.

Najboljši kozmetični predmeti so:

Ada milo po 60 h
Ada cream po 1 K
za olepšanje polti in telesa.

Ada ustna voda
Ada zobni prašek
po 1 K, za gojitve zob in ust.

Ada lasna voda
Ada lasna pomada
po 1 K, za ohranitev in rast las.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschläger, kemik
v Ljubljani.

Nadomestke za „Aido“ savačajte.

Avg. Agnola
v Ljubljani
Dunajska cesta št. 13.

Velika zaloga
steklenine, porcelana,
svetilk, zrcal, šip, ko-

zarcev, vrčkov itd.

Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda

po najnižjih cenah.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene, valnici in od mene preskušene. — Ilustrirani ceniki zastoj. 28

Restavracija „Narod. dom“
v Ljubljani.

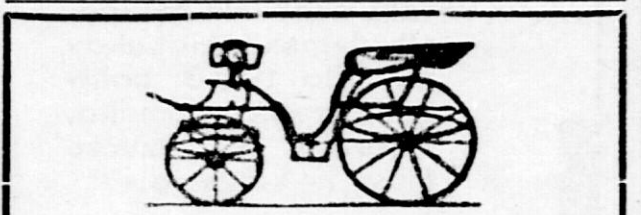
Vsak dan sveže 2064 17

plzensko

in termalno pivo

združenih pivovarov Žačec in Laški trg.
Priznana dobra vina in okusna domača kuhinja.

Lep senčnat lipov vrt.
Za množični obisk se priporoča restavracija.

Izdelovatelj vozov FRANC VISJAN
Ljubljana, Rimska cesta št. 11

priporoča svojo bogato zalogo novih in že rabljenih 44—28

VOZOV.

Izšla je knjiga

Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem.
(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Lična brošura obsega 363 strani ter obdeluje v zanimivi povesti kmetaki punt na Vrhniki in okolici ter napad na samostan krutih menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštnino 1 K 20 vin.

Dobi se edino pri

L. Schwentnerju, knjigarju
v Ljubljani, Prešernove ulice.

Cudovita novost!

325 komadov za 2 gl.

Krasna ura z lepo verižico, točno idoča, za katero se daje dveletna garancija; zelo lepa laterna magica s 25 krasnimi podobami, zelo zabavno; 1 zelo elegantna broža najnovejših oblik, 1 lepa kratkavna igla s simboli briljantom, 1 krasen kolij iz orient. biserov, s patent. zaklepom, najmodernejši nakit za dame, 1 fin usnat mošnjiček, jako elegantni narstavek za smotke z jantarem 1 garnitura ff. double-slatih manšetnih in srajčnih gumbov s patent. zaklepom, 1 ff. niklast žepni nožek, 1 ff. toaletno zrcalo, belg. steklo v etuiju, 20 predmetov za dopisovanje in 80 200 raznih komadov, vse, kar se potrebuje hibi zastoj. Krasnih 325 komadov z uro, ki je sama tega denarja vredna, pošilja proti postnemu povzetju za 2 gl. razpošiljalnica

S. Kohane, Krakov
št. 223.

Ako ne ugaja, se denar vrne.
Mnogo priznanih pisen. 2533

Najcenejše

se kupi

perilo, vence in
kravate, šopke
moderce, za neveste

ltd. ltd.

pri tridki

J. KEBER
v Ljubljani

na Starem trgu št. 9

in 28
na Sv. Petra cesti št. 31

A. KUNST
Ljubljana
Židovske ulice 4
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri sunanjih naročil naj se blagovoli vzorec vpošilja.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod

za kemično čiščenje obleke ter zastorjev, barvarija in likanje sukna

na par.

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgove ulice števil. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Pariski moderci

Sprejaj ravna oblika, ne tišči na želodec.

priporoča v največji isberi

Flojzij Persché

v Ljubljani

Pred škofijo št. 21.

Vsak dan svež

sladoled

in

ledena kava

se dobi

v sladčičarni

J. Zalaznik

Starl trg št. 21.

Važno! Za Važno!

gospodinjstvo, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, komikale, zeljša, ovetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redline in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine, kirurška obvežila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega rumna in konjaka. — Zaloge svežih mineralnih vod in solij za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, enojan, kolmož, krmlino apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

« Drogerija » 28
Anton Kanc
Ljubljana, Židovske ulice št. 1.
Kupuje po najvišji ceni rana zeljša (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. itd.

Epilepsija.
Kdor trpi na padavici, krčih in drugih živčnih boleznih, naj zahteva o tem brošuro, ki jo zastoji in poštnine prosto razpošilja
priv. Schwann-Apotheke
Frankfurt a. M. 2514—1

Lepo stanovanje

v Zgornji Šiški se odda takoj.

Natančneje se poizve pri lastniku „Matjani“, gostinčarju „pri kamniti mizi“ v Zgornji Šiški. 1779—19

Kdor išče službe

in je čednega, poštenega vedenja, naj bo moški ali ženska, dobi za čas, dokler nima službe, prav ceno hrano in stanovanje. 2281—3
Naslov se izve pri upr. „Sl. Nar.“

Blagajna

ne prevelika, še v dobrem stanju, se kupi po ugodni ceni.

Ponudbe pod „A. B.“, poste restante, Kranj. 2467—3

Salame fine ograde gl. 1-90; iz gnjati zelo prijubljene gl. 1-30; dunajske 86 kr.; bolj fine gl. 1-15 za kilo.

Gnjat pleče brez kosti 95 kr.; suho meso 86 kr.; slanina 88 kr.; glavina fina 50 kr. za kilo. — Fine kranjske klobase, vel. ena 20 kr.

Slivovka, brinjeve, gl. 1-20 liter pošilja s poštnim povzetjem od 5 kil naprej 335—14

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Ustanovljeno leta 1885. Mnogo priznanj o dopeljanem blagu. — Kupujem pa vedno brinjevo olje.

Staroznana pekarna

z enonadstropno hišo v Celju, že 60 let v najboljšem obratu, na oglu, torej pripravna za vsako postransko opravilo, se takoj prodaja. Treba je 10.000 kron kapitala.

Ponudbe upr. „Slov. Naroda“ pod napisom „pekarna“. 2509—2

Lokali

primerni za prodajalno ali pisarno oddajajo se za avgustov termin ali tudi takoj v najem.

Pogoji se izvedo v odvetniški pisarni dr. M. Pirca, na oglu Sodnijskih in Cigaletovih ulic v Ljubljani. 1936—15

Pekarija

g minut od novega kolodvora na Bledu, tik ceste, nanovo urejena in z vso opremo, se odda pod ugodnimi pogoji za več let v najem.

Pojasnila daje **J. Pretnar**, trgovec na Bledu. 2476 3

Častitim hišnim posestnikom v Ljubljani in okolici uljudno naznanjam, da izvršujem vsa 2361—3

dimnikarska dela

hitro in po najnižji ceni.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

Viljem Dopfer

dimnikar na Žabjeku št. 3, I. nadst. 2261—3

Prirodni

na pomladni razstavi na Dunaji z veliko zlato svetinjo in v Londonu v l. 1906 s častno diplomom, kriližcem in zlato svetinjo odlikovan.

brinovec in slivovec

kakor tudi druga
prirodna domača žganja
se dobivajo pri

F. Pustotniku v Ljubljani
na Sv. Petra cesti št. 31.

Večja naročila se razpošiljajo iz lastne žganjarne v Blagovici, pošta Lukovica. — Na zahtevanje se cenovnik in vzorce pošilja franco. 2526 1

Pri prvotvorni avstrijski zavarovalni družbi proti požaru in za življenje najdejo 11 posredovalci 1650

kot krajevni in okrajni zastopniki izplačajo se postranski posel, kot glavni zastopniki in stalni posredovalci za dobro trajno službo. — Ponudbe pod „16.305“, Gradec, poste restante.

Učenke
za šivanje kakor tudi 2500—3
izurjene šivilje
se sprejmo na **Karlovske cesti št. 6.**

Stalni krajevni agenti
zmožni nemškega jezika, se sprejmejo za prodajo v Avstriji dovoljenih srečk. Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Neugasse 20. 2519—1

Ženitev.
Dostojen finančni preglednik z 12.300 K premoženja želi poročiti gospodično 28 do 40 let staro, ki bi imela nekoliko premoženja. Neanonimna pisma naj se pošiljajo pod šifro „Ernst“, poste restante v Roč, (Rozzo) v Istri. 2545

Trgovski pomočnik
dobro izurjen v trgovini z mešanim blagom, slov. in nem. jezika zmožen, če mogoče vojaščin prost, se pod ugod. pogoji sprejme v večjo trgovino. Ponudbe na upravnitvo „Slov. Naroda“. 2499 3

Stanovanje
v Knaflovih ulicah št. 5 („Narodna Tiskarna“) v II. nadstropju s 3 sobami, kuhinjo in pripadki se odda za november. Več se izve v upravn. „Narodne Tiskarne“.

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj pripadajoči izvršeni **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdnosti daleč nadkrijujoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvršne **apno**.
Priporočila in spričevala
raznih uradov in najslavnejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: 1182—16
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Št. 8228. **Razpis službe.** 2534—1
Deželni odbor razpisuje mesto provizoričnega deželnega živinozdravnika v Vipavi.
S to službo so združeni dohodki letnih 1200 K in sicer pripade od tega 800 K na deželni zaklad, 400 K pa na okrajno blagajno za sodni okraj vipavski. Prosilci za to službo naj pošljejo podpisano deželno odobro svoje z dokazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika ter o živinozdravniški usposobljenosti opremljene prošnje
do 15. avgusta 1906.
Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani
dne 7. julija 1906.

L. Schwentner
knjigotržec
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.
Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:
Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Askerc: **Islet v Carigradu**, broš. à 20 kr.
Turgenjev: **Otci in sinovi**. Roman, broširan à 50 kr.
— **Štiri novele**, broš. à 20 kr.
Beneš-Třebitzky: **Blodno dušo**. Roman, broširan à 70 kr.
Lefebvre: **Pariz v Ameriki**, broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: **Osnikarstvo in naši časniki**, broširano à 40 kr.
Jelinek: **Ukrajinske dume**, Povest, broširana à 15 kr.
Halévy: **Dnevnik**, broširan à 15 kr.
— **Razne pripovedke**, broširane à 40 kr.
— **Dve povesti**, broš. à 25 kr.
Theuriet: **Undina**. Povest, broš. à 20 kr.
A. Trstenjak: **Slovensko gledališče**, broširan izvod à 1 gld.
Jurčič: **Listi**, broš. à 15 kr.
— **Gregorčičevim kritikom**, broš. à 30 kr.
Avstrijski patrijot: „**Parteiwesen der Slaven**“, broširano à 50 kr.
Po znižani ceni priporočam: **Fran Kocbek**, **Pogovori**, prilike in rekl. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.
Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Mlad trgovski pomočnik
mešane stroke, veče slovenskega in nemškega jezika, želi svojo službo s 1. septembrom premeniti.
Naslov pove upravnitvo „Slov. Naroda“. 2538 2

Seno in slama
vse v balah, se ceno prodaja na skladišču, **Martinska cesta št. 10.** 974 18

Panorama-kosmorama
Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“
Od dne 15. julija do 21. julija 1906:

Velozanimivo potovanje po Španskem
Malaga, Gibraltar, Madrid, Sevilja, borbe z biki itd. 2531

Vojaški koncert v „Švicariji“
danes odpade. 2523 2

Ključavničarstvo
gn. Fasching-a vdova
Poljanski nasip št. 8
(Reichova hiša.)

Salon
za moderne damske klobuke *
Henrik Kenda
v Ljubljani
Mestni trg št. 17.
Damski klobuki
za pomladansko sezono 1906.
Svoj bogato ilustrirani cenovnik nakičenih damskih klobukov za leto 1906 pošiljam gratis in franko. Poprave se izvrše hitro in kulantno. 28

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904 in z zlato kolajno in križcem v Londonu 1895.
ANTON PRESKER, krojač
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporoča svojo veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremišljenih havelokov itd. itd.
Obleke po meri se po najnovjših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pred nakupom
oglejte si velikansko
sukneno zalogo
R. Miklauca
v Ljubljani, Špitalske ulice št. 5.
Ostanki pod ceno!

Največji izbor Najnižje cene
L. Mikusch
tovarna delavcev
Ljubljana, Mestni trg.

POZIV. 2539 2
Za Rezo Prevorčič (tudi Prevorčič), najbrž Slovenko, ki je nazadnje služila v Sarajevu, je iz konkurznice mase „Brača Radojčić Nevesinje“ pri tem sodišču založenih 252 K 06 h, in se pozivlje ona, oziroma nje nasledniki, da ta denar tukaj takoj dvignejo, sicer se bo uradno deponiral.
Okrožno sodišče v Mostaru (Hercegovina)
L. S. dne 9. julija 1906.

„Švicarija“.
Jutri v nedeljo, 15. julija
3 koncerti 3 „šramljev“.
Ob pol desetih dopoldne, ob pol štirih popoldne in ob sedmih zvečer.
Vstop prost. Brez pobiranja. 2524

Ženitna ponudba.
30leten izobražen mož v boljši javni službi želi dopisovati v svrhu ženitve z olikano, dobrosrčno gospico.
Pisma z natančnimi podatki pod naslovom: **P. L., poste restante, Ljubljana** do 23. t. m. 2555 1

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. junija 1906. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga na Trbiž**. Ob 12. uri 52 m. ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selztal, Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 05 m. jutraj osebni vlak v Trbiž ob 3. junija do 9. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 10 m. jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selztal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejcevo, Pizen, Marjine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 40 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Benetke, Milan, Florenco, Rim, Beljak, Celovec, Ljubno, Selztal, Solnograd, Inomost, Bregenc, Zeneva, Pariz, Dunaj — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejcevo, Pizen, Marjine vane, Heb, Francove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 9. uri 56 m. ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 11. uri 13 m. dopoldne osebni vlak v Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Karlove vane, Heb, Marjine vane, Pizen, Budejcevo, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell, jezero, Bad Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 30 m. popoldne osebni vlak v Dunaja, Ljubna, Selztal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabel, Benetke, Milana, Florenco, Rima. — Ob 8. uri 46 m. zvečer osebni vlak v Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabel, čez Selztal, od Solnograda in Inomosta, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejcevo, Pizen, Marjinih varov, Heba, Francove varov, Prago, Lipskega. — Ob 13. uri 37 m. ponoči osebni vlak s Trbiža, ob 3. junija do 9. septembra samo ob nedeljah in praznikih. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Ob 8. uri 44 m. jutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže-Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m. pop. istotako. — Ob 7. uri 35 m. zvečer osebni vlak v Ljubljano. — Ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — **Proga iz Kamnika**. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. pop. ob 7. uri 10 m. zvečer. — Ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — **Proga iz Ljubljane** do kol. **iz Kamnika**. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 min. jutraj, ob 10. uri 59 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. Ob 9. uri 55 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani
Židovske ulice št. 7
puškar
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. — Posebno priporočam lahke trocevke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik.
Priporočam tudi veliko zalogo vseh
lovskih potrebščin po najnižjih cenah.
Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Soba
za dve osebi s brano ali pa brez nje, se odda takoj ali pa za 15. t. m. Vpraša se na **Starem trgu št. 20.** III. nadstropje. 2478 3
Prodaja zemljišč.
Prodasti se dve njivi in sicer prva v bližini tvornice za lep s 1684 št. jaškimi sežnji obsega, druga pa v bližini topničarske vojašnice z obsegom 2002 štirjaških sežnjev. 2547—1
Vprašanja pod „prodaja 1906“ na upravnitvo „Slov. Naroda“.

V lepem kraju na **Dolenjskem** se odda s 1. oktobrom t. l. stara in znana
gostilna
za več let na račun ali pa tudi v najem event. z večjimi vrtovi in zemljo. Posebno pripravno za pensioniste z večjo družino. Pojasnila daje **Štipko Jelenc**, nadučitelj na **Dvoru** pri **Zužemberku**. 2530—1

Blagajničarka in prodajalka
se sprejmete v prodajalno z mešanim blagom.
Kje — pove upravnitvo „Slov. Naroda“. 2540 3

! Islandska!
Iepotilna voda dela polt izredno lepo in čisto, tudi vraske po dalši rabi izginejo popolnoma. **Nestrupeno**. Uspešno zajamčen. Tudi sicer vsi zadevni predmeti n. pr.: najfinjejša zlata creme, lasna pomada, sredstva za rast las itd. Pošilja se diskretno na dom. Četrta litra islandske vode stane 80 vin. Dobiva se samo pri **Elizi pl. Kaldy v Spodnji Šiški št. 111** pri Ljuoljani. 2531

Znamenita moderno urejena tvornica
G. Skrbic
v Zagrebu, Ilica šte. 40
priporoča svoje na glas
solidne in cene
žaluzije
lesene in platinene
role, lesene in
železne kapice
za okna kakor tudi
za trgovine itd.
Cenovnik zastoj in poštne prosto. 16

Grdoba!!! Si še zdaj nisi zapomnil, da
ne rabim drugega cigaretnega papirja in
stročnic kot samo
„Ottoman“?!

Pred ponarejanjem se hrani z vzorcem in znamko.

Julija Schaumanna

deželne lekarne v Stockeravi.

694-10

Sol za želodec

Mnogo let že izpričano dietetično sredstvo za pospeševanje
prebavljanja. Odstranjuje takoj želodčno kislino. Neprekošno
za uravnanje in ohranjanje dobrega prebavljanja.

Dobiva se v vseh renom. lekar-
nah avstr.-ogrsko države. Cena 1 škatljice K 1-75. Razpošilja se po poštne povzetju
če se naroči najmanj 2 škatljici.

Glavna zaloga: deželna lekarna JULIJA SCHAUMANN v Stockeravi.

Ustanovljeno l. 1870

SEB. UNTERHUBER

Lastnik FR. BENQUE

Tovarna cementa v Weissenbachu. — Tovarna cementnih izdelkov in umetnih
kamnov. — Podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.

Glavna tovarna: v Beljaku, Schulstrasse št. 21.

Filijalka: v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 73

nasproti topničarske vojašnice

(telefon šte. 273)

se priporoča v izvršitev vseh kamnoseških del iz umetnega kamena (v raz-
ličnih imitacijah) kakor: posamezne dele za fasade, balkone, grobne spo-
menike itd. Stopnice po naročilu narejene z železno sestavo, cementne cevi
(rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov, vodovodov itd. itd. Plošče iz
cementa (metalique) preproste in z raznimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah,
hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. Prevzetje betonskih naprav in vodnjakov na
podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in romancement iz Weissen-
bacha. — Proračuni stroškov zastoj in poštne prosto. 1285-15

Kegle, krogle
(stružene)

mizarske potrebščine, popravila
iz lesa ter popravila cigarnikov
od preprostih do najfinejših iz
jantarja, morske pene, kosti,
roga itd., popraviljanje biljard-
nih krogel, palic itd. itd.

izvršuje 2336-3

JOSIP OBLAK

umetni strugar v Ljubljani

v Šelenburgovi ulici št. 1.

gojitve kože

so po predpisih dermatologa dr. Jess-
nerja izdelani

Mitin preparati

Milo Mitin

izvrstno prenaša najbolj čutnejša koža,
daje čudovito polt, ima izredno prijeten
vonj in je posebno pripravno za umivanje
nežne otroške kože. Kos stane K 1-50.

Crème Mitin

prijetno parfimirano, za lepotilne namene
izborno pripravno, dela kožo voljno, gibčno,
ni mastno, izvrsten pomoček zoper raskavo
rdečo in razpoklo kožo.
Skodelica stane K 1-50, pločevinasta ška-
tlica 40 vin. 959-5

Pasta Mitin

kožnate barve, izvrstno varuje občutljivo in
brani vneto kožo.
Pločevinasta škatlica 40 vin.

Puder Mitin

rožnat, svetlorumen in bel, čudovitega par-
fuma, se nadevje lahko in decentno, se do-
bro drži, je popolnoma neškodljiv in odgo-
varja najvišjim zahtevam odličnega ženstva.
Cena K 2-40.

Svetli (Licht-) Mitin

napravljen z dr. Jessnerjevo Mitin-crème
proti ogorenju pred solncem in na lednikih
ter proti pegam. — Lonček 1 K.

Zaloga za Ljubljano: Lekarne Mayr.

KREWEL & Co.

dr. z om. j., kemiška tvornica
Kolin (Köln) Eifelstr. 33.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in v steklenicah.

Zaloga v Spodnji Siški. — Telefon šte. 187.

1606-22

Dobrota za

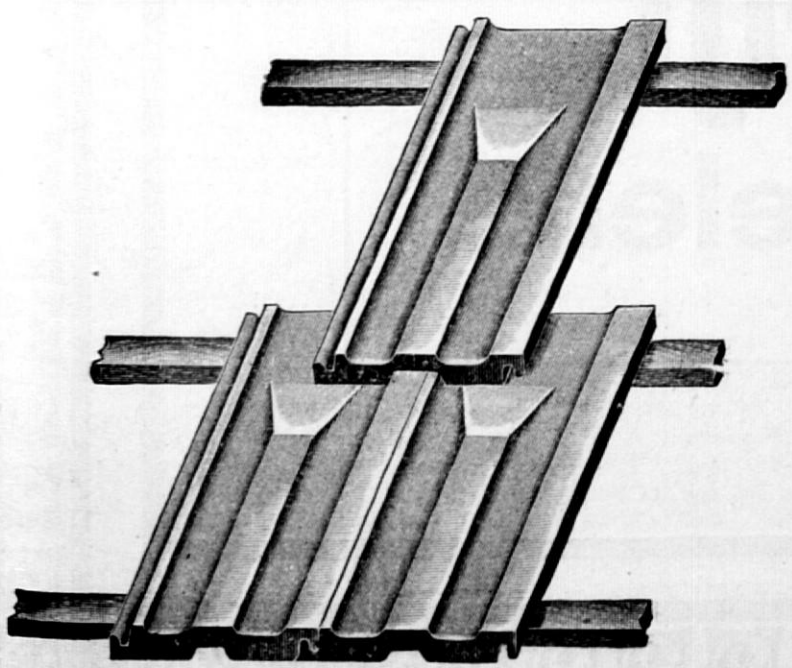
zdrave in bolnike

kakor tudi zelo važno hranilno
sredstvo za vsako gospodinjo je

jedilna mast Ceres

iz najfinejših kokosovih orehov.

b 2073-46

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna pečl, ponudijo vsako poljubno množino

1703-20

zarebane strešne opeke,

„Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešnikov so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Jos. Marzola.

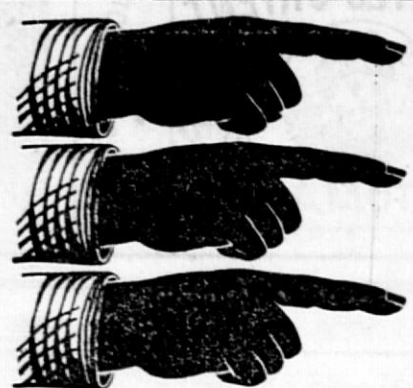
Najilchejše, najcenejše in najprilprostejše strešno kritje.

Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Takojna in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki

Sprejmejo se zastopniki.

Najboljše čevlje za lawn-tennis prodaja

zaloga c. kr. priv. mnihovgraške tvornice pri
Henriku Kenda v Ljubljani.

2265 3

Knjižna novost:

Ljudmila Poljanec Poezije.

V tej lično opremljeni knjižici je izšla zbirka poezij pesnice, ki jo je poznalo doslej občinstvo pod pseudonimom Nataša kot odlično so-trudnico slov. leposlovnih listov, zlasti „Ljubljanskega Zvona“. Mehka lirika, polna globokega čuvstva, se bo s svojim mehkim elegičnim tonom brez dvoma prikupila vsakemu čitatelju. — Priporočamo jo posebno slov. naobraženemu žensktvu.

Cena broš. K 2.—, po pošti K 2-10, eleg. vez. K 3.—, po pošti K 3-10.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani.

Ne berite

samo, ampak poizkusiti morate staro preizkušeno zdravilo

Liljskomlečnato milo Steckenpferd Bergmann & Co., Drazdane in Dečín na Labi

prej Bergmannovo liljskomlečnato milo (znamka 2 škrate), da dobite belo polt brez peg in nežno kožo na obrazu. 2349-3

Po 80 vin. ga prodajajo v Ljubljani: lekarnar J. MAYR, drog. A. KANC, VIKTOR SCHIFFER, parf. OTON FETICH-FRANKHEIM.

Kupuj pa „le v steklenicah“!

V Ljubljani pri gospodih:

v. Fabiana nasl. Anton Korbar.	Fr. Kham. Ant. Kanc, drog.	Peter Lassnik. Alojzij Lilleg.	Karl Planinšek. Jos. Pollak.	Anton Stacul. Fran Stupica.
F. Grošelj. Adolf Hauptmann.	Mihael Kastner. Edmund Kavčič.	A. Mehle. P. Mencinger.	A. Sušnik. M. E. Supan.	Ferd. Terdina. Uradniško kon-
Karl C. Holzer. Ivan Jebračin.	Henrik Kenda. Josip Kordin.	Josip Murnik. J. Perdan.	A. Sarabon. Viktor Schiffer.	sumno društvo
Ant. Ječminek. Anton Krisper.		Vaso Petričič.	M. Spreitzer.	

Bled: Oton Wölfling. Kranj: Fran Dolenc, Ivan Majdič, Karl Šavnik, le-
karnar „pri sv. Trojici“, J. Krenner, R. & E. Ross. Litijska: Lebinger & Bergmann.
Lož: F. Kovač. Mirna: Josip Schuller. Mokronog: J. Errath, B. Šbil, „pri škofu“, Peter Sirel. Novo mesto: Küssel & Končan, A. Pauser, F. Pietersky, I. Picek. Polhov gradec: J. A. Leben. Postojna: A. Ditrh, G. Pikel. Radeče: Ivan Haller, J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo.

Radovljica: L. Fürsager, Fr. Homann, Oton Homann. Sodražica: Ivan Levstik. Siska: J. C. Juvančič. Skofja loka: E. Bardych, M. Žigon. 1301-27. Trzin: G. Bartol. Trebnje: Jakob Petrovič, Ivan Zernatto. Trzica: Frid. Raitzharek. Velike Lašče: Ferdinand M. Doganoc. Vipava: — Vrhpolje: Fran Kobal. Vrhnika: D. Šetinc, R. Ratner. Zagorje: R. F. Mihelič, Iv. Müller sen. Žužemberk: Jak. Derean.

Fr. Čuden

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino v Ljubljani, glavna zaloga v Prešernovih ulicah nasproti frančiškanske cerkve, filijalka na Mestnem trgu.

Naznanjam sl. občinstvu, da imam, kakor obče znano, **najbogatejšo in največjo zalogo**, vse v najnovejšem in najmodernejšem slogu, a vključno temu po najnižji ceni, zlasti priporočam **ure, juvele, srebrnino in briljante**. Posebno iz lastnega prepricanja priporočam najfinije in najzanesljivejšo **ure: zlate, srebrne, jeklenaste in nikelnaste**, osobito „**Union**“, „**Schaffhausen**“, „**Glashütte**“, „**Schild**“ in **najfinije budičke**.

Dokler traja zaloga teh ur: 802-25

Štev. 83. Srebrna cylinder rem. ura	gld. 4.20.
„ 29. „ „ „ „ „	4.50.
„ 26. „ „ „ „ „	4.50.
„ 7. Nikel cylinder ura	2.20.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke slannike

cilindre in čepice

v najnovejših faconah in v velikih izberah

— priporoča —

Ivan Soklič

Pod tramčico št. 2. Postaja elek. železnice.

Rastlinski liker in rastlinska grenčica

„JELEN“

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepita želodec in z njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih odličnih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

Edini izdelovatelj:

2448-3

Anton Jelenec v Idriji

imetelj rastlinske destilacije „Jelen“.